

Dodatno zdravstveno zavarovanje že velja Bolniki in zdravniki se še lovijo

1. januarja je začelo poleg obveznega veljati tudi prostovoljno zdravstveno zavarovanje. Bolniki, ki te dni iščejo zdravniško pomoč, so še malo zmedeni, začetna zmešnjava pa vlada tudi v zdravstvenih ustanovah.

Kako so se znašli na Gorenjskem, ko vsi zavarovanci še nimajo dokazil o prostovoljnem zavarovanju? Kot so nam povedali na območni enoti zavoda za zdravstveno zavarovanje, se upokojenecem do konca januarja še ne bo treba izkazovati z izkaznico dodatnega zavarovanja. Individualni zavarovanci izkaznice že imajo, manjkajo pa večinoma tistim, ki so jih

skupinsko zavarovala podjetja. V prihodnjih desetih dneh bodo sicer tudi slednji dobili izkaznice, dotlej pa je zdravstvena zavarovalnica dostavila vsem zdravstvenim ustanovam na Gorenjskem sezname podjetij, ki že imajo zavarovalne police za svoje ljudi.

V zavodu osnovno zdravstvo Gorenjske, ki obsega vse zdravstvene domove, so

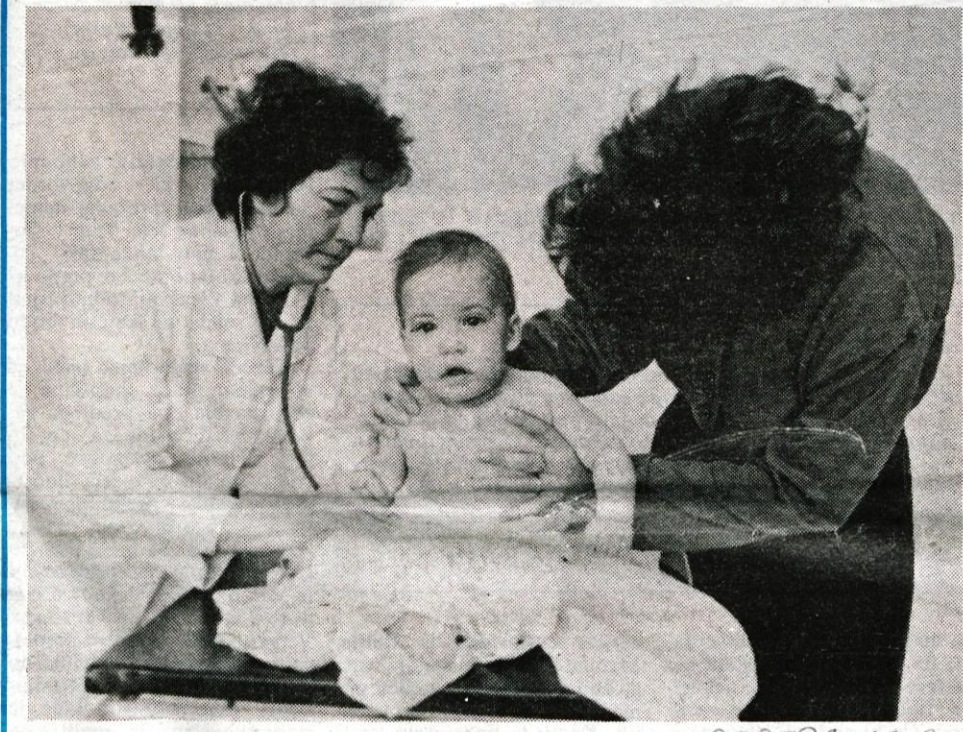
z novimi navodili že pred prazniki seznanili svoje osebje, tako da naj ne bi prihajalo do kratkega stika s pacienti. Pomočnik direktorja Jože Vetrnik nam je povedal, da večina bolnikov že prihaja z izkaznicami dodatnega zavarovanja, upokojenec pa januarja še oproščeni vseh plačil, ker so kolektivno zavarovani, ta teden pa še ne plačujejo storitev tisti, ki jim

je skupinsko zavarovanje uredilo podjetje. Pač pa so plačniki zdravstvenih storitev, ki v ambulantah osnovega zdravstva obsegajo do 15 odstotkov ekonomske cene storitev, ljudje, ki se niso prostovoljno zavarovali, in tisti z nepotrjenimi zdravstvenimi izkaznicami nad 30 dni.

V Zdravstvenem domu v Škofji Loki so nam povedali, da so ta teden do pacientov še precej liberalni, ker administracija v zvezi z dodatnim zavarovanjem še ni do konca urejena. Pri zdravniku pa se pojavljajo tudi ljudje, ki se niso prostovoljno zdravstveno zavarovali. Ti morajo zdravstvene storitve, razen nujnih primerov, seveda plačati. Cene pa pri splošnem zdravniku niso dramatično visoke, saj znašajo od 50 do največ 860 tolarjev.

V bolnišnicah se prav tako že držijo novih navodil, so nam potrdili v jeseniški bolnišnici. Z izkaznicami Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in Adriatica so ljudje oproščeni doplačil storitev, ki se v bolnišnicah gibljejo od 5 do 20 odstotkov ekonomske cene, upokojenec pa januarja tudi brez izkaznic, ostali pa bodo plačniki. V bolnišnici, kjer ljudje pač ležijo dlje časa, do ponedeljka še niso zaračunali nobene hospitalne storitve.

Več o novosti v zdravstvenem zavarovanju na strani 5. ● D. Z. Žlebir

999506112-3

Prihodnji teden naj bi državni zbor odločal o novem mandatarju Drnovšek bo moral tvegati

Ker nobena od parlamentarnih strank ne nasprotuje dr. Janezu Drnovšku kot mandatarju za sestavo nove vlade, bo predsednik republike najverjetneje njega predlagal državnemu zboru za vladnega mandatarja.

Ljubljana, 4. januarja - Ker se je predsednik republike Milan Kučan sestal že sestal s predsedniki večine parlamentarnih strank, do 7. januarja pa bodo ustanovljeni tudi poslanski klubi v državnem zboru zastopanih strank (Združena lista in Slovenski krščanski demokrati so to storili prvi in za vodje poslancev izbrali Mirana Potrča in Naceta Polajnarja), s katerimi se mora o mandatarstvu tudi pogovoriti predsednik republike, je realno pričakovanje, da bo predlog za mandatarja ta teden v državnem zboru, ki naj bi o tem odločal med 9. in 13. januarjem. Mandatar, čeprav še neuradni, je znan. To je predsednik najmočnejše parlamentarne stranke Liberalnih demokratov dr. Janez Drnovšek. Njegovemu mandatarstvu nihče ne nasprotuje.

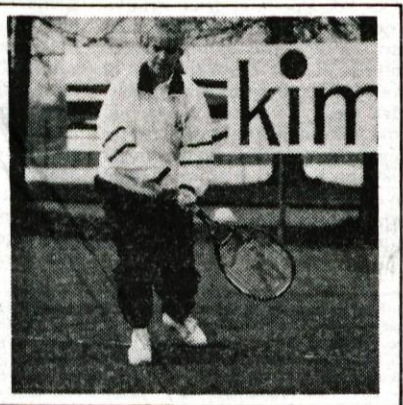
Drnovšek nima lahke naloge. Ker je koalicijske trije najmočnejše stranke (Liberalni demokrati, Slovenski krščanski demokrati in Združena lista) očitno propadla zaradi ugovora de-

mokristjanov zoper sodelovanje z Združenim listino, ima Drnovšek na izbiro dve možnosti in nobena ne prinaša vladni koaliciji trdne večine. Niti koalicija liberalnih demokratov, krščanskih demokratov, Slovenske ljudske stranke in socialdemokratov, niti koalicija liberalnih demokratov, združene liste, demokratov in socialdemokratov. V obeh primerih bo nastala zelo močna opozicija z nad 30 poslanci, obstaja pa tudi nevarnost notranjih sporov. V prvem primeru med liberalnimi demokrati in Slovensko ljudsko stranko in v drugem med združenim listino in socialdemokrati. Drnovšek je med tvegano izbiro, tudi zato, ker krščanski demokrati še naprej izražajo željo po sodelovanju v vladi, vendar na osnovi predhodno dogovorjenega programa, poudarjajoč mnogo skupnih ciljev z liberalnimi demokrati, predvsem na gospodarskem področju. Prav zaradi tveganosti naloge se Drnovšek dolgo odloča in skuša čim bolj razširiti krog sodelujočih v vladi. ● J. Košnjek

GLASOVA
DANES STOTINKA

Skleda pomaranč za Barbaro

Sposojeni pancerji niso bili ovira

Za novo leto je bila Gorenjska razprodana Spodbuden začetek leta turizma

Kranjska Gora, 3. januarja - Malo za šalo in malo zares so gorenjski turistični delavci te dni ugotavljali, da bi jim vsaj enkrat mesečno prišli prav božični in novoletni prazniki. Te dni so bili namreč tako hoteli kot zasebne sobe zasedeni skoraj do zadnje postelje, na naših smučiščih pa je bila poleg turistov tudi množica izletnikov.

Če torej sodimo po prvih letošnjih dneh, se našemu turističnemu gospodarstvu v letu, ki smo ga poimenovali Leto turizma v Sloveniji, obeta dobra žetev. Toda leto je dolgo in kljub številnim pobudam Turistične zveze Slovenije in načelni podpori slovenske Skupščine in Gospodarske zbornice za vsakovrstno pomoč in spodbudo turističnemu gospodarstvu, je pred našimi turističnimi delavci še precej negotovo leto, ko se bo potrebno ponovno uveljavljati v svetu z našo ponudbo in programi, doma pa postoriti še marsikaj od organiziranosti do urejanja turističnih kapacitet.

Številni turisti so te dni uživali v hladnem, a lepem vremenu, tako da smo Gorenjci komaj verjeli, da so na Dolejskem, Primorskem, Notranjskem, Štajerskem in Koroškem snežni zameti. V Kranjski Gori so otroci in odrasli uživali na smučišču, pa tudi vožnja s konjsko vprego je bila za mnoge lepo doživetje. ● V. S. Foto G.Šinik

GORENJSKI GLAS
MALIOGLASI (064) 217-960

ljubljska banka

Gorenjska banka Kranj

GORENJC IN BANKA FORMULA PRIHRANKA

Za industrijo velja srednja sezona

Kranj, 4. januarja - Novi tarifni sistem za prodajo elektrike so spremenili, še preden je začel veljati, sprememba pa se nanaša na industrijo, kjer bo uveljavljena srednja sezona.

Novi tarifni sistem je za odjemalce na 110 in od 1 do 35 kilovatov uveljavil tri sezone in sicer višjo decembra, januarja in februarja, srednjo marca, aprila ter oktobra in novembra in nižjo od maja do konca septembra. Cenovno razmerje je od 1,6 do 1,3, elektrika je seveda najdražja pozimi.

Toda uvedbo treh sezon je prehitela sprememba, po kateri bodo tem odjemalcem januarja in februarja letos elektriko obračunali po tarifnih postavkah za srednjo sezono, prav tako tudi od 1. maja do 10. junija letos. Praktično to pomeni, da so se odločili za srednjo ceno. ● M. V.

Prazniki v policijski kroniki Nezgoda s petardo, vlomi, heroin, bordel...

Kranj, 5. januarja - Medtem ko je praznična prometna slika na gorenjskih cestah nepričakovano dokaj ugodna, pa so policistom in kriminalistom v minulih dneh delala več preglavic vlomilci.

Za zdaj še neznani nepridipravi so med drugim "obiskali" stanovanje na Jesenicah, iz katerega so (je) odnesli za 220 tisočakov deviz in zlatnine, približno enako je bil "težak" vlom v sobo italijanskega gosta v hotelu Park na Bledu, če bo

tatu denarnice in dokumentov iz avta, parkiranega pred gostilno na Vidmu v Poljanah uspelo vnovčiti vseh 30 ukradenih čekov, pa bo lastnik bržčas tudi dobil sive lase, preden bo poravnal minus v banki. Posebno šalo pa si je privoščil vlomilec v trgovino Ideja v Kranju, ki se je oblekel v nova oblačila, svoja stara pa pustil kar v trgovini.

Ljudi so med prazniki razburjale tudi številne pokajoče petarde. Pravilnik, ki je zaživel nekaj pred božičem, je petarde, rakete in podobna streliva v bistvu legaliziral, omejil je le uporabo in določil odgovornost staršev za ravnanje otrok. Policisti "pokalcev" tudi zato niso posebno vneto preganjali, opozarjali so predvsem na previdnost. Ta je očitno manjkala mladeniču, ki je silvestroval na Koprivniku nad Gorjušami, odneslo mu je dva prsta.

Sicer pa so policisti pred novim letom na brniškem letališču zaseli dve pošiljki heroina iz Istanbula, skupaj z inšpektorji pa so zaprli "črni" bordel v nočnem baru vila Carmen na Praprotni polici pri Cerkljah. O teh dogodkih obširneje pišemo na strani kronika. ● H. J.

SLOVENCİ PO SVETU

Knjižni dar
Slovenske prosvetne zveze

Tako kot običajno je tudi za tokratno novo leto Slovenska prosvetna zveza pripravila bogat knjižni dar s Koroškim koledarjem, ki je izšel pri Založbi Drava.

Koroški koledar je osrednja knjiga. V njem je razen najaktualnejših dogodkov temeljito obdelana tematika interkulturalnosti ter nacionalizma. Povest, ki jo piše življenje je druga knjiga podjunskega pripovednika, samouka Cirila Rudolfa. V tej knjigi pripoveduje avtor o svojem trdem življenju od rane mladosti do sedanje visoke starosti. Knjiga je opis socialnih razmer na Koroškem v zadnjih sedemdesetih letih. Vinko Möderndorfer je zbral in uredil tretji snopič koroških ljudskih pravljic in pripovedk. Knjiga je berljiva tako za starejše kot za otroke. Saj lahko, kot pravi avtor, beremo pravljice vse življenje. Otrokom pomenijo svet, odraslim pa svet obogatijo. Naslednja knjiga iz zbirke knjižnega daru Slovenske prosvetne zveze je priredba štirih živalskih zgodb Jurija Opetnika pod naslovom Lev in miš. Knjigo je ilustriral Stanko Sadjak. Zelo dragoceni sta dve knjigi spominov. Prvo je napisal slovenski partizan in narodni heroj Lado Ambrožič - Novljan, naslovil pa jo je Pol stoletja kasneje. Knjiga je velik prispevek k objektivnemu ocenjevanju narodnoosvobodilnega boja. Knjigo Zapiske iz življenja Josipa Rusa pa je izdal njegov sin, znani slovenski sociolog in kritični mislec Veljko Rus. Knjiga ima veliko zgodovinsko vrednost, saj je bil Josip Rus v vrhu Osvobodilne fronte, razkriva pa odnose z Borisom Kidričem, Edvardom Kardeljem, Josipom Vidmarjem in drugimi voditelji Osvobodilne fronte. Veljko Rus ugotavlja, da je bila usmeritev njegovega očeta za prejšnjo dobo preveč "nacionalistična", za sedanjost pa po vsej verjetnosti preveč "socialistična". Didaktični karti Režike Iskra Koliko je ura bosta pomagali pri spoznavanju in učenju slovenščine, del zbirke pa je tudi glasbena kasetna V kraje tuje naj se čuje, na kateri prepeva obirski pevski zbor. Če kupimo vsako knjigo posebej, je cena 990 šilingov, kdor pa kupi celotno izdajo, bo moral plačati le 480 šilingov.

Slovenščina na furlanski televiziji

V deželi Furlaniji - Julijski Krajini bodo letos uvedli slovenske televizijske oddaje. Tako je sklenil konec lanskega septembra italijanski ministrski svet na predlog premiera Amata. Letno bo na sporedu 208 ur slovenskega programa ali štiri ure tedensko. Vlada je namenila zanj okrog 9 milijard lir, RAI pa bo prispevala 900 milijonov lir za ureditev in postavitev oddajnikov.

Zveza Slovencev na Madžarskem

Samostojna organizacija Slovencev ima sedež v Monostru, vodi pa jo Jožef Hirnoek, ustanovljena pa je bila leta 1990 po ukinitvi Demokratične zveze južnih Slovanov na Madžarskem, v kateri so bili tudi Hrvati in Srbi. Po podpisu sporazuma med Madžarsko in Slovenijo se sodelovanje med državama zboljšuje, še boljše čase pa si obetajo Slovenci na Madžarskem (njihova želja je priti v madžarski parlament) in Madžari v Sloveniji, ki imajo v državnem zboru svojega predstavnika. Slovence v Monostru je obiskal tudi madžarski predsednik Arpad Goencz.

Visoko odlikovanje dr. Zablatniku

Koroški deželni glavar dr. Christof Zernatto je podelil zasluženemu Slovincu na Koroškem, duhovniku in etnografu dr. Pavletu Zablatniku veliki častni znak dežele Koroške. Dr. Zablatnik je bil star 80 let. Deželni glavar je ob tej priložnosti dejal, da je imela Mohorjeva družba veliko vlogo ob plebiscitu, slavljence pa je poštena in zaslužna osebnost. ● J. Košnjek

STRANKARSKÉ NOVICE

Pritožba Demos Krambergerjeve združene liste
Ponovne volitve državnega zbora

Ljubljana, 30. decembra - Zastopnik Demos Krambergerjeve združene liste Stanislav Klep je vložil na Ustavno sodišče Slovenije ustavno pritožbo zoper sklep državnega zbora, ki je zavrnil pritožbo liste in zahtevo po ponovnih volitvah državnega zbora. Demos Krambergerjeva združena lista ugotavlja, da so prepozno objavljene kandidatne liste in neobjava list in kandidatov škodovali listi in volilnemu uspehu. Lista tudi predlaga, naj ustavno sodišče ugotovi, da je bila lista pri obveščanju, zlasti v Delu in Televiziji Slovenija, zapostavljena. ● J. K.

Socialdemokratska prenova Slovenije

Levosredinsko združevanje še vedno odprto

Ljubljana, 29. decembra - Dr. Peter Bekeš, ki je bil imenovan za vršilca dolžnosti Socialdemokratske prenove Slovenije, je povedal, da je njegova glavna naloga priprava združevalnega kongresa slovenskih levosredinskih strank. Na kongresu naj bi bila oblikovana nova enotna stranka s sodobnimi evropskimi socialdemokratskimi izhodišči. Priprave bodo potekale ob popolnem soglasju vseh sodelujočih strank, kar bo še povečalo demokratičnost. Pristopni rok za sredinske in levosredinske parlamentarne in zunajparlamentarne stranke še ni potekel. Proces združevanja je še vedno odprt, je dejal dr. Peter Bekeš. ● J. K.

GORENJSKI GLAS

Ustanovitelj in izdajatelj:
Časopisno podjetje GORENJSKI GLAS
KRANJ

Uredniška politika: neodvisni nestrankski politični informativni poltrednik s poudarkom na dogajanjih na Gorenjskem / Predsednik Časopisnega sveta: Ivan Bizjak / Direktor in glavni urednik: Marko Valjavec / Odgovorna urednica: Leopoldina Bogataj / Novinarji in uredniki: Helena Jelovčan, Jože Košnjek, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Vilma Stanovnik, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl-Zleber, Andrej Zalar, Stefan Žargi / Oblikovanje: Igor Pokorn / Tehnično urejanje: Ivo Sekne, Mirjana Draksler, Nada Prevc / Lektoriranje: Marijeta Vozlič / Fotografija: Gorazd Sinik / Tisk: Podjetje DELO - TČR, Tisk časopisov in revij, Ljubljana / Uredništvo: Moše Pijadeja 1, telefon: 211-860, 211-835, telefax: 213-163 / Naročnine, uprava, propaganda, oglasi: Bleiweisova 16, telefon: 218-463, telefax: (064) 215-366 / Mali oglasi: telefon: 217-960 - sprejemamo neprekinjeno 24 ur dnevno na avtomatskem odzivniku; uradne ure: vsak dan 7.-17.00, / Časopis izhaja ob torkih in petkih. Naročnina: trimesečni obračun - naročniki imajo 20% popusta. Za tujino: letna naročnina 140 DEM. Oglasne storitve: po ceniku. Prometni davek po stopnji 5 odstotkov, (mnenje RMI 23/27-92).

I Z SLOVENSKEGA PARLAMENTA

Mag. Herman Rigelnik, predsednik državnega zbora

Profesionalni poslanci morajo
tudi delo opravljati profesionalno

"Upam, da se pozicija in opozicija zavedata, kaj sta obljubljali pred volitvami. Pomembni nacionalni projekti bodo morali pozicijo in opozicijo povezati. Ne znam si predstavljati, kako bi take stvari reševali brez soglasja," je dejal časnikiarjem predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik.

Ljubljana, 4. januarja "S podpredsednikoma Miroslavom Mozetičem in dr. Levom Kreftom smo v tej hiši tri dni od jutra do večera. Mnogo stvari je še surovih, nedodelanih. Zato so za ta trenutek velike besede neodgovorne," je na časnikiarski konferenci pred novim letom povedal predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik.

In zaželel, da bo delo državnega zbora vsaj takšno, če ne boljše, kot je bilo delo stare skupščine. Državni zbor še nima tretjega podpredsednika. Ko bo vodstvo zbora kompletno, si bodo predsednik in podpredsedniki medsebojno delili delo. Vsak od njih naj bi vodil določen projekt od začetka do konca in temu primerno bo prilagojeno tudi vodenje sej. V delo parlamenta bodo maksimalno vključeni poslanski klubi in komisije. V delo komisij, njihovo število bo odvisno od sestave nove vlade, se bo maksimalno vključevala tudi stroka. Parlamentu naj bi tako ostala le glavna razprava in odločanje. Le tako bo lahko državni zbor postal predvidljiv in najbolj ugledna demokratična ustanova države. Tako bi preprečili, da ne bi na državni zbor že v začetku zapravljal svoj ugled, je dejal predsednik Herman Rigelnik. Vrhovni šef, neke vrste direktor, parlamentarnih služb naj bi postal generalni sekretar državnega zbora. Službe bodo morale biti prilagojene državnemu zboru ne pa obratno.

Analiza dediščine stare skupščine

Kaj bo s starimi, nedokončanimi zadevami, ki jih stara skupščina ni pripeljala do konca. Predsednik državnega zbora

Ministri na zagovor

Predlagani ministri bodo morali opraviti zagovor pred ustreznimi komisijami. Teh komisij še ni. Predsednik državnega zbora Herman Rigelnik meni, da bi morali te komisije izvoliti hkrati z mandatarjem za sestavo nove vlade. To je na prvi seji državnega zbora.

Predsednik državnega zbora mag. Herman Rigelnik in najverjetnejši mandatar za sestavo nove vlade dr. Janez Drnovšek. - Slika G. Sinik

Red v hiši

Vse kaže, da bo s prihodom Rigelnika na funkcijo predsednika državnega zbora zapihal v parlamentarnem posloplju na Šubičevi nov veter. Rigelnik bo terjal odgovornost poslancev, ki so sedaj dobro plačani in morajo zato upravičiti zaupanje državljanov, katerim so odgovorni. Bistveno namerava skrajšati odmore med zasedanjem oziroma bodo odmore trajali res toliko časa, kot je bilo določeno. Časnikiarjem je povedal, da razmišlja o prepovedi točenja alkoholnih pijač v parlamentarni restavraciji med zasedanji državnega zbora.

ra mag. Herman Rigelnik pravi, da bodo vse nedokončane zadeve analizirali. Čez nekatere bodo zanesljivo naredili križ. Če bi se lotili obravnave vseh nedokončanih zadev, bi državni zbor lahko hitro padel v blokado. Predsednik Rigelnik meni, da bi moral državni zbor prednostno obravnavati državni proračun za leto 1993 in priprave na sprejem Slovenije v Mednarodni denarni sklad. Prisluskovalna afeta. Do nje nimam nobenih predsodkov, je dejal Rigelnik. Zapisnikov še nisem bral. Vendar naj se zbor odloči, ali bo tako imenovano prisluskovalno afero obravnaval ali ne. Sodelovanje z državnim svetom. Mag. Rigelnik je povedal, da se je pogovarjal s predsednikom državnega sveta dr. Ivanom Kristanom. Soglasala sta, da si državni zbor in državni svet ne smeta konkurirati, ampak ustvarjalno sodelovati. Pretirana politizacija bi škodovala. Zunanja politika,

odnosi s Hrvaško in Italijo. Mednarodna komisija državne zbora bo imela poseben pomen. Tako je v vseh parlamentih. Komisija bo morala imeti po Rigelnikovem mnenju ustrezno strokovno službo, ki bo pripravljala podlage za odločanje. Odnosi s Hrvaško naj bi bili čim boljše, graditi pa jih kaže na osnovi reciprocitete. Naloga vlade in parlamenta je, da odnose s sosedi vtiri v meje normale.

Vladi ne bomo zapirali vrat

Članom vlade in vladnim predstavnikom bodo vrata državnega zbora vedno odprta, je dejal Rigelnik. Če bodo v vladi modri, bodo skušali svojo politiko speljati v parlamentu in ne zunaj njega. Zato je interes vlade, da sedijo njeni predstavniki na sejah državnega zbora. Posebna pozornost bo namenjena poslanskim vprašanjem in pobudam. Rigelnik se pri tem zgle-

Odklonil sodelovanje v vladi

Že pred izvolitvijo za predsednika državnega zbora sem se odločil, da v vladi ne bom več delal, je povedal mag. Rigelnik. Kandidaturo za predsednika državnega zbora sem sprejel v prepričanju, da je predlog medstrankarsko usklajen. Kasneje se je izkazalo, da temu ni bilo tako.

duje po nekaterih zahodnih parlamentih, kjer odgovorom na poslanska vprašanja namerjajo posebne seje. Tudi v Sloveniji bi bilo lahko tako, čeprav nikomur ne bo prepovedano na vprašanja odgovarjati že na sejah, na katerih bodo postavljena.

Kakšno vlado bomo imeli, še ni znano. Stara skupščina je obravnavala dva predloga zakona o vladi: vladnega in predlog skupine poslancev pod vodstvom dr. Franceta Bučarja. Ker vlada v prehodnem obdobju ne more vlagati predlogov za nove zakone, lahko to stori 10 poslancev. Pričakovati je, da bo predlog zakona o vladi te dni že v državnem zboru. Verjetno bodo poslanci predlagali zakon, ki bo predvidel ob predsedniku vlade še 14 ministrov. Tako sestavo vlade je stari skupščini že predlagala sedanja vlada.

Prihodnji teden odločanje o mandatarju

Kdaj bo državni zbor odločal o novem mandatarju? Mag. Herman Rigelnik upa, da bodo do 7. januarja ustanovljeni poslanski klubi in da bo predsednik republike Milan Kučan lahko opravil potrebne razgovore o mandatarju in potem predlagal državnemu zboru glasovanje o mandatarju. Če bo vse potekalo normalno, bo naslednja seja državnega zbora med 9. in 13. januarjem, na njej pa naj bi izvolili še tretjega podpredsednika zbora in mandatarja za sestavo vlade. Na tej seji naj bi razpravljali tudi o zakonu o vladi. ● J. Košnjek

STRANKARSKÉ NOVICE STRANKARSKÉ NOVICE

Slovenski krščanski demokrati
V stranki ni razprtij

Ljubljana, 30. decembra - "Slovenski krščanski demokrati si še vedno prizadevamo za oblikovanje desnosredinske vladne koalicije, ki bi jo sestavljali Liberalno-demokratska stranka, Slovenski krščanski demokrati, Slovenska ljudska stranka in Socialdemokratska stranka Slovenije. Smo tudi za druge vladne različice, pri čemer odločno odklanjamo le koalicijo z Združeno listo," je dejal predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle. Vlada z Združeno listo bi bila preveč neuravnotežena, dinamika sprememb pa bi bila upočasnjena. Povedal je tudi, da se od padca njegove vlade ni skoraj nič spremenilo na boljše. Med programoma LDS in SKD ni bistvenih razlik, vendar LDS v praksi počne drugače, kot govori. Predvsem pa Drnovškova vlada dovoljuje večjo porabo od ustvarjenega. Glede združitve desnosredinskih strank Slovenska ljudska stranka za to ni navdušena in pristaja le na sodelovanje. Vodstvo stranke tudi zanika govorice o notranjih sporih. Stranka popolnoma zaupa predsedniku Peterletu. ● J. K.

Slovenska ljudska stranka

Obisk italijanskih obdelovalcev

Ljubljana, 29. decembra - Slovensko ljudsko stranko je obiskala delegacija Zveze neposrednih obdelovalcev iz Italije, ki je najmočnejša italijanska kmečka stanovska organizacija in deluje pod okriljem italijanskih krščanskih demokratov. Goste je vodil senator Paulo Miccolini. Kot je povedal predsednik Slovenske ljudske stranke Marjan Podobnik, se je Slovenska kmečka zveza v preteklosti zgledevala po Zvezi obdelovalcev Italije. Slovenska ljudska stranka pa je od gostov zahtevala več odločnosti pri reševanju problematike Osimskih sporazumov in vojne na območju bivše Jugoslavije. Italijani so pozitivno ocenili možnosti Slovenije pri povezovanju z Evropsko skupnostjo, sodelovanje Slovenije in Italije pa naj bo premišljeno, brez spreminjanja meja. Povezovati se bo začela kmečka mladina. Dijaki slovenskih kmetijskih šol pa naj bi pogosteje obiskali italijanske kmetijske šole. ● J. K.

Z zadnje seje loške vlade

Drugo povečanje občinskega proračuna

Škofja Loka, 4. januarja - Na zadnji lanskim seji izvršnega sveta so sprejeli tudi drugo renominacijo proračuna občine Škofja Loka za leto 1992. Kot najprimernejšega ponudnika za izdelavo lokacijskega načrta poljanske obvoznice so izbrali Ljubljanski urbanistični zavod.

Sekretariat za občo upravo in proračun je na podlagi izračuna Ministrstva za finance in sprejete druge renominacije republiškega proračuna sestavil novo oceno virov prihodkov proračuna občine Škofja Loka. Z njo je tudi predvidel, da bodo vsi odhodki v letu 1992 presegli 906 milijonov SIT. Ker je ob koncu leta v občinski blagajni ostalo skoraj 1,3 milijona SIT prostih sredstev in več kot

2,8 milijona SIT tekočih rezerv, je izvršni svet sklenil nameniti poldrugi milijon za nove cisterne v kurilnicah osnovnih šol v Dražgošah, Retečah in na Trati ter loške glasbene šole. Preostali denar bodo porabili za računalniško opremo upravnih služb in ureditev vhoda ter informacijske pisarne občine, financiranje Loških razgledov in Žirovskega občasnika ter sofi-

nanciranje avta gorenjskih inšpekcij.

Izvršni svet se je strinjal, da 38 zavezanecem odpišejo določeno dohodnino za leto 1991 v skupnem znesku nekaj več kot 124 tisoč SIT zaradi socialne ogroženosti. Odločil se je, da se proračunska sredstva za pospeševanje zaposlovanja namenijo za razvoj malega gospodarstva z javnim razpisom; enkratno pomoč 2.000 DEM v tolarški protivrednosti bo dobil nezaposleni delavec za odprtje obrti ali podjetja, 1.500 DEM pa obrtnik oziroma podjetnik za zaposlitev nezaposlenega delavca vsaj za dve leti. Nato je

izvršni svet sklenil, da se objavi razpis za zbiranje ponudb za izdelavo strokovnih rešitev in presojo možnih lokacij za depozitarno komunalnih odpadkov v občini. Na koncu se je seznanil z izbiro najprimernejšega ponudnika za izdelavo lokacijskega načrta poljanske obvoznice. Od šestih udeležencev v razpisu so v končni izbor prišli trije ponudniki, med katerimi je imel najugodnejšo ponudbo Ljubljanski urbanistični zavod. Zato so za podpis pogodbe s tem zavodom pooblastili predsednika izvršnega sveta Vincencija Demšarja. ● S. Saje

Možnosti reorganizacije loškega zdravstva

Umiriti nekaj razgretih glav

Škofja Loka, 4. januarja - Škofjeloški izvršni svet je na zadnji lanskim seji obravnaval analizo možnosti reorganizacije Zdravstvenega doma Škofja Loka v samostojni zavod. Direktor Osnovnega zdravstva Gorenjske dr. Dušan Bavdek in dr. Drago Petrič iz Zavoda za zdravstveno zavarovanje RS sta zaenkrat odsvetovala tako potezo, kar je loška vlada upoštevala.

Gradivu sekretariata za družbeni razvoj škofjeloške občine so res nadeli ime Analiza možnosti reorganizacije ZD Škofja Loka v samostojni zavod, toda pri njegovi pripravi je bilo po oceni Olge Logar preveč neznanj za oblikovanje poglabljene podlage za odločanje. Še najbolj bode v oči ugotovitev, da do morebitne osamosvojitve nimajo jasno določenega stališča niti v vodstvu loškega zdravstvenega doma. Kot je med drugim pojasnila na seji izvršnega sveta direktorica Majda Selan, se za osamosvojitve ne ogrevajo niti zobozdravstveni delavci niti medicinske sestre, o tem pa se je pripravljeno pogovarjati nekaj ljudi iz splošne medicine, vendar ne tudi odločati. Povedala je še, da sta glavna cilja zapo-

slenih gotovo delovno mesto in boljša plača, česar pa zaenkrat ob osamosvojitvi ni moč zagotoviti.

Glede zaposlovanja v zdravstvu je dr. Drago Petrič pojasnil, da bo prišlo le do postopne izravnave povsod tam, kjer je preveč oziroma premalo zaposlenih po normativih. Gorenjska je malo pod povprečjem, zato bo tudi zdravstvena mreža ostala približno enaka. Po njegovi oceni je treba organiziranost zdravstvenih domov, ki nam jo zaveda ves svet, še naprej obdržati, vanjo pa vnesti elemente zasebne prakse. Glede loškega zdravstvenega doma je še zaslutil, da gre za notranjo trenja, ki jih je moč sprostiti tudi z drugačno organiziranostjo. Ker pa se lahko takšne komplikacije hitro odrazijo na

odnosih do pacientov, je predlagal umiritev nekaterih razgretih glav.

Tudi dr. Dušan Bavdek je naštel več razlogov, ki govorijo proti izločitvi ZD Škofja Loka iz sistema Osnovnega zdravstva Gorenjske. Gre tako za boljše strokovne kot ekonomske možnosti za delo, že racionalno izgrajene skupne službe in nadaljnjo povezavo v enotnem informativnem sistemu. Če se bodo vsi gorenjski zdravstveni domovi odločili za skupno povezavo - druge občine so to že storile, bodo poskrbeli za takojšnjo registracijo OZG, ki bo nato lahko ob razpisu konkuriralo za delo.

Med daljšo razpravo so spregovorili tudi o nekaterih problemih v loškem zdravstvu. Za dežurno službo je bilo slišati, da bo urejena centralno, storitve nad standardom pa bo treba doplačati. Najbolj veseli bodo gotovo Žirovci, ki so jim obljubili, da bodo Gorenjci v letu 1993 kupili opremo za novi zdravstveni dom. Skupne naloge so spodbudile loško vlado, da je sprejela statutarni sklep o organiziranosti v zavodu Osnovno zdravstvo Gorenjske. Obenem ni povsem zaprla vrat, ki omogočajo domačinom izhod na samostojno pot. Pred kakršnimkoli odločanjem pa želi imeti program razvoja tako gorenjskega kot domačega zdravstva. Od slednjega pričakuje ob zaključnem računu za leto 1992 tudi primerjavo poslovanja z Gorenjci in pregled skupnih sredstev v gorenjskem zdravstvu. ● S. Saje

Občinski minister v vlogi podjetnika

Konec kopalnega nereda v Bohinju?

Ribčev laz - Novoustanovljeno turistično združenje Bohinj, d.d. Bohinjska Bistrica, ki ga zastopa direktor Jože Cvetek (sicer član izvršnega sveta, odgovoren za področje turizma), želi ob Bohinjskem jezeru urediti kopališče in vzpostaviti večji kopalni red.

Podjetje namerava na območju Fužinarskega zaliva (na Jezeru in na Veglju) urediti kopališče, postaviti sanitarije, zavarovati kmetijske površine na Jezeru pred škodo, ki jo povzročajo kopalci, in nasploh poskrbeti za večji red. Da bi zamisel lahko uresničila, se je z lastniki iz Stare Fužine že dogovorilo za najem njihovih zemljišč ob jezeru; ker pa je del zemljišč v občinski lasti, je prošnjo naslovilo tudi na izvršni svet. Podjetje predlaga, da bi mu občina dala v najem 22 parcel v skupni izmeri 3,4 hektarja. Kot so ugotovili v premoženjsko pravni službi uprave za urbanizem, je s štirinajstimi parcelami prepovedano vsakršno razpolaganje, ker so v denacionalizacijskem postopku in jih bo treba vrniti nekdanjim lastnikom. Deset parcel je bilo podržavljenih z agrarno reformo, štiri pa z razlastitvijo za potrebe ureditve kopališča.

Ker prostorsko ureditveni pogoji za Triglavski narodni park določajo, da je za območje na Veglju in Jezeru treba izdelati ureditveni načrt, bo izvršni svet o prošnji za najem občinskih zemljišč odločal šele potem, ko bo narejen ureditveni načrt za vso jezersko kotlino. Strokovna organizacija, ki jo bodo izbrali z javnim razpisom, naj bi načrt pripravila do spomladi. ● C. Zaplotnik

Pobuda iz Wellsa

"Spogledovanje" Triglava in Eryrija

Bled - Svet javnega zavoda Triglavski narodni park je na decembrski seji podprl predlog o sodelovanju med edinim slovenskim parkom in parkom Snowdonia iz Wellsa. Pobuda za tesnejše sodelovanje, kot sicer poteka že v okviru mednarodnih združenj narodnih in naravnih parkov, je dala uprava wellškega parka. Parka imata marsikaj skupnega: ležita na območju gora, po katerih se imenujeta (Triglav in Eryri), in v obeh so glavne gospodarske dejavnosti kmetijstvo, turizem in gozdarstvo. Nekateri člani sveta je najbolj motilo to, da bi Triglavski narodni park predvsem zaradi slabih slovenskih izkušenj in zlorab pobratenja (v okviru nekdanje Jugoslavije) s parkom Snowdonia podpisal listino o pobratenju. ● C. Z.

Zeleni Slovenije

Razhajanja v vodstvu stranke

Ljubljana, decembra - Zeleni Slovenije se v stališčih glede vstopa v vladno koalicijo razhajajo. Vrh stranke je za vstop, saj bi dobili vsaj enega ministra, to je za zdravstvo. Dr. Drnovšek namreč želi za ministra za varstvo okolja in urejanje prostora še naprej obdržati Miha Jazbinška, donedavnega člana Zelenih, sedaj pa člana Liberalno-demokratske stranke. Svet stranke pa je odločil, da Zeleni ne gredo v vladno koalicijo. Svet pa je najvišji organ stranke. ● J. K.

S seje kranjske vlade

Pripravljen stanovanjski program

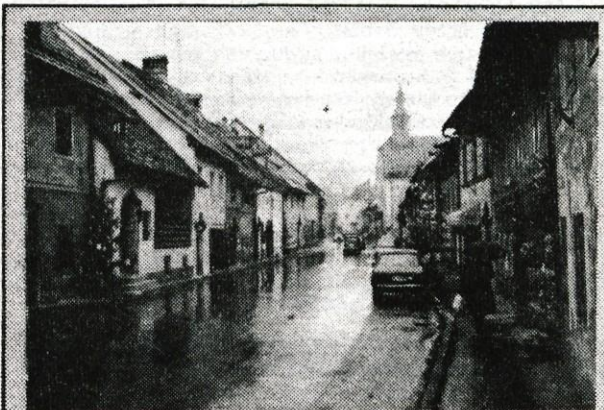
Kranj, 4. januarja - Da je kranjska vlada delala res do konca preteklega leta, dokazuje tudi seja le dan pred silvestrovim, ko so že drugi obravnavali stanovanjski program, ki je tako pripravljen za obravnavo na občinski skupščini. Druga zgodba je seveda vprašanje, ali se bo skupščina še sestajala ter ali bo uspela (dva predloga doslej v tej smeri sta bila že neuspešna) ustanoviti stanovanjski sklad.

Potem ko je pred približno mesecem dni kranjski izvršni svet obravnaval stanovanjski program kot delovno gradivo, se je tokrat na njegovi mizi znašel osnutek, ki bo z drobnimi popravki predložen občinski skupščini v dvofazni postopek. Naloga ni niti najmanj lahka: to je eden prvih tovrstnih programov v Sloveniji in pri tem kaže omeniti ugotovitev enega od članov republiškega odbora, da je nacionalni stanovanjski program šele v prvih zasnovah in da se v republiškem stanovanjskem skladu še povsem improvizira. Vzrokov za tako stanje je več: ob novem stanovanjskem zakonu (sprejetim skoraj pred letom in pol) še vedno ni bilo izdane vrste obljubljenih in celo predpisanih izvršilnih predpisov tako, da ostajajo mnoga pomembna vprašanja nedorečena - od politike stanarin do načinov prihodnjega razreševanja stanovanjskih težav socialno ogroženih. Niso tudi znani pravi učinki privatizacije stanovanjskega fonda, ki je še v teku in s tem nekatere materialne možnosti nadaljnjih naložb ter obveznosti, ki tudi iz tega procesa izhajajo.

Višje najemnine za poslovne prostore

Izvršni svet občine Kranj se je na tokratni seji odločil, da se z novim letom povečajo najemnine za poslovne prostore za 4,9 odstotka. Ob tem se je razvila zanimiva razprava o tem, da bi bilo potrebno najemnine diferencirati glede na donosnost in družbeno potrebnost dejavnosti v posameznem lokalu, zato so zadolžili Sekretariat za gospodarstvo naj pripravi predlog tistih (zlasti storitvenih) dejavnosti, ki s svojim dohodkom težje pokrivajo tovrstne stroške.

Pripravljeni osnutek stanovanjskega programa naj bi po mnenju izvršnega sveta opredeljeval naloge na tem področju v prihodnjih 2 do 3 letih, pri čemer so najpomembnejše tiste, ki izhajajo iz vloge občine kot lastnika precejšnjega stanovanjskega fonda ter vloge občine pri revitalizaciji oz. prenovi in ustvarjanju pogojev za novogradnje. Iz pregleda možnih lokacij, ki ga program vsebuje, je očitno, da težav za kolektivno, kakor tudi za individualno gradnjo v občini v prihodnje ne bi smelo biti, čeprav se po zadnjih vesteh pri pridobivanju zemljišč (brez obvezne prodaje v imenu širših interesov) pošteno zatika. Pomemben del je tudi program izgradnje socialnih stanovanj, kjer bo potrebno, kot je bilo na seji posebej poudarjeno, misliti na namenu in strukturi bodočih stanovanj (tudi zaradi bodočih stroškov) primeren standard. Velika rezerva je tudi neracionalna zasedba stanovanj, saj so pogosti primeri, ko v velikih stanovanjih živijo le posamezniki. Pri tem se je potrebno organizirati tako, da bo lahko čim učinkoviteje stekla sicer že začeta menjava stanovanj, seveda izključno le na prostovoljni osnovi. In nenazadnje: ob številnih pomislekih o ustanavljanju stanovanjskega sklada občine Kranj, je lahko prav zasnova stanovanjskega programa prepričljiv argument za njegovo ustanovitev, saj lahko omogoči načrtno in smotrno porabo doslej zbranih sredstev. ● S. Z.

"Lontržani" so se vzeli skupaj

Da več kot tisočletno mesto Škofja Loka ne doživlja razcveta in pozitivne, ki jo prinaša zasebna iniciativa v mnoga slovenska mesta, se je lahko prepričati že po enem samem prehodu po Mestnem trgu. In medtem, ko nekateri premišlujejo, ali je za to kriva nekdanja ali sedanja politika, so se prebivalci Spodnjega trga, ali po domače Lontrga, vzeli skupaj in za božične ter novoletne praznike temu trgu poskrbeli za drugačen izgled: pred vsako od hiš so postavili božično oz. novoletno drevesce, s prispevki, ki so jih zbrali, pa trg tudi obilno razsvetlili in okrasili. V tako prijetno spremenjenem okolju so organizirali celo silvestrovanje, pri čemer se je nudih preteklosti posebej v mestnem ključarju in njegovem pomočniku, ki sta v prvih urah novega leta v veselo presenečenje mnogih obiskala tudi mnoge lokale, kjer je bilo praznovanje na vrhuncu. Ob tem lahko le ugotovimo: namesto Mestnega trga si je popolno zaporo prometa zaslužil zagotovo Spodnji trg, saj bi si to praznično spremembo zagotovo ogledalo več Ločanov in drugih obiskovalcev, če bi bilo po tem trgu sploh mogoče in varno hoditi... ● S. Z.

Pobuda podpredsednice radovljiskega parlamenta

Linhartov sklad za izvirno slovensko komedijo

Radovljica - Podpredsednica občinske skupščine Alenka Bole - Vrabec je dala skupščini pobudo za ustanovitev Linhartovega sklada, ki naj bi vsako drugo leto razpisal natečaj za izvirno slovensko komedijo s tremi nagradami po 5.000, 4.000 in 3.000 mark oz. v ustreznih tolarjskih protivrednostih. Denar za nagrade naj bi zagotovili iz občinskega proračuna in s pomočjo donatorjev. Prvi razpis naj bi bil o letošnjem občinskem prazniku, 11. decembra, prve nagrade pa bi podelili ob enakem prazniku 1995. leta. Linhartov sklad bi bil obogatitev za slovensko kulturo in tudi za (drugi) občinski praznik.

Kot ugotavlja Alenka Bole - Vrabec, zamisli o Linhartovih komedijantskih dnevih ob občinskem prazniku za zdaj ni mogoče uresničiti, saj ni jamstva, da bo mogoče do 1995. leta, ko bo sklepno leto Linhartovih praznovanj, prenoviti radovljiško kino dvorano v primeren kulturni hram. Zamisel za festival komedije je sicer že uresničilo celjsko gledališče za nagradami za najboljše komične vloge. ● C. Z.

Brezposelnost v radovljiški občini

Blizu dva tisoč brezposelnih

Radovljica - Število brezposelnih v občini še narašča: ob koncu 1990. leta jih je bilo 1068, predlani 1582, ob koncu lanskega oktobra pa kljub umiritvi v prvem polletju že 1889.

Med brezposelnimi je bilo več kot štiri petine ljudi z izobrazbo od prve do četrte stopnje, domala polovica žensk, sedmina iskalec prve zaposlitve, približno tretjina je bilo mlajših od 26 let, vsak osmi pa se je znašel med brezposelnimi zato, ker je šlo njegovo podjetje v stečaj. Z naraščanjem števila brezposelnih se je povečevalo tudi število tistih, ki so po zakonu upravičeni do denarnega nadomestila in pomoči. Oktobra je denarno nadomestilo prejemale 549 brezposelnih ali petino več kot decembra predlani, denarno pomoč pa 238 ali dve petini več.

V občini ugotavljajo, da je med brezposelnostjo, ki jo kažejo uradni podatki, in dejansko brezposelnostjo, kar precejšnja razlika. Ko delodajalci iščejo delavce med brezposelnimi, ki so prijavljeni na zavodu (in so torej formalno brez zaposlitve), se jim dogaja, da ne morejo dobiti nikogar, ki bi bil pripravljen prijeti za delo; nasprotno pa podatki o (vse večjem) obsegu pogodbenega dela kažejo, da tovrstno delo opravljajo tudi formalno brezposelni. ● C. Z.

**PREMIŠLUJETE
O NAKUPU POHIŠTVA?**

Pokličite **064/403-871**

Lani so v združnem domu iz nekdanje klasične dobili samopostrežno trgovino. Poslovodkinja Vida Guštin in prodajalka Hedvika Ješe zadovoljni ugotavljata, da je dobro založena trgovina zdaj predvsem bolj pregledna.

Bilo je spodbudno leto

Srednja Dobrava, 4. januarja - Leto, ki se je pravkar izteklo, bi za krajevno skupnost Srednja Dobrava v radovljški občini lahko označili na neki način kot prelomno in spodbudno hkrati. Ob pomoči občine in sodelovanju krajanov na eni ter Špecerije Bled na drugi strani so začeli uresničevati tisto, kar so v krajevni skupnosti že lep čas načrtovali.

Potem ko se je poleti Špecerija odločila za preureditev klasične v samopostrežno trgovino v združnem domu, so se v krajevni skupnosti odločili tudi za obnovo doma. Lani so končali pravzaprav najzahtevnejšo nalogo: obnovili so celotno ostrejšje. Zdaj pa jih čaka postopna ureditev fasade in zgornjega dela doma. Pri tem, kot pravi predsednik sveta krajeve skupnosti Cveto Štular, bodo namembnost doma skušali urediti tako, da bo le-ta koristna za kraj in da bi tudi v prihodnje ob lažjem vzdrževanju dom služil predvsem krajanom.

Uspešno obnavljanje Zdržnega doma, ki je bilo večkrat predmet razprav v preteklosti, pa kot da je spodbudilo dogajanje v krajevne skupnosti tudi na ostalih, predvsem komunalnih področjih. Tako so se na primer lotili ureditve dveh najbolj kritičnih odsekov na cestah Lipnica - Dobrava in Dobrava - Mišace. Najbolj ozke dele ceste so razširili in si tako predvsem pozimi zagotovili varnejšo cesto.

"Ob uspehi odločitvi za postopno obnovo doma, trgovini, urejanju cest so tako izgledi za novo leto nekako spodbudnejši. Mislim, da ureditev odvoza smeti, nadaljevanje del pri domu, obnova vodovodnega omrežja, mostu čez Savo v Mišacah, razširitev telefonskih priključkov, asfaltiranje cest proti domačijam in tudi oživitve nekaterih športnih, kulturnih drugih dejavnosti v naši krajevni skupnosti ne izgledajo ta trenutek več tako nedosegljive naloge. Upam, da bomo spodbujeni z rezultati, zdaj tudi nadaljevali." ● A. Žalar

KRATKE GORENJSKE

Z novimi načrti - Radovljica - Na zadnji seji izvršnega odbora Društva upokojencev Radovljica so ugotovili, da le osem članov od 680 še ni poravnalo lanske članarine. Letos bo članarina znašala 300 tolarjev, od katere pa bodo 50 tolarjev namenili za nakup društvenega prapora. Tisti, ki članarine ne bodo poravnali v prvih treh mesecih, bodo morali kasneje plačati 350 tolarjev, letošnji letni prispevek za vzajemno pomoč oziroma samopomoč pa bo znašal 500 tolarjev. Sklenili so še, da se sedanja občinska zveza društev upokojencev ukine in ustanovi nov usklajevalni oziroma povezovalni organ, ki bi deloval v skladu s krajevno in občinsko organiziranostjo. ● (jr)

Krajevna skupnost Velesovo

Prednost letos vežicam

Kar v 11 krajevnih skupnostih v kranjski občini podpirajo stališče, da je letos treba urediti in asfaltirati cesto Trata - Šenčur.

Velesovo, 4. januarja - Med krajevnimi skupnostmi na Gorenjskem, ki so lani beležile uspešno uresničevanje ne ravno skromnega programa, je bila tudi krajevna skupnost Velesovo v kranjski občini. Kaj pa letos?

Predsednik sveta krajeve skupnosti Franc Čebulj odločno napoveduje, da bo letos v krajevni skupnosti prišla na vrsto že nekaj časa načrtovana izgradnja mrljiških vežic. "Po vseh dosedanjih zapletih glede lokacije je le-ta zdaj razrešena in tudi potrebna dokumentacija je tako rekoč nared. Do spomladi, ko naj bi začeli, bomo razrešili še potrebne lokacijske in gradbene zadeve. Še ta mesec pa se bomo o vsem, in tudi o ostalem programu, temeljito pogovorili na zboru krajanov."

Poleg gradnje vežic, za katere načrtujejo, da bi jih do konca leta dali pod streho, je v programu tudi obnova cerkve sv. Duha v Česnjevku. Krajanje so se v okviru programa KS že lotili zbiranja denarja. Iz lanskega leta je ostala še neizpolnjena obnova asfalta na cesti Trata - Praprotna Polica. Načrtujejo pa tudi ureditev in asfaltiranje ceste Trata - Šenčur. Ureditev te ceste med KS Velesovo in KS Šenčur je že podprlo 11 krajevnih skupnosti v občini. Sicer pa se bodo na zboru krajanov pogovorili tudi o možnostih za izgradnjo čakalnic na avtobusnih postajališčih, nadaljevanju urejanja javne razsvetljave, sanaciji območja Česnjekva zaradi poplavi in programu za postopno obnavljanje združnega doma. Upajo tudi, da bo letos vendarle prišlo tudi na vrsto urejanje zadrževalnikov na potoku Trskovec.

Načrtov pa že ta hip ne manjka tudi na področju društvenih dejavnosti v krajevni skupnosti; na športnem, kulturnem... področju. Kar zadeva športno dejavnost, nameravajo letos urediti tudi vse potrebno za legalizacijo nogometnega igrišča v Velesovem. ● A. Ž.

Pomembno leto za telefonijo na Gorenjskem

Skoraj polovica central digitalnih

Na območju PTT podjetja Kranj je bilo konec leta že okrog 52.000 telefonskih naročnikov.

Kranj, 4. januarja - Le ob spremenjenem razmerju med ceno telefonskega priključka in ceno telefonskega impulza so izgledi, da bo Gorenjska v nekaj letih tudi kakovostno pokrita in vključena v sodobne telekomunikacijske povezave. Lani je namreč PTT podjetju Kranj uspelo narediti pomemben premik pri uresničevanju treh že pred leti zastavljenih ciljev: pri vključevanju digitalnih telefonskih central, gradnji digitalnih telefonskih povezav med centralami in na medkrajevnih optičnih povezavah.

Marjan Volk, vodja razvojno investicijskega sektorja v PTT podjetju Kranj za minulo leto na področju telefonije na Gorenjskem ugotavlja, da jim je uspelo narediti pomemben korak na področju posodabljanja telekomunikacijskega sistema.

"Delali smo na treh področjih. Tako nam je uspelo vključiti v promet izredno pomembno relacijo optokabelskega sistema Kranj - Radovljica in Kranj - Jesenice z vsemi odcepi ob trasi. Vključeni so tudi optični odcepi za centrali Naklo in Zirovnica. Načrtujemo pa tudi izgradnjo odcepi proti Trzinu, Bledu in Podnartu. Sicer pa sedanji optični sistem že predstavlja hrbtenico nadaljnje gradnje in posodabljanja telekomunikacijskega sistema na Gorenjskem. Vzporedno s tem pa je ta optični kabel tudi že del tako imenovane mednarodne trase Ljubljana - Kranj - Avstrija, ki bo vključena v promet v prvi polovici leta 1993. Razen tega pa smo ob koncu leta vključili tudi digitalno centralo s 3000 telefonskimi številkami v Radovljici, vozliščno centralo na Jesenicah ter končno v Zirovnici in Naklo. Malo pred tem pa je bila vzpostavljena tudi radiorelejna zveza med Kranjem in Trzinom. S tem pa je bil izboljšen telefonski promet na tem področju. Zdaj lahko tudi razširimo število naročnikov v centralah Križe in Pod-

lublju. Tudi v Trzinu bomo začeli v začetku leta vključevati nove naročnike, končuje pa se tudi izgradnja telefonskega omrežja za okrog 50 naročnikov na Ravnah. Več težav pa je z Bistrico, kjer pa bodo potrebna še precejšnja vlaganja. Sicer pa celovito gledano lahko v prihodnjih letih pričakujemo na Gorenjskem boljši, kvalitetnejši telefonski promet. To že kažejo tudi podatki, da je od vseh telefonskih central na Gorenjskem že 47 odstotkov digitalnih in vanje je vključenih že 38 odstotkov vseh telefonskih naročnikov. Teh je na Gorenjskem zdaj okrog 52.000. Od medkrajevnih povezav je že 41 odstotkov digitalnih in kar petina jih poteka po optičnih kablilih."

Kakšne pa so za naprej finančne možnosti posodabljanja na Gorenjskem?

"Potrebe so velike in optimistične, možnosti ob denarju, ki je ta trenutek na voljo kot vir

za uresničitev, pa ne najboljše. S ceno telefonskega priključka, ki je edini vir za razvoj in izgradnjo telekomunikacijskih zmogljivosti, se uresničitev programa in načrtov izide le 20 do 30-odstotno. Pri tem pa vsi skupaj vemo, da je sedanja cena telefonskega priključka za naročnika previsoka. Mi vidimo rešitev v drugačnem razmerju med ceno telefonskega

priključka in ceno telefonskega impulza. Razen tega pa se bomo morali ob spremenjenih lastninskih pogojih opreti tudi na druge vire, kot so recimo krediti. Vendar pa je pogoj za to stabilnejša politika cen in nasploh gospodarstva."

Letos ste vključili kar nekaj telefonskih central.

"Tudi na tem področju je bilo leto precej pestro. Vključili smo telefonske centrale Rateče, Mojstrana, Kranjska Gora, Davča, Sorica, Bohinjska Bela, Trzin, Radovljica. Pri vseh teh centralah smo gradili tudi omrežje. Prav zdaj pa je na vrsti Žabnica, kjer bomo ukinili še zadnjo zastarelo telefonsko centralo in do marca bodo naročniki prevezani na centralo Strazišče."

Kakšni so izgledi za boljše telefonske zveze med Kranjem in Škofjo Loko?

"Danes je Škofja Loka edino nedigitalizirano telefonsko vozlišče (poleg Bleda) na Gorenjskem. Zato bodo potrebne na tem področju posodobitve. Zamenjati bo treba vozliščni del škofojloške centrale z digitalno tehnologijo in izgradnjo radiorelejnega sistema med Škofjo Loko in Kranjem; podobno kot med Trzinom in Kranjem. Vendar pa bo finančno to veliko večji zalogaj in računamo, da mu bomo kos v letu 1994 ali celo šele 1995."

Kaj pa Drulovka v kranjski občini?

"Drulovka in Zlato polje sta v kranjski občini dve tako imenovani problematični področji, ker nimata krajevnega omrežja. Že v letu 1993 predvidevamo, da bi ob boljših investicijskih

možnostih ta problem rešili. Zlato polje z izgradnjo omrežja, Drulovko pa morda tudi z novo tehnično rešitvijo."

V zadnjem obdobju je kar precej naročnikov na Gorenjskem dobilo namesto sedanjih petmestnih, nove šestmestne telefonske številke. Pravega pregleda nad temi spremembami ni, precej pa je zato težav med naročniki. Bo novi telefonski imenik to razrešil?

"Zaradi novosti in posodabljanja smo se (tako kot že številne države pred nami) srečali s prehodom s petšteviličnega na šestštevilični sistem. Morali smo to narediti lani, da zdaj, nekako čimblje izidu novega telefonskega imenika, sledimo tem spremembam. Čez noč vseh števil namreč ni moč zamenjati. Da bi ublažili težave pri tem prehodu, smo vključili ponekod posebne obvestilnike, natisnili smočasne telefonske imenike, poskrbeli za radijska obvestila. Zadnja možnost, ki še ostane za naročnika, pa so informacije na številki 988. Do izida novega telefonskega imenika spomladi bo tako na tem področju še nekaj težav. Sicer pa se redakcija novega imenika zaključuje in nekako do sredine januarja še sprejemamo naročila za vse morebitne spremembe v njem." ● A. Žalar

KS Koprivnik - Gorjuše: Začelo se je Vodnikovo leto

Spomladi bodo nadaljevali

Večino del za praznovanje 200-letnice fare in prihoda Valentina Vodnika na Koprivnik so v krajevni skupnosti Koprivnik - Gorjuše lani že končali. Zaradi tega pa niso nič manj naredili pri uresničevanju ostalega dela programa krajeve skupnosti.

Koprivnik - Gorjuše, 4. januarja - "Veseli in ponosni smo, da bo to leto, ko bomo praznovali 200-letnico fare in prihoda Valentina Vodnika na Koprivnik z različnimi prireditvami vsak mesec, zdaj Vodnikovo leto za celo občino. V krajevni skupnosti so vsa za lani načrtovana dela opravljena in ni jih ravno malo. Kar 90 odstotkov načrtovanega smo naredili po večini s prostovoljnimi delom in prispevki. Nazadnje je bilo urejeno še župnišče, spomladi pa bomo dokončali dela na strehi na cerkvi in uredili pokopališče ter do takrat, da tako rečem, kraj še polepšali."

Tako je pred nedavnim ugotavljal predsednik krajeve skupnosti Koprivnik - Gorjuše Janez Korošec, in takoj tudi poudaril, da zaradi priprav na veliko praznovanje, ki bo 12. in 13. junija, niso prav nič zane-marjali ostali program, ki so si ga zastavili lani. Tako so ob pomoči občine asfaltirali še slaba pol kilometra cest v krajevni skupnosti.

"Krajanje so zbrali oziroma prispevali 234.000 tolarjev, kra-

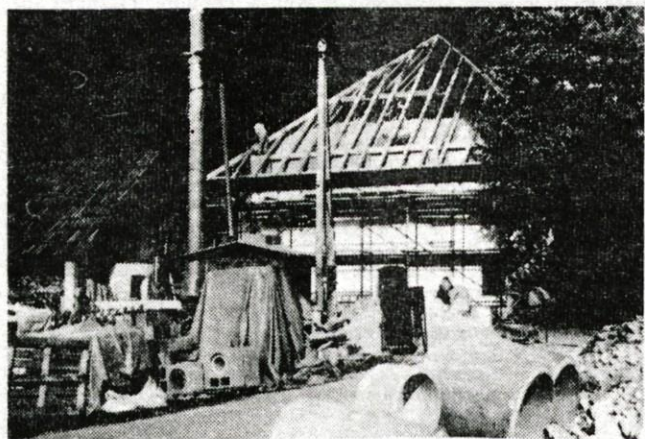
jevena skupnost pa 305.000. Tako smo sami zbrali 61 odstotkov, razliko - 39 odstotkov oziroma 350.000 pa je dala občina. Pripravili smo tudi dokumentacijo in vložili prošnjo za denar, ki je namenjen za demografsko ogrožene kraje. Za izgradnjo dodatnih zajetij smo dobili iz republike več kot 645 tisoč in od občine 305 tisoč. 300 tisoč pa bomo pokrili iz sredstev krajevene skupnosti in krajanov s prostovoljnimi delom. Dela, ki jih

bo na zajetju v dolini Karlovec v začetku planine Gorenjke izvajalo Gozdno gospodarstvo, pa bomo morali opraviti spomladi, ker nam jih je lani preprečilo jesensko deževje. Ob tem naj poudarim, da bo vsaka hiša prispevala tudi po 200 mark za obnovo cerkve."

Sicer pa so krajanje lani poleg urejanj del pri cerkvi oziroma odvodnjavanja urejali tudi vodovodne priključke k planinskim stajam in k trem napajalnim koritom. Kar 1300 metrov kanalov so izkopali in položili cevi. Pa jim je potem ponagajalo deževje in bodo dela dokončali letos, ko ob praznovanju načrtujejo tudi nekatera nova dela na cestah, pri preskrbi z

vodo in postavitvi krajevnih tabel v sodelovanju s Triglavskim narodnim parkom.

"V programu imamo na primer razširitev in asfaltiranje v smerih Krniški lom - Vogar, Kočnar - Gorice, Hišcar - Andrec, Vrbanovc, Boltar, Beznik, Požrv in Sušnik v skupni dolžini prek en kilometer vseh cest. Predračun po lanskem cenah za ta dela je 1,125 milijona tolarjev. Krajanje naj bi prispevali četrtino denarja, krajevna skupnost 35 odstotkov, občina pa 40 odstotkov potrebnega denarja. Letos pa načrtujemo tudi glavno rekonstrukcijo ceste Koprivnik - Gorenjke, vendar se je bomo lahko lotili le, če bomo dobili denar za demografsko ogrožene kraje. In nenazadnje imamo v programu tudi nabavo sedmih nadzemnih in podzemnih hidrantov. Kar pa zadeva dokončanje obnove cerkve (strehe, ostrejšja, kanalizacije, namestitve žlebov in popravilo fasade) bomo z deli nadaljevali spomladi in do osrednje prireditve, ki bo 12. in 13. junija, bo vse nared." ● A. Žalar

V pripravi na praznovanje Vodnikovega leta so lani glavna dela potekala pri urejanju župnišča, kjer je precej stroškov pokrili Salezjanski red, dela pa je skrbno vodil župnik na Koprivniku Štefan Vozlič. Sodelovali in pomagali pa so tudi krajanje.

Največ prireditev (poleg občine) v letošnjem Vodnikovem letu bo seveda v krajevni skupnosti Koprivnik - Gorjuše. Uvodna, če jo tako poimenujemo, je bila tik pred koncem leta, ko so se v dvorani gasilskega doma na Koprivniku zbrali starejši krajanje in ob domačih pesmih in napevih ter glasbi obujali spomine in dogodivščine na čase po Vodniku.

Prihaja zakon o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov

Nikotin na uzdi zakona

Ministrstvo za zdravstvo je pred kratkim pripravilo osnutek zakona, ki bo skušal uveljaviti nov odnos do kajenja, kultiviran in zaščitniški do nekadilcev.

Kadilce skušamo osvestiti, da je kajenje njihov problem, ne pa problem družbe in nekadilcev in da je krivično, če morajo nekadilci deliti zdravstveno tveganje in plačevati kadilske bolezni. Tako je dr. Božidar Voljč, minister za zdravstvo, družino in socialno varstvo utemeljuje smisel zakona o omejevanju uporabe tobačnih izdelkov, ki čaka na obravnavo v novem slovenskem parlamentu.

Kadilce v kadilnice

Zakon o kajenju na javnih mestih in omejevanju prodaje tobačnih izdelkov naj bi opredelil pravila vedenja, ki bi uveljavila nekajenje v vseh javnih in delovnih prostorih. Prepovedano naj bi bilo kajenje v vrtcih, šolah, zdravstvenih domovih, bolnišnicah, javnih prevoznih sredstvih, trgovinah, tudi v gostilnah naj bi strogo ločili del, namenjen kadilcem, od tistega, kjer jedo in pijejo nekadilci. Tudi v drugih javnih ustanovah naj bi kadilce odinili v posebej zanje namenjene kadilnice. Enako kot v javnih prostorih naj bi bili poslej do kadilcev strogi tudi delodajalci. Nekadilci naj bi namreč po novi zakonski ureditvi imeli pravico terjati zdravo delovno okolje, torej delo v nezakajenih prostorih. Doslej je v delovnem okolju pač prevladala »pravica močnejšega«, kar je navadno pomenilo, da so se nekadilci tolerantno prilagajali pravici kadilcev do cigaretnega dima, medtem ko je njihova pravica do čistega zraka ostala nepotešana.

Brzdanje reklame

Zakon za kršitelje predvideva tudi nemajhne kazni. S 50 tisočaki naj bi bile za neposlušnost »nekadilskemu zakonu« kaznovane pravne osebe, s pet tisočaki pa posamezniki. Vsi

V evropski skupnosti zaradi posledic kajenja umre vsako leto 431 tisoč ljudi. V 90 letih se bo to število še povečalo. Če bo v Evropi trend kajenja ostal enak, bo leta 2025 zaradi posledic kajenja umrlo dva milijona ljudi.

zakoni, ki so jih doslej v zvezi s kajenjem sprejeli v različnih državah, vsebujejo tudi omejitve reklame in posebno cenovno in davčno politiko. Tobačna industrija sicer trdi, da je omejevanje tovrstne reklame kratenje komercialne svobode za sicer zakonit izdelek. Ministrstvo za zdravstvo, avtor omenjenega zakona, pa govori o tehtnih razlogih za omejitve reklame, češ če nekdo proizvaja očitno škodljiv izdelek, ki dokazano povzroča prežgodnjo smrt in slabo zdravje, potem je ta odgovornost nedvomno večja od svobodne reklame. Ciljna skupina reklam za cigareto je večinoma odrasla mladi. Tobačna industrija z dobro preračunano reklamo povezuje kajenje z osebnostno svobodo in enakim življenjskim slogom. Omejitve reklame za cigarete je torej tudi v interesu zaščite mladih ljudi pred to škodljivo razvado, sicer pa cigaret ne bo dovoljeno prodajati mladim pod 16 let starosti. Lokalov naj bi ne bilo dovoljeno poimenoovati po cigaretah, tobačne firme pa naj bi tudi ne sponzorirale več športnih in drugih pri-

reditve. Pomembna so tudi obvezna svarila o škodljivosti kajenja na tobačni embalaži. Zajemati mora najmanj desetino celotne površine in biti natisnjena na tistem delu, ki se pri odpiranju škatlice najmanj poškoduje. Na tem delu bo navedeno, da tobak škoduje zdravju, pisati bo moralo, koliko nikotina in katrana vsebuje vsaka cigareta.

Izberite svoj strup

Kajenje je sicer svobodna izbira in kadilec si po lastni volji zastruplja zdravje in krajša življenje. Toda na ministrstvu za zdravstvo so mnenja, da je treba zaščititi tudi kadilce in v tobačnih izdelkih zmanjšati količino katrana in drugih strupenih oziroma rakotvornih sestavin. Pomemben dejavnik zmanjševanja kajenja naj bi bila tudi cena. Priporočilo prve evropske konference o tobačni politiki je, naj se cene tobačnim izdelkom zvišajo, obenem pa opravijo študije o vplivu tobačnih davkov na proračun, zaposlenost, potrošnjo tobaka, obolenost in smrtnost. Evropska skupnost tudi priporoča, da bi davek pri ceni škatlice cigaret znašal 75 odstotkov, od tega pa naj bi četrtno namenili za izredno pomembni tobačni tolar. Ta vir naj bi med drugim zagotavljal tudi sredstva za protikadilsko medijsko obveščanje javnosti.

Medicina opozarja

Zakon ne pomeni protikadilske gonje, saj kajenja ne pre-

V Sloveniji kadi tretjina ljudi. Od 14. do 17. leta kadi vsak tretji mladoletnik, med 26. in 40. letom vsak drugi Slovenec, po 40. vsak peti, po 70. pa vsak deseti. Pri nas imamo zdaj približno 600 tisoč kadilcev, od tega 430 tisoč moških in 170 tisoč žensk. Ker na kadilca pride 20 cigaret dnevno, prodamo pri nas vsak dan kakega pol milijona škatlic cigaret.

poveduje, pač pa prepoveduje, da bi kadilci s svojo razvado škodili nekadilcem. V več evropskih državah so podobno zakonodajo že sprejeli, denimo v Franciji (o čemer smo nekaj več slišali tudi pri nas), na Norveškem, Islandiji, v Belgiji, Finski, Portugalski, Danski, Veliki Britaniji, Nizozemski, Švedski, Španiji... Tudi v teh državah so kot v Sloveniji izhajali iz ciljev Svetovne zdravstvene organizacije in njene deklaracije Zdravje vsem do leta 2000. Dotlej naj bi z ukrepi javne politike porabo tobaka zmanjšali za polovico, število nekadilcev pa naj bi doseglo 80 odstotkov prebivalstva. Dokazano je namreč, da kajenje povzroča odvisnost in škoduje najrazličnejšim organom in organskim sistemom. Koža se suši in hitreje stara, mašijo se srčne žile, pojavljajo se težave s srcem in infarkt, povečana je verjetnost možganskih krvavitev. Statistike kažejo, da zaradi posledic kajenja umre več kadilcev, kot zaradi vseh vrst rakov skupaj. Stalno draženje dihal povzroča kronična vnetja, kratko sapo, kašelj, in pljučnega raka, ki je med kadilci v 90 odstotkih posledica kajenja, med nekadilci pa je redka bolezen. Razen kadilcem pa tobakni dim škodi tudi ljudem v njihovi okolici, nekadilcem, ki so v zakajenih prostorih prisiljeni pasivno kaditi, zlasti škodljivo pa je za otroke. ● D. Z. Žlebir

JELOVICA

Sistem dodatnega zdravstvenega zavarovanja že velja

Ob prostovoljnem zavarovanju ni več doplačil

Bolniki, ki so čez praznike ležali v bolnišnici, so že občutili posledice novega sistema zdravstvenega zavarovanja. Do 31. decembra so doplačali participacijo še po starem, od 1. januarja dalje pa veljajo precej višja doplačila za tiste, ki se pred novim letom niso prostovoljno zdravstveno zavarovali.

V reviji, ki jo je pred koncem leta izdala Zveza potrošnikov Slovenije, so iz preglednic razvidne tudi cene in doplačila različnih zdravstvenih storitev po starem in po novem. Tako nas je pregled pri zdravniku splošne prakse poprej stal 60 tolarjev, po novem pa naj bi s 15-odstotnim doplačilom prispevali 165 tolarjev k tej zdravstveni storitvi. Za (denimo enajstodnevno) zdravljenje v bolnišnici smo po starem prispevali 1.300 tolarjev participacije, po novem bo petodstotna lastna udeležba znašala 3.800 tolarjev. Zdravljenje zob, ki nas je doslej tudi veljalo 60 tolarjev participacije, bo s 15-odstotno lastno udeležbo stalo od 207 do 296 tolarjev, že prej najdražjo zobno protetiko pa bo treba doplačati od 10.569 do 58.219 tolarjev, kar pomeni do 55 odstotkov cene teh storitev. Naj še povemo, da so ti zneski nastali na podlagi oktobrskih cen zdravstvenih storitev, sedanjosti so najbrž že višji.

Tisti, ki so se pred novim letom prostovoljno zdravstveno zavarovali, se omenjenim doplačilom izognejo, saj jih bo zavarovalnica poravnala iz premij, ki so jih vplačali. Kot kažejo zadnji podatki izpred novoletnih praznikov, je v prostovoljno zdravstveno zavarovanje vključenih okoli 800 tisoč ljudi, med njimi domala polovica upokojujencev. Medtem ko so drugi zavarovanci že vplačali zavarovalne premije, zaradi katerih jih ne bremenijo doplačila zdravstvenih storitev, pa jih upokojujencev tokrat še niso odtegnili od pokojnin. To se bo zgodilo prihodnji mesec.

Večina ljudi je torej svoja morebitna zdravstvena tveganja zavarovala vnaprej. Kaj pa tisti, ki se niso prostovoljno zdravstveno zavarovali? Če se ne bodo, bodo zdravstvene storitve doplačevali od 5 do 50 odstotkov njihove cene, pač odvisno od tega, ali gre za pregled pri splošnem zdravniku, specialistu, bolnišnično zdravljenje, zobno protetiko ali zdravljenje poškodb izven dela. Nekateri pa se bodo za prostovoljno zavarovanje verjetno še odločili. Tem naj povemo, da so zavarovalne premije po novem letu še višje, in sicer za 15 odstotkov za osnovni zavarovalni paket. ● D. Z. Žlebir

Kratek stik med kranjskimi sindikati in ministrstvom za delo

Ministrstvo ravna protidelavsko

Kranj, januarja - V svetu kranjskih sindikatov, kjer so imeli minulo leto nekaj slabih izkušenj z ministrstvom za delo, so nekatere poteze slednjega ocenili kot protidelavske.

Prvo tovrstno izkušnjo jim je dal odgovor ministrstva na željo po tolmačenju statusa agencije za posredovanje dela in zaposlitev Sindicom. Ta je od ministrstva junija lani dobila koncesijo. Kasneje pa se je izkazalo, da je pogodbeno delo, ki ga delavci sklepajo prek omenjene agencije, visoko obremenjeno z dajatvami, zaradi česar je agencija postala nezanemljiva za delodajalce in iskalce občasnih del. V kranjskih sindikatih so pričakovali, da bodo dajatve države samo tolikšne, kot jih plačujejo denimo študentski servisi. Ministrstvu za delo očitajo nekorrektno razlago zakonodaje, ki je okrnila delo sindikalne posredniške agencije.

Druga zgodba je valorizacija nadomestil za brezposelne. Ministrstvo za delo je povečanja teh prejemkov odmerjalo le dvakrat letno namesto z vsakim povečanjem življenjskih stroškov. Svobodni sindikati Slovenije so sprito tega sprožili ustavni spor in ga konec minulega leta tudi dobili. Brezposelni zdaj imajo zadoščenje, ki jim gre, nimajo pa denarja, ki jim pripada zaradi krivičnega lanskega ravnanja ministrstva. Kako in kdaj ga bodo dobili, do konca leta še ni bilo jasno. V kranjskih sindikatih so pripravljani na uveljavljanje individualnih zahtevkov pri zavodu za zaposlovanje, vendar dvomijo, da bosta administracija in država zmogli ta zalogaj.

Tudi vse kranjske pobude glede zakona o reprezentativnosti sindikatov so pri ministrstvu za delo naletale na gluha ušesa. Pričakovali so namreč zakon o sindikatih, ki bo poleg statusa opredelil tudi sindikalno lastnino.

Tik pred koncem leta pa jih je ujezilo tudi ravnanje ministrstva in zavoda za zaposlovanje v zvezi z dodatnim zdravstvenim zavarovanjem brezposelnih. Medtem ko so podjetja poskrbela za zavarovanje svojih delavcev s popustom, različni sindikati za dodatne skupinske popuste, pokojninski zavod za upokojujence, pa so brezposelni skoraj do konca ostali brez teh možnosti. Pričakovanja, da bo za njihovo zavarovanje poskrbel zavod za zaposlovanje, so se izjalovila. ● D. Z. Žlebir

Lions klub za begunce

Škofja Loka, decembra - Decembra so zbirni center za begunce v Škofji Loki in tamkajšnjo organizacijo Rdečega križa obiskali člani Lions kluba iz Spieze iz berenskega kantona v Švici. Ime kluba je sestavljeno iz začetnih črk besed svoboda, izobraževanje, socialna varnost naroda, kar pomeni, da je njihova osnovna dejavnost samoizobraževanje in humanitarna dejavnost.

V svetu je 14 tisoč teh klubov z milijonom in pol članov. Letos slavijo že 75-letnico ustanovitve kluba v Chichagu, od leta 1926 pa je klub tudi pokrovitelj slepih v svetu. Tudi v Sloveniji delujejo trije Lions klubi, in sicer v Ljubljani, Murski Soboti in Kopru. Njegova članica je tudi gospa Nuša Kerševan, ki je prek Republiške uprave za zaščito in reševanje naša zveza s švicarskim klubom. V Švici deluje 95 klubov Lions, vsako leto pa zberejo poldrugi milijon švicarskih frankov. Zadnja tri leta so se največ ukvarjali z izgradnjo bolnišnice za slepe v Nepal. Za zbiranje prispevkov za pomoč beguncem iz Bosne in Hercegovine v Sloveniji je omenjeni klub animiral njihov general, ki je bil pred meseci na obisku v Škofji Loki.

Doslej so za pomoč beguncem prispevali že 39 tisoč frankov. Pomagali so tudi pri izgradnji ogrevanja v zbirnem centru v Postojni. Zbirnemu centru v Škofji Loki in tamkajšnjemu Rdečemu križu pa so izročili 4.500 frankov in 500 kilogramov volne.

Angela Janša in Jože Lukič gresta proti stotim

Hvale vredna pozornost do najstarejših

Jesenice, decembra - Pisali so nam iz Društva upokojujencev Javornik - Koroška Bela v jeseniški občini, kjer ob krajevnem prazniku vsakokrat obiščejo in obdario svoje najstarejše člane. Svoja najstarejša člana, Angela Janša, ki bo 2. maja 1994 stara sto let in 95-letnega Jožefa Lukiča, pa so ob priložnosti tudi obiskali.

Angela Janša je bila rojena pred 99 leti v družini kovača v bohinjskih fužinah, ki je imel devet otrok. Družina se je kasneje preselila na Jesenice. Angela se je tu izučila za šiviljo in je imela med obema vojnama na Jesenicah svojo pletilsko obrt. Pred trinajstimi leti je ovdela in zdaj zanjo skrbi hči Irma. Jesen življenja ji mineva v zadovoljstvu, takšno starost si je tudi zaslužila.

Najstarejši železar, 95-letni Jožef Lukič, je prav tako doma iz številne družine. Osem otrok je bilo, ko so se preselili na Jesenice, da bi jim železarna rezala kruh. 12 let mu je bilo, ko se leta 1910 zaposlil kot "laufer" v tovarni in v njej delal 46 let. Leta 1956 se je upokojil kot mojster strokovnjak na lahki progi II Javornik Železarne Jesenice. O njegovi delavnosti pričajo številna priznanja nad posteljo, na katero je zdaj priklenjen in ne more več obiskovati grobov žene, dveh hčera in dveh sinov, padlih med NOB. Zanj zdaj skrbita hčerka in

Najstarejši železar 95-letni Jožef Lukič.

pravnukinja. Obiska iz upokojskega društva in darila je bil zelo vesel. Ve, da ni pozabljen, čeprav večine njegovih sodelavcev ni več.

Z obiskom dveh najstarejših članov so v upokojskem društvu priložili še dvojce kamenčkov v mozaik skrb, pozornosti in dolžnosti društva do svojih članov. Od tisoč upokojujencev jih je na Javorniku - Koroški Beli 170 starostnih od 80 let. Veliko jih je bolnih, onemoglih in v socialni stiski. Materialno jim ne morejo veliko pomagati, zato pa jim z obiskom, pozornostjo, šopkom, drobnim darilom...

Predsednik upokojskega društva Svetina in član izvršnega odbora Klinar na obisku pri 99-letni Angeli Janši.

Šola za starše

Kranj, januarja - Ljudska univerza v Kranju letos v sklopu šole za starše pripravlja sedem izobraževalnih tem. Te ne bodo kot že več let doslej potekale v obliki predavanj, pač pa v obliki pogovorov v skupini, kjer bodo starši s strokovnjaki tehtali številne probleme, ki nastajajo na relaciji starši in otroci.

Prva tema se bo lotila komunikacije v družini, druga otrokove osebnosti, tretja težav otrok in mladostnikov, četrta našega otroka pubertetnika, peta prostega časa in šesta učnih težav otrok. Zadnja skupna tema pa bo govorila o tem, kaj storiti ob vse večjih obremenitvah in tempu življenja. Prvih šest izobraževalnih srečanj bo brezplačnih, financirala jih bo občina, sedmo pa bodo plačali udeleženci.

ANKETA

Kajenje na javnih mestih

Kranj, 4. januarja - Slovenska vlada je pred kratkim že potrdila Zakon o prepovedi kajenja na javnih mestih, zdaj je na vrsti še parlament. Če bo zakon sprejet, se kadilec piše precej slabo, saj bodo pri kajenju, s katerim dostikrat prisiljujejo nekadilce k pasivnemu kajenju, precej omejeni. Kaj pa o novem zakonu menijo naši sogovorniki?

Taja Plevel, 28 letnica: "Po eni strani se mi zdi prav, da bomo imeli zakon, ki ne bo dovoljeval kajenja v vseh prostorih, po drugi pa ne. Tudi sama spadam med kadilce in če bo na javnih prostorih prepovedano kaditi, se bom pač morala z večjimi ali manjšimi težavami navaditi."

Renata Kutnjak, 21 letnica: "Ne sodim med kadilce, vendar moram povedati, da me kajenje na javnih mestih ne moti pretilano, razen kadar me kadilci preveč ogrožajo. Zato se mi niti ne zdi potrebno, da bi uvajali zakon, s katerim bi omejili ali prepovedali kajenje na javnih mestih."

Stane Matjan, 45 letnik: "Sam ne kadim, kajenje me moti, vendar mislim, da je veliko hujsa od kajenja na javnih mestih, svinjarija, ki jo puščajo za seboj kadilci, ki ogorke odmetavajo povsod kjer se jim zdi. Zato menim, da bi morali prej urediti vprašanje odmetavanja ogorkov."

Miran Vreček, 35 letnik: "Sem kar precej hud kadilec, in zakon me bo delno že prizadel, če bo sprejet. Zdi se mi prav, da nekadilci niso ogroženi, vendar bi bilo bolje, da bi problem kajenja na javnih mestih rešili na primer z ločenimi prostori namesto z zakonom." ● M. G., foto G. Šinik

KULTURNI KOLEDAR

KRANJ - V salonu pohištva Ark-Maja v Predosljah razstavlja akad. slikar **Vinko Tušek**.
JESENICE - V Kosovi graščini so na ogled *Grassijeve oltarne podobe* iz cerkve na Stari Savi.
RADOVLJICA - V galeriji Šivčeve hiše je odprta *novalna prodajna likovna razstava*.
KROPA - V Kovaškem muzeju je še danes in jutri na ogled razstava slik na steklo **Anice Zelezel**.
BEGUNJE - V galeriji Avsenik je na ogled razstava slik **Ivana in Josipa Generaliča**.
ŠKOFJA LOKA - *Zbirke Loškega muzeja* so odprte samo ob sobotah in nedeljah od 9. do 17. ure. Med tednom je možen ogled po poprejšnjem dogovoru na upravi Muzeja. V galeriji Ivana Groharja razstavlja likovna dela *člani Združenja umetnikov Škofja Loka*. V galeriji Fara razstavlja slikar **Marjan Skumavc**.
TRŽIČ - V prostorih A banke je na ogled *razstava antikvit* v organizaciji Kirka antika Tržič. V Jožefovi dvorani pri tržiški farni cerkvi je odprta prodajna razstava slikarja **Marjana Pančurja** z naslovom *Podobe iz mojega mesta*. **KAMNIK** - V razstavišču Veronika je na ogled *skupinska razstava* likovnih del avtorjev, ki so v zadnjih petih letih razstajali v kamniških likovnih razstaviščih.
KOMENDA - V galeriji Zala razstavlja akad. slikar **Dušan Lipovec**.
LJUBLJANA - V atriju Narodnega muzeja je na ogled arheološka razstava *Kelti na Celjskem*.

PRIREDITVE TEGA TEDNA

KRANJ: GLEDALIŠČE - V Prešernovem gledališču bodo jutri, v sredo, ob 19.30 uprizorili dramo Henrika Ibsena **NORA - za abonma zeleni, izven in konto**. Predstavo bodo ponovili tudi v četrtek, 7. januarja - **za abonma četrtek, izven in konto**. V petek, 8. januarja, bodo predstavo ponovili za **red petek II, izven in konto**.

KRANJ: RAZSTAVE - V galeriji Prešernove hiše bodo v četrtek, 7. januarja, ob 18. uri odprli razstavo del slikarja in grafika Franca Berčiča - **Berka iz Škofje Loke**. V galeriji Mestne hiše pa bodo ob 18.30 uri odprli razstavo del akad. slikarja Janeza Ravnika.

LOŠKI ZAPISI Z LUČJO

Škofja Loka - V ponedeljek, 11. januarja, bo v galeriji ZKO - Knjižnica v Knjižnici Ivana Tavčarja medklubska razstava fotografij škofjeloških fotoklubov.

Med uspešnejšimi klubi v preteklem letu je bil prav gotovo Foto klub Anton Ažbe. Na decembrski peti klubski razstavi fotografij in barvnih diapozitivov so se še posebej izkazali mlajši avtorji v tem po letih delovanja vsekakor enem najmlajših klubov pri nas. Na klubski razstavi je 13 avtorjev predložilo selektorjema Adiju in Justu Fink iz Radovljice (oba sta kandidata za mojstra fotografije) 93 fotografij na solidni ravni in 22 avtorjev kar 197 barvnih diapozitivov. V kategoriji diapozitivov je za kolekcijo prejel Ferdo Švajger prvo nagrado, Janez Šifrar drugo, Peter Pokorn tretjo, pohvale pa Peter Pokorn ml. in Tone Hiršfelder. Za posamezne diapozitive so rejeli nagrade: Rado Zajc prvo nagrado, Tomaž Kalan drugo, Tončka Benedik tretjo, pohvale pa Boštjan Pleško, Janez Pelko in Joco Balant. Pri fotografijah je za kolekcijo dobil prvo nagrado Janez Pipan, drugo Janez Šifrar, tretjo Janez Pelko, pohvale pa Peter Pokorn, Rado Zajc in Janez Tavčar. Za posamezno fotografijo je prvo nagrado dobil Boštjan Pleško, drugo Joco Balant, tretjo Ferdo Švajger, pohvale pa Peter Pokorn ml., Štefan Langus in Lojze Mrak.

Peta klubska razstava je bila tretja prireditel tega kluba v preteklem letu. Februarja je klub organiziral medklubsko državno dia predstavitev na temo Zima, oktobra medklubsko razstavo fotografij in diapozitivov na temo Konj, ob zaključku leta pa še pregledno klubsko razstavo. Med letom pa so člani sodelovali na raznih razstavah po Sloveniji in v tujini. ● P. P.

IGRIVOST IN PREMIŠLJENOST

V salonu pohištva Ark-Maja v Predosljah pri Kranju se na priložnostni prednovoletni razstavi predstavlja akademski slikar **Vinko Tušek**.

Slike Vinka Tuška, ki jih najlažje označimo kot likovno bogate in polne, morda res nastajajo na sicer povsem nenaključen način, skorajda igrivo, pa so vendarle hkrati tudi sad kontinuiranega umetniškega razmišljanja in načrtnega poglobljanja v posamezne probleme, s katerimi se je ustvarjalec srečeval na svoji, danes že več kot 25 let dolgi umetniški poti, na kateri je prešel nemalo razvojnih faz, tako na področju slikarstva, kiparstva in njunega sožitja ter postavljanja prostorskih ambientov. Seveda sta igrivost in premišljenost pri ustvarjanju nekega likovnega izdelka dva povsem nasprotujoča si pola, o katerih lahko govorimo le pri malokaterem umetniku v okviru ene same njegove ustvarjalne faze ali še celo posamične umetnine. Tuškove slike pa v resnici nastajajo s pomočjo spontane igre linij, barvnih ploskev in struktur, ki se razraščajo v harmonične spletne in preplete barv in oblik.

Raznovidni likovni elementi so na njih združeni v usklajene kompozicije, h katerim pa je umetnika vedno spodbudilo neko konkretno doživetje ali vtis; morda neki privlačen, enkratni ali zanimiv izsek iz krajinske podobe, barvni spektri različnih letnih časov, strukture in oblike, na katere naletimo v sodobnih mestnih ambientih, ali v zadnjem času tudi lesena kmečka arhitektura, ki jo na razstavi predstavlja s serijo drobnih, toda prepričljivih pogledov na stara vaška dvorišča. Zlahka prepoznavni liki, predmeti ali drobci realnih motivov, ki seveda prispevajo osnovno razpoložensko ubranost Tuškovih slik, mnogokrat ostajajo le bežno ali pasivno navzoči. Večina predstavljenih oblik na teh svojevrstnih slikarskih kolažih pa je vsaj navidezno še vedno povsem osvobodena navezanosti na določen motiv. Slike Vinka Tuška zato lahko vedno in prav povsod prepoznamo tudi po značilnih geometrijskih ali organskih oblikah, s katerimi so prekriti do najmanjših podrobnosti, in seveda po značilnih barvnih tonih, ki marsikdaj zaobseže celotno barvno lestvico. ● Damir Globočnik

Da bi rojstna hiša postala več kot muzej

OBNOVA JALNOVE DOMAČIJE

Pranečak pisatelja Janeza Jalna želi ohraniti spomin na pisatelja. Z obnovo Jalnove rojstne hiše na Rodinah naj bi nastal muzej, ki bi zaokrožil znano Pot kulturne dediščine. Janez Mulej je Jalnovo domačijo na Rodinah podedoval, k hiši sezidal prizidek, stara kamra s "črno" kuhinjo in vso Jalnovo zapuščino pa je ostala nedotaknjena. "Bojim se, da bi šlo zaradi neurejenih razmer vse bogastvo stare domačije v pozabo. Zato storim vse, da ljudem pokažem tisto, kar je ostalo od dediščine mojega prastrica. Marsikdo ne ve, da, kljub temu da objekt ni muzej, rade volje ob kateremkoli času odprem vrata kamre in obiskovalcem pokažem, kaj hranim tu." In tega ni malo. Janez Mulej hrani vse rokopise Jalnovih dram in povesti, tudi tiste še ne objavljene. Njegovo obleko, v kateri je služboval kot vojaški kurat v Gradcu, pisalno mizo, kjer so nastajale povesti, ki jih poznajo ne le starejši, temveč tudi mladi rod. "Malokdo ve, da hranimo tudi zelo bogato Jalnovo knjižnico najrazličnejše literature, tudi zanimive stare revije so vmes," je še povedal Janez Mulej in pokazal še priznanja Mesta Ljubljane, ki jih je Janez Jalen dobil za svoje delo že pred drugo svetovno vojno.

Janez Jalen se je rodil leta 1891 v kmečki družini kot najmlajši od desetih otrok. Osnovno šolo je obiskoval na Breznici in v Ljubljani, gimnazijo in maturo pa je s podporo brezniskega župnika napravil v Kranju. Po končanem bogoslovju je kot duhovnik najprej služboval v raznih krajih ljubljanske škofije, nato pa je bil kaplan v Srednji vasi v Bohinju. Leta 1917 je bil imenovan za vojaškega kurata v Gradcu, še isto leto pa so ga premestili v taborišče Lebring, kjer je dočkal konec prve svetovne vojne. Po vojni je nekaj časa nadomeščal župnika v Besnici pri Kranju, pol leta kaplanoval v Črnomlju nato leto dni v Stari Loki, od koder je prišel v Ljubljano v Trnovo, kjer je bil takrat župnik Fran Saleški Finžgar. Po opravljenem župnijskem in katehetskem izpitu je postal župnik in katehet v Mostah. Leta 1930 je službo prekinil in sodeloval pri snemanju filma Triglavske strmine, za katerega je tudi napisal scenarij. Nato je bil nekaj časa kaplan v bolnišnici za duševno bolne na Studencu pri Ljubljani, leta 1933 pa se je predčasno upokojil, naselil v Rožni dolini in se povsvelil samo pisateljevanju. Od leta 1948 do 1959 je bil župni upravitelj v Grahovem pri Cerknici, nato pa je prevzel župnijo v Ljubnem na Gorenjskem, kjer je ostal do svoje smrti leta 1966.

"Že sedaj se tu ustavljajo celi številni avtobusi z otroki iz okoliških osnovnih šol. Toda želel bi, da bi čim več ljudi, ki jim je pri srcu naša bogata kulturna dediščina, našlo pot do

Rojstna hiša pisatelja Janeza Jalna na Rodinah. Za sedaj jo obeležuje le spominska plošča, pisatelj pranečak Janez Mulej pa je prav vsakemu obiskovalcu pripravljen pokazati staro kamro z Jalnovo zapuščino.

Jalnove domačije. Upam, da se bo sedaj, ko sem našel razumevanje pri kranjskem Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine, vse skupaj premaknilo na bolje. Stari del domačije je namreč potreben temeljite prenove. Dobro bi bilo, ko bi strokovnjaki pregledali in zavarovali dediščino iz preteklosti.

Obiskovalcem pa bi morali dati možnost, da vidijo vse, kar bi jih utegnili zanimati. Velik del striceve zapuščine je namreč še vedno shranjen v škatalah na podstrešju, ker enostavno ni pravih možnosti, da bi ga postavili na vpogled," je še povedal Janez Mulej.

Sicer pa njegovi načrti segajo še dlje od navadnega muzeja: želi, da bi se v njem nekaj dogajalo, nekaj, kar bi ga napravilo privlačnega in posebnega. "Bral sem stare zapiske, v katerih je napisano, da so se pri Jalnovih nekoč pogosto zbirali stari možje, tu popili šilce žganja in modrovali. Menda je bil že oče Janeza Jalna zelo napreden mož. Mene jezi, da se ljudje med seboj skorajda ne poznamo več in zato bi rad to staro tradicijo zbiranja sosedov tu pri nas oživil. Povabil bi starejše občane, da bi povedali kaj o življenju, ki ga mlajši ne poznamo. Spet bi spravili na dan stare kmečke navade in običaje. Spoznali bi kmečko

idilo, ki jo je Jalen tolikokrat opisoval v svojih povestih. Morda bi v teh prostorih nekoč manjša gledališča uprizarjala stare igre, sodobna dramska dela so za mnogo ljudi velikokrat nerazumljiva," kuje načrte Janez Mulej. Iz ljubezni do strica, slovenske besede in kulturne dediščine nasploh. In ker, kot pravi, mu je žal, da bi ta del narodove dediščine ostal pozabljen in nepoznan.

Značilnost Jalnovih povesti in črtic je izredna navezanost na domačo zemljo in ljubezen do narave ter njenih lepote. Za mnoga svoja dela je črpal snov iz življenja okolice domače vasi in pokrajine okrog Bohinja. V to okolje je postavil povesti Ovčar Marko (kasneje jo je vključil v trilogijo Vozarji), Cvetkova Cilka, Trop brez zvoncev, ter številne novele in črtice, ki so izhajale v takratnem časopisu. Službovanje v Notranjih Goricah mu je odprlo nov svet. Barje mu je dalo zamisel za trilogijo Bobri, ki je nastala med drugo svetovno vojno, doživela vrsto izdaj in ponatisov ter se s svojo priljubljenostjo uvrstila v klasično slovensko mladinsko književnost. Po vojni je napisal le še nekaj povesti in krajsih slovenskih del. Objavljena so bila v Lovcu, Družini, Novi poti in Koledarju Mohorjeve družbe.

Janez Mulej meni, da je bil Jalen zadnja desetletja po krivici zapostavljen pisatelj. Spominska plošča na rojstni hiši na Rodinah sicer zabeleži njegovo življenje, prav pa bi bilo, ko bi ljudje imeli možnost o njem zvedeti še več. ● M. Ahačič

Nova CD plošča

OD KOROTANA DO JADRANA

Založba kaset in plošč RTV Slovenije je zapolnila domače diskografsko tržišče s CD (lasersko) ploščo s posnetki zborov **Od Korotana do Jadrana**. Na njej je zastopanih 30 zborov z nekaj manj dirigenti - zborovodji (prenekateri od njih je zastopani manj dvakrat!) z vsega 32 zborovskimi skladbami najrazličnejših ljudskih pesmi v različnih priredbah. Predsednik združenja pevskih zborov Primorske Rudi Šimac je v spremeno besedilo zapisal kar nekaj dejstev, ki se drže pokonci številne zamejske pevske ansamble: »Slovenska beseda je utihnila, če v neki vasi ni bilo več slovenskega duhovnika, če niso pošiljali več otrok v slovenske šole in potem sta peta pesem v slovenskem jeziku in s tem jezik tudi sam še toliko bolj trdoživi, kot pa bi bila samo in zgolj govorjena beseda... Tako pevska dejavnost na robu slovenskega sveta nima le družbenega pomena. Njena vrednost je večja in ima zgodovinsko potrjen narodnostni pomen! »Zato so pevci, združeni v številnih pevskih zborih pričujočo CD-ploščo namenili številnim rodovom pevcev s Primorskega in Korotanskega, ki so to (pevsko) poslanstvo opravljali dolga leta. Še bolj pa velja enako posvetilo številnim zborovodjem, ki so svoje življenje posvetili temu velikemu - zborovskemu delu. Prav zato slednje vsaj navedeno, kajti, da bi od 32 pe-

smih navedli vse zbere, skladatelje in naslove odpetih in posnetih pesmi, ne bo mogoče: Ciril Krpač, Tone Gašper, Viljenka Raško, Joško Kert, Janez Kolerič, Cita Galič, Oto Wutte, Lajko Milisavljevič, Valentin Polanšek, Anton Feining, Aleš Schuster, Tone Ivartnik, Hanzi Kežar, Mira Oraže, Jože Ropitz, Hilarij Lavrenčič, Tomaž Tozon, Walter Lo Nigro, Klavdij Koloini, Ivo Jelerčič, Aleksandra Pertot, Ivan Trošt, Loredana Savojic, Matjaž Šček, Bogdan Kralj, Alenka Saksida in Mirko Slosar.

Ob založniku - Založbi kaset in plošč RTV Slovenija, so pri izdaji plošče sodelovali še številni sponzorji in donatorji, izvajalci pa so tudi na plošči (DD 0097) navedeni kot »Primorski in Korotanski pevski zbori z obeh strani meje«; zbori pa so svoje diskografske izdelke, zajete na tej plošči posneli v studijih Radia Koper - Capodistria in RTV Italijana - Trst A ter ORF - Celovec. Za celoten projekt pa je skrbel uredniški odbor (Tozon, Bogataj, Tavčar, Jelerčič, Koloini in Šimac). Urednik izdaje je bil Tomaž Tozon, odgovorni urednik Ivo Umek, direktor Ivek Krpač, spremni list k plošči pa je napisala Partner graf iz Grosupljega.

CD (laserska) plošča »Od Korotana do Jadrana« zveni

dovolj homogeno, tonsko, umetniško in tehnično je zadnji dosežek diskografije in kot take se je bo razveselil marsikdo od pevcev, ki na njej poje, še bolj pa številni pevski ljubitelji širom celotne slovenske domovine, tostran in onstran njenih meja. Popularnost tonskih in literarnih besedil pa bo opravila še dodatne in nove odnose ter vezi do predvajane glasbe, katere zborovskih dosežkov pa bo verjetno še najbolj hvaležno številno ljubiteljstvo. Kajti od

slednjega lahko na plošči prisluhnemo vokalnemu kvartetu, kvintetu, oktetu (moški in ženski glasovi) do moških, ženskih in mešanih zborov a cappella (= brez spremljave). Na plošči tako najdemo najbolj popularne glasbene zapise iz tistih, ki so po drugi strani značilni samo za ožji pokrajinski ali zgolj samo krajevni milje. Prisluhnimo torej tudi na Gorenjskem, v deželi, ki hkrati meji tako na kroško kot na Primorsko.

Franc Križnar

DNEVI PLESA

Ljubljana - V četrtek, 7. januarja, se v Cankarjevem domu, delno pa tudi v Lutkovnem gledališču in v Kapelici na Kersnikovi začnejo že dvanajstični Dnevi plesa 93. Predstavile se bodo najkvalitetnejše skupine zabavnega plesa v Plesnem večeru - jazz, show in še kaj: Urška, Plesna skupina Mojce Horvat, Arruba, Nero, produkcija Prešernovega gledališča Kranj, Plesno gledališče MAS Kranj in druge. Sodobni ples bo predstavljen v drugem plesnem večeru: predstavile pa se bodo skupine Studio za ples Celje, Terpishora iz Novega mesta, Plesni center Maribor in druge. Zanimivo bo tudi gostovanje skupine Tanzfabrik iz Berlina s predstavo Razpad težnosti. Iz Zagreba bo z najnovejšo predstavo prišel Studio Mare. Zanimive bodo tudi tri slovenske noviete. Plesni teater Aldea Maribor bo predstavljal noviteto Klicali so me Puby koreografije Minke Veselič. Mozaični pop spektakel z naslovom Človek/Homo v koreografiji in režiji Mateje Puhar bo predstavilo Plesno gledališče MAS Kranj. Tretja noviteta pa je solo plesni recital iz širine rastejo stvari koreografije in plesalke Eče Dvornik.

GORENJSKI GLAS

Padec domačega bruto proizvoda naj bi bil letos manjši

Počasi vendarle na bolje

Domači bruto proizvod je lani padel za 7,5 odstotka, leto poprej za 9,3 odstotka, letos naj bi za 1 odstotek.

Kranj, 4. januarja - Na začetku novega leta predstavljamo "jesensko analizo", ki sta jo pripravila ministrstvo za planiranje in razvoj za makroekonomske analize in razvoj. Podrobneje sta analizirala gospodarska gibanja v lanskem letu in na tej osnovi ter seveda nadaljevanju sedanjih usmeritev in ukrepov tekoče ekonomske politike ocenila gospodarske možnosti v letošnjem letu.

Gospodarska gibanja je lani krojilo predvsem nenehno krčenje prodajnih trgov, sočasno vzpostavljanje makroekonomske stabilnosti ter upočasnjeno uresničevanje sistemskih reform.

Na makroekonomski ravni se je to odrazilo v 7,5-odstotnem padcu bruto domačega proizvoda, v približno 11-odstotni povprečni stopnji brezposelnosti, znižanju letne stopnje inflacije s 247-odstotne decembra lani na 92,9 odstotka ter v porastu deviznih rezerv od 365 milijonov dolarjev konec leta 1991 na vsaj 1,3 milijarde dolarjev ob izteku leta 1992.

Zaustavljen triletni padajoči trend

K vztrajnosti gospodarske depresije je najbolj prispevalo

oženje prodajnih trgov, saj izpada jugoslovanskega na zahodnih trgih ni bilo moč nadomestiti čez noč. Izpad je bil največji konec 1991, nadaljeval se je lansko leto in slovensko gospodarstvo je tako v pičlih dveh letih izgubilo približno 76 odstotkov nekdanjega jugoslovanskega trga oziroma 47 odstotkov zunanega trga, če upoštevamo še izvoz v bivšo Sovjetsko zvezo.

Bruto domači proizvod je tako lani padel za 7,5 odstotka, kar je nekoliko manj kot leta 1991, ko je bil padec 9,3-odstoten. Lanski padec ni bil več tako vsesplošen, največji pa je bil v industriji in sicer 15-odstoten, vendar so bile med posameznimi panogami že dokajšnje razlike. V tretjem četrtletju lanskega leta je prišlo celo do zaustavljanja dotlej tri leta neprekinjenega padajočega trenda.

Gospodarstvo naj bi letos poslovalo v nekoliko stabilnejših razmerah, ob zmerni stopnji inflacije, tečaju tolarja, ki bo sledil relativnim cenam in z nekoliko (vendar ne bistveno) nižjimi obrestnimi merami, kar bo še naprej spremljala omejitvena denarna politika Banke Slovenije. Izvoz blaga naj bi se povečal za 56 odstotkov, storitev za 12,5 odstotka, saj naj bi se letos k nam vrnil tuji turisti. Uvoz blaga naj bi se povečal za 7 odstotkov, uvoz storitev za 8 odstotkov. Osebnostna poraba naj bi se zmanjšala za odstotek, javna poraba povečala prav za toliko, investicije pa zmanjšale za tri odstotke. Republiški proračun naj bi bil majši za 1,2 odstotka, za pokojnine naj bi odvajali odstotek manj, za zdravstvo tri odstotke več. Domači bruto proizvod naj bi nazadovla za 1 odstotek, torej sedemkrat manj kot lani; kmetijska proizvodnja naj bi bila višja za 12 odstotkov, industrijska manjša za 4 odstotke, gradbenarstva manjša za 5 odstotkov, promet v trgovini za 3 odstotke. Turizem naj bi zabeležil kar 10-odstotno rast, promet pa 3-odstotno. Takšne so napovedi glede na gibanja v lanskem letu, seveda pa bo svoje morala reči nova vlada.

Petrol bo ohranil blagovno znamko

Kranj, 4. januarja - Petrol se dogovarja o tujih vlaganjih v prodajo in posodobitev bencinskih servisov in turističnih zmogljivosti, vendar namerava ohraniti svojo blagovno znamko, kar velja tudi za gostinske lokale.

V enajstih mesecih lanskega leta je prodaja naftnih derivatov v Sloveniji padla za 7 odstotkov. Porasla je samo prodaja bencina in sicer za 10 odstotkov, prodaja vseh ostalih derivatov pa je padla, najbolj mazuta in sicer kar za četrtno.

Slovenski trg je dobro založen z vsemi naftnimi derivati, kvalitete pa Petrol zagotavlja v neposrednih povezavah s proizvajalci in predelovalci nafte. Cene pogonskih goriv so vse od lanskega marca ostale nespremenjene tudi zaradi nakupov surove in predelane nafte v Alžiru in Iranu. Devize Petrol uspe zagotoviti v povezavi s slovenskimi podjetji, ki izvažajo na te trge.

Petrol posodablja prodajno mrežo in v njej širi ponudbo z izdelki, ki so privlačni za potnike. Na vseh večjih bencinskih servisih želijo postaviti javne telefonske govornice in telefakse, seveda pa je to odvisno predvsem od pošte.

Svoje standarde so že prilagodili evropskim, kar nam bo zagotovilo kvalitetnejša goriva. Z letošnjim letom so začeli naftnim derivatom dodajati dodatke za nevtralizacijo škodljivih snovi, kar zagotavlja boljše izgorevanje, s tem pa manjšo porabo in manjšo onesnaženost okolja.

Pripravljajo se na brezgotovinsko plačilo računov na bencinskih črpalkah in storitev v njihovih gostinskih in turističnih objektih. Tako kot v Evropi bomo tudi pri nas lahko plačevali s posebnimi kreditnimi karticami, kar bo pocenilo poslovanje na servisih. Kdaj jih bodo uvedli, je odvisno od dogovora z bankami.

Superračunalnik v Mariboru

Kranj, januarja - Tik pred novoletnimi prazniki so na mariborski Univerzi priključili mini superračunalnik Convex C3220, prvi, ki prihaja v Slovenijo po pogodbi s Convex Computer Corporation iz Texasa. V Mariboru bo služil predvsem raziskavam in razvoju numeričnega modeliranja mehanike tekočin in trdnin ter teoretični in aplikativni fiziki, potekajo pa dogovori o njegovi uporabi pri konkretnem industrijskem razvoju, zlasti na področju prenosa toplotne energije in strukture analize, raziskovalno in razvojno delo na tem področju vodi dr. Leopold Skrgat.

Po podatkih ministrstva za delo je brezposelnost v lanskem drugem polletju narasla hitreje in se približala 113 tisoč brezposelnim. Do tega je prišlo predvsem zaradi mladih, ki so končali šolanje in niso dobili dela. Napovedujejo, da se bo letos število brezposelnih povzpelo na 150 tisoč. Še bolj bo torej problematično razmerje med aktivnim in pasivnim delom prebivalstva, ob koncu lanskega leta je bilo zaposlenih približno 650 tisoč ljudi bo 451 tisoč upokojevcem in 113 tisoč brezposelnih.

Kmetijska proizvodnja, ki jo je prizadela poletna suša, je bila manjša za približno 17 odstotkov. Na drugi strani pa je najnižjo točko že prešla aktivnost v storitvenih dejavnostih, zlasti v prometu in v turizmu, promet je za 6 odstotkov in turizem za 10 odstotkov presežek raven leta 1991, vendar pa je bilo to še vedno pod ravno leta 1990.

Presežek plačilne bilance s tujino

Plačilnobilancične razmere so bile lani bistveno trdnješe kot leto poprej. Skupen izvoz sprva ni kazal znakov oživljanja, čemur je botroval padec izvoza v države bivše Sovjetske zveze, precej pa je porasel izvoz na zahodne trge. Uvoz je bil po začetnem upadanju sredi lanskega leta živahnejši, proti koncu leta pa je v blagovni menjavi prišlo celo do rahlega primanjkljaja, ki pa ga je pokrnil presežek pri storitvah. Po prvih ocenah je presežek tekočega računa plačilne bilance lani znašal približno 615 milijonov dolarjev.

Presežek v menjavi blaga in storitev s tujino je tako bruto domači proizvod za 4,4 odstotka v letu 1991 povečal na 6,3 odstotka v letu 1992, presežek v menjavi z državami bivše Jugoslavije pa se je s 9,3 zmanjšal na 3,2 odstotka.

Živila v Svetovnem trgovskem centru v Ljubljani

Kranj, 4. januarja - Kranjskim Živilom je lani promet padel za 8 odstotkov, zlasti zaradi izpada Istre in Primorja, seveda pa tudi zaradi vse večje zasebne konkurence. Veliko si obetajo od največje samopostrežne prodajalne, ki jo bodo odprli v World Trade Centru ob Smeltu v Ljubljani.

Kranjska Živila kljub slabšim časom investirajo, lani so postavili novo samopostrežno prodajalno na Zgornjem Brniku, obnovili in posodobili so jo v Žabnici in na Bohinjski Beli, delno so preuredili restavracijo Park in samopostrežno trgovino Delikatesa v Kranju. V letu 1992 pa je največja investicija, saj Živila sodelujejo pri izgradnji svetovnega trgovskega centra v Ljubljani, v njem bo največja samopostrežna prodajalna Živil. Skupaj s centrom naj bi jo odprli maja letos. V centru bo to edina živilska prodajalna, zato računajo na dober promet, saj gre za objekt s 16 nadstropji, ob njem pa bodo kasneje zgradili še hotel. V centru bo zaposlenih približno 2.500 ljudi, v kleti bo tisoč parkirnih mest, mnogi si bodo verjetno pred odhodom domov nakupili še vse potrebno. V bližnji sosesčini je več stanovanjskih blokov, ki imajo slabo trgovsko ponudbo, zato bodo v centru verjetno nakupovali tudi okoliščani.

Letos bodo začeli graditi tudi novo trgovino z gostinskim objektom na počivališču avtoceste na Hrušici pri Jesenicah, saj so dolžni slediti izgradnji avtoceste Hrušica-Vrba, ki naj bi jo odprli konec septembra. Pripravljajo tudi projekte za izgradnjo trgovini v Sečurju, na lokaciji dosedanje. Ocene bodo pokazale, če je smotrnejše obnoviti staro poslopje ali zgraditi povsem novo.

V Živilih so lani zaposlenost zmanjšali za 5 odstotkov, trenutno je tisoč zaposlenih. Letos nameravajo podjetje lastninsko preoblikovati v delniško družbo, v skladu z zakonom, direktor Branko Remic pa pričakuje, da bodo zaposleni postali večinski lastniki.

Padec bančnih obrestí

Sorazmerno uspešna je bila lani makroekonomska stabilizacija, fiskalna politika je podpirala omejitveno denarno politiko in drseči tečaj tolarja, zato ni bilo nevarnosti, da bi primanjkljaj javnega sektorja pokrivali s tiskanjem denarja. Mesečna inflacija je z 21,5 odstotka oktobra 1991 padla na 1,4 odstotka avgusta lani, se nato rahlo povečala in decembra lani znašala 1,1 odstotka.

Neizbežna posledica stabilizacijske politike sta padec realnega tečaja tujih valut in dvig tržnih realnih obrestnih mer, ki so jih visoki riziki pogнали navzgor. Konec junija lani sta vlada in Banka Slovenije začeli z usklajenimi, tržno naravnanimi ukrepi vplivati na dogajanja na deviznem in denarnem trgu, zato je po treh mesecih realni tečaj košare tujih valut padel za 7 odstotkov, realna obrestna mera pa je na medbančnem trgu padla s 30 na 18 odstotkov. Nadaljne znižanje obrestnih mer bo prinesla le sanacija bančnega sistema.

Krepko porasle plače

Po globokem padcu realni plač v letu 1991 so marca lani začele realno narasčati in avgusta že ujele raven izpred enega leta. Ocenjujejo, da je bila decembra 1992 realna plača za 30 odstotkov višja kot decembra 1991.

Vlada je v zadnjih mesecih lanskega dela uspela zadržati plače v javnem sektorju in v podjetjih, kjer sodeluje v prestrukturiranju, s predlaganimi ukrepi za zagotovitev večje finančne discipline pa naj bi podobne učinke dosegli tudi v gospodarstvu.

Drug resen problem je splošna finančna kriza, ki se kaže v visokih izgubah, medsebojni zadolženosti in finančni nedisciplini, kar je povezano tudi z moratorijem na stečaje in odlaganjem s privatizacijo družbenih podjetij.

Novembra sta bila naposled sprejeta zakon o privatizaciji in o sanaciji bank, ki sta ključnega pomena za strukturne reforme. ● M. Volčjak

Brezmejnost ni ameriška

S 1. januarjem so izginile meje med državami Evropske skupnosti in EFTE, natančno opolnoči z lanskega na letošnje leto je bil omogočen svoboden pretok ljudi, blaga, denarja in storitvam, ki je seveda v marsičem začel veljati šele po praznikih, torej z večrajšnjim dnem.

Plamenica, ki so jo prižgali ob tej priložnosti, je morda koga spomnila na nekdanjo jugoslovansko, naj je primerjava še tako nevhvaležna. Prav jugoslovanski primer je namreč dober nauk, kam lahko pripelje prisilno povezovanje, pobarvano z idiličnostjo. Pri združevanju Evrope se je prav vznesenost in idiličnost v zadnjem letu povsem razblinila, niz problemov jo je zreduciral na golo pragmatičnost, kar je nedvomno boljši obet kot blišč in sanje o popolni enotnosti.

Evropska "brezmejnost" je velik korak naprej, nima pa ameriških razsežnosti. Novo tržišče združuje 338 milijonov prebivalcev Belgije, Danske, Francije, Grčije, Irske, Italije, Luksemburga, Nemčije, Nizozemske, Portugalske, Španije in Velike Britanije (12 članic Evropske skupnosti) in 32 milijonov prebivalcev Avstrije, Finske, Islandije, Lichtenstein, Norveške, Švedske in Švice (sedem članic EFTA). Skupaj torej 370 milijonov prebivalcev, ki sodijo med najbogatejše na svetu. Zaradi problemov v zadnjem letu (danski in švicarski "ne", britanski izstop iz evropskega denarnega sistema itd.) vse meje sicer še niso padle, vendar pa je sprememba tako velika, da predstavlja velik izziv ameriški in japonski gospodarski konkurenci.

Poglejmo si nekaj konkretnih stvari, ki jih je skupni evropski trg že prinesel. Najbolj opazen bo nedvomno na mejah, saj razen v Veliki Britaniji, Irski in na Danskem potnikom ni več treba opraviti toliko carinskih formalnosti, ponekod celo nič. Ko bodo temu prilagojena tudi letališča, prebivalcem skupnosti ne bo več treba skozi pregled potnih listov. Tujci pa gredo pri vstopu v prostocarinsko območje samo enkrat skozi pregled potnih listov.

Delavci poslej veliko lažje najdejo delo v drugih državah, izobražbo jim priznajo brez težav. Odvetniki, inženirji, računovodje, učitelji, ki so pridobili spricevala v eni od držav prostotrgovinskega območja, lahko delajo v drugih državah. Optiki, zobni higieniki in ljudje z drugimi poklici, ki zahtevajo manj kot tri leta univerzitetne izobrazbe, pa bodo v drugih državah lahko delali od junija 1994 naprej, morda bodo zahtevali le dodatni preizkus sposobnosti.

Banke lahko odpirajo podružnice v drugih državah in veliko podjetij se bo razširilo izven meja svoje domovine. Zavarovalni agentje se lahko zavarujejo trgovske flote, tovornjake in avtomobile, šele od srede prihodnjega leta naprej pa bodo lahko izdajali zavarovalne police tudi za zasebne avtomobile in življenjsko zavarovanje. Svetovalci za naložbe in prodajalci zavarovanja pa bodo svoje storitve ponujali čez mejo šele leta 1996.

Potrošniki lahko poslej v drugi državi kupijo neomejen količine vina, elektronskih naprav in drugih izdelkov za osebno porabo. Možna je tudi selitev dobrin čez mejo brez plačevanja carin, na primer pohištva. V tujih državah lahko kupujejo tudi avtomobile, davke za nova vozila pa plačajo ob registraciji in za rabljena vozila ob nakupu. Uvoz japonskih bo do konca tisočletja omejen.

Vozniki tovornjakov so morali doslej imeti drnimo kar 34 dokumentov za prevoz brivnikov na baterije iz ene države v drugo, vračati pa so se morali prazni. Po novem se lahko vračajo s tovorom, še vedno pa veljajo omejitve pri prevažanju dobrin v tujih državah. Zadnji administrativni dokument, ki ga morajo vozniki tovornjakov imeti za prevoz prek meje ES, je ukinjen.

Najmanjši davek na dodatno vrednost je 15 odstotkov, manjše obremenitve pa so določene za nekatere izdelke, kot so otroška oblačila in hrana, ali pa so celo popolnoma ukinjene. Visoka obdavčitev luksuznih izdelkov je ukinjena. Davek na dodano vrednost bodo do leta 1997 turisti plačevali v državi, kjer kupijo blago, podjetja pa v državah, kjer imajo sedež. Za potnike znotraj prostotrgovinskega območja bodo brezcarinske trgovine na letališčih bodo obstajale do julija 1999.

Standardi za tisoče izdelkov še vedno niso enotni, zato so stroški za odobritev prodaje v različnih državah veliki.

Negotova je prihodnost skupne valute, do konca desetletja je ne bodo uvedli. ● M. V.

IZ GOSPODARSKEGA SVETA

Decembrski pobot manjši

Kranj, januarja - Služba družbenega knjigovodstva Slovenije je 19. decembra izvedla 12. lanski krog obveznega večstranskega pobota obveznosti in terjatev med pravnimi osebami v Sloveniji. V pobot je bilo prijavljenih dobrih 70 milijard dolarjev obveznosti, kar je bilo največ v lanskem letu. Pobotanih je bilo 7.791 milijonov dolarjev obveznosti, kar je bilo za 82 milijonov dolarjev manj kot v novembrskem krogu. Pobot je bil tako glede na prijavljene obveznosti 11,1-odstoten.

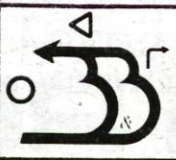
Lani je bilo v pobot prijavljenih 520 milijard dolarjev obveznosti, pobotanih je bilo 75,5 milijarde dolarjev oziroma 14,5 odstotka prijavljenih. Absolutno je bil znesek pobotanih obveznosti največji novembra, ko je znašal 7,87 milijarde dolarjev, uspeh pobota pa je bil največji januarja, ko je bilo pobotanih 17,4 odstotka prijavljenih obveznosti.

Tekstilna industrija tone v pogubo

Kranj, 4. januarja - Prepolovljena proizvodnja, 20 odstotno zmanjšanje zaposlenosti, plače na zadnjem mestu med industrijskimi panogami, zanemarljivo majhna akumulacija, je nekaj ocen združenja tekstilne industrije.

Vse več tekstilnih podjetij ima blokirane račune, oktobra lani je bilo v teh podjetjih zaposlenih 22 tisoč ljudi oziroma polovica vseh tekstilcev. Osem podjetij se je odločilo za sanacijo s pomočjo sklada oziroma za podržavljenje.

Pri določanju kontingentov bi morali uvesti dvostranski nadzor, delitev naj opravlja združenje tekstilne industrije ali združenje za trgovino, ne pa zunanje ministrstvo. Pri tem bi morali preprečiti zlorabe določil Evropske skupnosti o poreklu oziroma ugotavljanju izvora blaga. Slovenski trg je namreč preplavljen s tekstilnimi izdelki sumljive kakovosti.

AVTOŠOLA Begunjska 10, Kranj
TEČAJ - VSAK PONEDELJEK
☎ 216-245

Test 30.000 km: Tavria 1102

Majhen avto z veliko prostora

Na kilometrskem števku našega testnega avtomobila Tavria 1102 je že več kot 13.000 kilometrov in medtem smo že krepko zavozili v letošnjo zimo, ki je pokazala zobe v zadnjem mesecu starega leta.

Tudi pri -15 stopinjah Celzija je naš testni avto brezhibno vžgal, čeprav je že ves čas preizkušnje pod milim nebom. Hladen motor je seveda zahteval nekaj več obzirnosti, ni pa nobene škode, če motorja ne razvadite s predolgo vožnjo z odprtim čokom. Peklenski mraz je naredil svoje pri porabi, ki je v povprečju porasla na 7,9 litra na 100 kilometrov, kar pa je pri tako nizkih temperaturah in pri krajših vožnjah, ki smo jih opravljali v zadnjem mesecu, povsem razumljivo. Zato tudi ni nobenega razloga za preplah, saj je poraba v oktobru, ko smo avto prevzeli na preizkušnjo, znašala 6,6 litra, kar pa je povsem sprejemljivo.

Medtem je zapadlo tudi toliko snega, da smo vozilo preizkusili tudi v težjih razmerah, seveda 'obuto' v zimske pnevmatike dimenzije 155/70/13, kakršne predpisuje tudi tovarna. Kakšnih posebnih težav v snegu ni bilo, ugotovili smo le, da je tavria s svojo sicer ne preveč estetsko višino primerna vsaj za v sneg, če za drugo ne.

Malenkostno nas je motilo tudi odnašanje zadka (zadnje pnevmatike so z letnim profilom), vendar pa se vse skupaj lahko popravi z nekaj strpnosti in po-

vsem povprečnim voznikom znanjem.

Je pa tudi v teh dneh še kako prav prišla udobna notranjost in sorazmerno velik prtljažnik. S svojimi 345 litri prostornine je tavria v svojem razredu med večjimi, s podrtjem zadnje sicer ne preveč posreče-

ne police in zadnje klopi, pa je prtljažnik primeren tudi za dosti večje tovore, kot bi jih sicer pripisali temu avtomobilu.

Nekako do sredine meseca bomo z avtomobilom prevozili 15.000 kilometrov, kar bo tudi polovica naše šestmesečne preizkušnje. Ker smo opravili vse garancijske servise in tudi pazili na postopno utekavanje motorja, tokrat avtomobila ne bomo zapeljali na servis, seveda, če ne bo kakšnega neprijetnega presenečenja. 15.000 kilometrska razdalja pomeni tudi razdaljo, ki jo v enem letu prevozi povprečni voznik, zato bomo čez tri tedne podrobno zapisali, v kakšnem stanju je naše vozilo. ● M. G.

TAVRIA

commerce

Ljubljana, Einspielerjeva 6, tel.: 061/122-241

- rdeče in belo vozilo ponovno v prodaji
- servis in rezervni deli zagotovljeni

Suzuki s štirikolesnim pogonom

Japonski Suzuki je poleg ustaljenih modelov s štirikolesnim pogonom vitare in samuraja, tik pred koncem lanskega leta na evropskem trgu ponudil tudi priljubljeni swift s tako imenovanim 4WD sistemom. Takšna tržna poteza glede na pri-

ljubljenost majhnih avtomobilov v kombinaciji s pogonom na vsa štiri kolesa niti ni presenetljiva. V sosednji Avstriji je takšen swift na voljo v obeh karoserijskih različicah. Kombi-muzina s tremi vrati ima 1298 kubčni motor, ki zmora največ 68 KM, limuzina z oznako GLX/4WD pa ima 1590 kubčni. Oba pogonska agregata imata po 16 ventilov.

Štirikolesni pogon je permanenten, kar pomeni, da ga med vožnjo ni treba vključevati. Za prenos skrbi menjalnik z viskozno sklopko, kar v vseh pogojih vožnje zagotavlja optimalen prenos moči na prednja in zadnja kolesa. To povečuje stabilnost vozila ne samo na suhi cesti, ampak tudi na mokrih, spolzkih in zasneženih cestih.

Swift s štirikolesnim pogonom (kot tudi vsi ostali Suzuki-jevi modeli) so za zdaj na voljo samo v Avstriji, tako da tudi slovenski uvozniki uvažajo od tam. Vse bolj pa kaže, da bo ekskluzivni zastopnik na našem trgu ostal Suzuki Avstrija, ki bo verjetno tako kot nekateri ostali japonski proizvajalci, v Sloveniji imenoval pooblaščen prodajalce in serviserje. Na sliki: Suzuki swift 4WD. Foto: Suzuki Avstrija

Nekakovostna hladilna tekočina

V zadnjem času se je na slovenskem trgu pojavilo več vrst hladilnih tekočin za avtomobilne motorje, ki pa ne ustrezajo povsem standardom o kvaliteti. Takšne vrste hladilnih tekočin so res cenejše, vendar nekateri strokovnjaki opozarjajo, da utegnejo povzročiti hitro rjavenje motorja in s tem precejšnjo škodo. Kljub temu da še ni ustreznih laboratorijskih analiz, previdnost ni odveč, zato velja priporočilo, da uporabimo hladilno tekočino, kakršno priporoča proizvajalec, če pa je ni mogoče dobiti, pa povprašajmo serviserja za ustrezen nadomestek, ki naj bo po možnosti atestiran. ● M. G.

MEŠETAR

Decembrski stroški prireje litra mleka - 33,47 tolarja

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so izračunali, da so bili decembra stroški prireje litra mleka na kmetijah s čredo enajstih krav in s povprečno mlečnostjo 3.800 litrov na kravo 33,47 tolarja. Stroški so za 2,4 odstotka višji kot novembra. Na porast je najbolj vplivala za 5,3 odstotka višja vrednost ure živega dela, za 1,1 do 2,7 odstotka so se podražile krmne mešanice za govedo, medtem ko so bile cene ostalega kmetijskega reprodukcijskega materiala in storitev decembra enake kot novembra. Če bo tudi za december obveljala enaka odkupna cena mleka, kot je sicer veljala od lanskega aprila dalje (21,40 tolarja za liter), bo cena na (nad)povprečnih kmetijah pokrila že manj kot 64 odstotkov stroškov prireje. Primerjava med posameznimi lanskimi meseci kaže, da je odkupna cena januarja pokrivala še 85 odstotkov stroškov prireje, da se je razkorak večal iz meseca v mesec in da je najnižjo raven dosegel decembra.

Stroški prirasta govedi od 184 do 226 tolarjev

V Kmetijskem inštitutu Slovenije so s pomočjo modelne kalkulacije ocenili, da so bili decembrski stroški pri nespecializiranem pitanju govedu (prirast 0,77 kg/krmni dan, pitanje od 38 do 500 kilogramov) 226 tolarjev za kilogram, pri specializiranem pitanju (prirast 0,85 kg/krmni dan, pitanje od 120 do 510 kilogramov) pa 184 tolarjev. Decembrski stroški so bili za dobra dva odstotka višji kot novembra, na porast pa je tako kot pri prireji mleka najbolj vplivala višja vrednost ure živega dela oz. rast povprečnih plač v gospodarstvu.

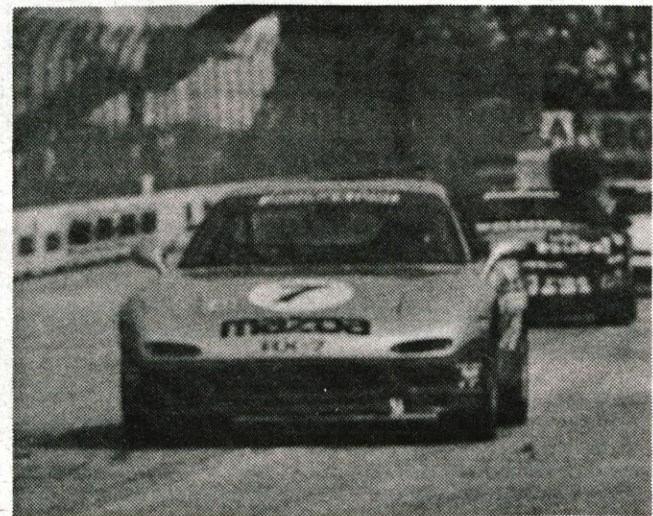
Ker gorenjske (družbene) klavnice odkupujejo mlado pitano govedo extra kakovostnega razreda po 148,40 tolarjev za kilogram (žive teže), pomeni, da odkupna cena pri nespecializiranem pitanju pokriva približno 65 odstotkov ocenjenih stroškov, pri specializiranem pa okrog 80 odstotkov.

Novi pravilnik o kakovosti mleka že velja

Na odkupnem območju kranjske Mlekarnice velja z novim letom novi dogovor o merilih za ugotavljanje kakovosti in plačevanje mleka. Bistvo novega pravilnika je v tem, da so kakovostni razredi ožji, dodatki za kakovost pa višji. Po novem je v prvem kakovostnem razredu le mleko, ki v mililitru vsebuje manj kot 100.000 mikroorganizmov (lani manj kot 300.000), dodatek na osnovno ceno pa se je "povzpeli" z osmih na deset odstotkov. V zadnjem, petem kakovostnem razredu, je mleko, ki vsebuje nad 1,5 milijona mikroorganizmov v mililitru (lani nad 2 milijona); odbitek od osnovne cene pa je 40-odstotni. Nekaj sprememb je tudi pri plačevanju mleka glede na delež beljakovin in tudi pri drugih merilih, ki vplivajo na končno ceno.

Ponovno rojstvo Wanklovega motorja

Prodaja več kot 1,7 milijona rotacijskih motorjev, ki jih je izumil nemški inženir Felix Wankl, v zadnjih petindvajsetih letih, je opogumila strokovnjake japonske Mazde, da so v ta projekt vložili sredstva, s katerimi bi lahko zgradili kar nekaj novih tovarn.

Mazda je trenutno edini proizvajalec Wanklovih motorjev, medtem ko jih je nemški koncern Audi NSU prenehal razvijati že ob koncu sedemdesetih let, ko so ga vgrajevali v legendarni NSU RO 80, ki ga na naših cestah ne vidimo več. Pri Mazdi so prepričani, da ima rotacijski motor še bleščečo prihodnost, kar naj bi tudi dokazali ob predstavitvi novega športnega modela RX 7.

Mazdin projektni manager Takaharu Kobayakawa je povedal, da so na Mazdinih testnih

poligonih popolnoma preizkusili Wanklov motor, ki je za pogonsko gorivo uporabljal vodik, čeprav je bila proizvodnja takšnih avtomobilov v zadnjem desetletju precej tvegano početje.

Tudi sicer so pri Mazdi prepričani, da bo vodik slej ko prej idealno gorivo za rotacijske motorje, katerih glavna pomanjkljivost je ravno v visoki stopnji izločanja ogljikovodikovih spojin pri izogrevanju bencina. Mazdini inženirji so odpravili tudi nekaj drugih pomanjkljivosti, predvsem izgube pri vplinjavanju in temperaturne izgube pri tesnenju trikotno oblikovanega ventila, ki kroži v ovalni komori, tako da vse bolj očitno prihajajo na površje dobre lastnosti, kot so majhna velikost in teža ter majhno število gibljivih delov. Novi športni model RX 7 se tako enakovredno kosa s Porschejevo, Nissanovo in Hondino konkurenco v tem razredu, v ZDA in na Japonskem pa naj bi letno prodali okoli 30.000 avtomobilov. ● M. G.

Dražji Volkswagni

(STA) S 1. januarjem so avtomobili iz koncerna Volkswagen dražji v povprečju za 3,9 odstotka. Tovarniška cena golfa A3 je tako po novem 21.920 DEM, limuzinski vento stane 27.390 DEM, passat 30.330 in polo 18.090 DEM. Ker trenutno tudi oskrba slovenskega trga poteka preko direktnega uvoza, bodo nove cene veljale tudi v Sloveniji. Tako kot do zdaj bo potrebno za dodatke, kot so varnostne vreče za preprečevanje posledic trčenja, varnostni mehanizmi pri zavorah in druga dodatna oprema, potrebno doplačilo. Glede na razmere v Bosni in Hercegovini še ne kaže, da bo kaj kmalu stekla proizvodnja golfov v Sarajevu.

MENJALNICA D-D PUBLIKUM

☎ 217-960

NAJMANJ TOLARJEV ZA NAJVEČ MARK

PETROL

Trgovina Ljubljana, TOE Kranj

DA VAM BO V
NOVEM LETU TOPLO,
VAM PRI PETROLU PONUJAJO
KVALITETNO KURILNO OLJE
Z MOŽNOSTJO PLAČILA S TREMI ČEKI
BREZ OBRESTI.

NAŠE PRAZNIČNO DARILO JE
ZASTONJ PREVOZ OD 15. 12. 1992 DO 15. 1. 1993.

Naročila sprejemamo v Medvodah tel.: 061/611-340 ali 061/611-341

in v Radovljici tel.: 064/715-242

Vsa dodatna pojasnila dobite na vseh bencinskih servisih Petrola

Srečno novo leto!

PETROL

IZJAVA TEDNA KOMAR, MUHA ALI BRENCELJ...

Naše parlamentarne stranke naj bi se jöhohoj razlikovale po njihovih gospodarskih programih. Kritično jih je razgalil Jože Mencinger, ekonomist, ki njih prepirljivost o gospodarskih programih primerja s Cankarjevim opisom, ko so se veljaki v krčmi prepirali o tem, ali naj bi bila »tista stvar« komar, muha ali brencelj.

In Jože Mencinger med drugim pravi:

«...Zdaj bi sicer namesto o tem, ali je bila »tista stvar«, ki je povzročila prepir med veljaki, »komar, muha ali brencelj«, besedovali o razlikah v programih. Teh razlik, če odmislimo eksotične stranke, ki verjamejo, da bi se Slovenci morali ukvarjati samo z bančništvom, turizmom in kmetijstvom, in ki bi Slovenijo razdelile na nedoločeno število dežel, skorajda ni... Gospodarski programi se pravzaprav sploh ne morejo razlikovati; sam sem pred leti pisal gospodarska programa kar za dve stranki hkrati!...»

V R E M E

Vremenoslovci nam za naslednje dni napovedujejo precej jasno vreme. Bilo naj bi malo topleje, veter pa bo ponehal.

35. LESTVICA »TRŽIŠKI HIT«

- 25 ur na dan - Čudežna polja
- Nisem važna - Hajdi
- Ostani mlad - Peter Pan
- Ni važno... - Zlatko Dobrič
- Layla - Eric Clapton
- Z nami je Slovenija - Agropop
- Krokodilčki - Čuki
- November Rain - Guns'n'roses
- Ko noč zamenja dan - Don Montony band
- Don't you love me - Felix

Predlogi:

Tuji: I'll always love you - Whitney Houston
Domači: Ti si moj sonček - Agropop

Prva letošnja kasetna gre v Škofjo Loko, dobila pa jo bo Anja Kovačič iz Frankovega naselja 68. Obilo užitkov ob poslušanju ji želimo!

Dopisnice nam tokrat pošljite do sobote, 9. januarja 1993 (žig 8. 1.), poslušate pa nas še vedno lahko v četrtek ob 18.05.

Lepo pozdrav

Jernej in Jekica

KUPON	1.	
	2.	
	3.	
	Predloga:	
	Tuji	
	Domači	
	Naslov	

Ni bilo malo tistih, ki so se ob volilnem rezultatu prišli za glavo in kot šlogarce napovedali, da bodo volitve najkasneje že čez dve leti. Poznavajoč prijeme in mentaliteto izvoljencev z leve in desne jim je bilo jasno kot beli dan, da stvar ne bo v nobenem primeru funkcionirala!

Zdaj nam nekateri napovedujejo nove volitve že kar v letošnjem letu. Čez nekaj mesecev!

Kajpada!
Pri vsem tem mečkanju koalicijske, o katerih kompetentni novinarji poročajo tako resno, kot bi šlo za življenje in smrt, je res mogoče, da bomo kmalu spet volili. Kajti zdaj je volilno telo volilo tako zmešano, da se nič ne da sestaviti! Kako nezrelo volilno telo! Naglas noben strankar ne bo zini, misli si pa: pa to so bili volji na volitvah!

Ljudstvo je krivo in ljudstvo bo tudi plačalo morebitne nove ogromne volilne stroške!
Kar izvolite - mene ne bo zraven! Nič več!

Moja kompetentna pogruntacija je namreč ta, da se ne vem kakšna koalicijska zdaj ne da skomponirati samo zato, ker nekateri strankarji eden drugemu samo pobalinsko nagajajo. Kažejo osle! Figel! Bolj fino temu rečejo: »Med nami so nekatera osebna nesoglasja!« Kakšna nesoglasja, ljudje božji, če te je izvoli-

LASTNA INVENTURA PRIŽGITE RADIO!

Naše radijce, domala vse po vrsti, so poslušalci pohvalili za dobre prednovoletne in novoletne programe.

Tako je bil pohval deležen že tradicionalno dober Val 202, ni bilo pa malo tudi tistih poslušalcev, ki so poslušali naše lokalne radijske oddaje. In jih pohvalno ocenili.

Med letnimi obračuni ali inventurami, ki jih tako ali drugače ob koncu leta opravijo vsi mediji, so že od nekdaj simpatične tudi tiste, ki poreklo kakšno na lasten račun. Noben medij ni nezmotljiv; če bi vsi beležili lastne napake in napake in jih potem obelodanili, bi povsod nastala ena prav zabavna in hecna obnovoletna inventurica.

Za tako inventuro se redno odloča Radio Triglav z Jesenic, kjer odgovorna urednica Branka Smole zbere nekaj spodrslijev lastne hiše.

Povsem razumljivo je, da se ob obilici govornega programa napovedovalcem kdaj zataknje. In porodijo se hecni nesmisli:

Tako so nekoč v napovedi poročali, da so ob neki priložnosti nagradili najboljšo nagrado:

Namesto stanovske organizacije kmetov je nastala stanovajska organizacija kmetov;

Zvestim poslušalcem lokalnega radijskega programa so se oglasili v ponedeljek in jih podučili, da je to prvi ponedeljek v tednu;

Zmagujoča stranka LDS se je nekoč prelevila v stranko LSD;

Za črno kroniko po radijskih valovih je bilo pomembno, da je nekdo povozil peško;

V komercialnem sporočilu je firma kupcem sporočala, da nimajo samo dobave takoj, ampak tudi dobrovo takoj;

Poslušalce so spraševali, kdaj so prižgali radio. K sreči kasneje ni bilo nobene gasilske intervencije;

Vremensko sliko so nekega lepega dne dobili od naravoslovcev in ne od vremenoslovcev;

Redaktor je šel nekoč tako daleč, da si je zaželel vprašanje na odgovor;

Ponujali so klavne, namesto kavne mlinčke. Ker je bilo to v času volitev, ni pravzaprav nikogar motilo;

Ljubitelji slikarske umetnosti je pričakoval slon Dolik;

Na divje odlagališče se niso odlagale le smeti, ampak tudi smeri;

Na novo se je ustanovila Zveza za kegljanje Slovenije na ledu;

Namesto emajliranih, so se dobile tudi karambolirane posode, da o sentimentalnih bikcih sploh ne govorim;

V porodnišnici so čakale matere, ki ne bodo rodile, ampak matere, ki se bodo šele rodile;

Voščilo se je dobro jutro na predvečer praznika;

V voščilih po željah poslušalcev pa stari mami za god ni voščilo petnajst pravnikov, ampak petnajst pravnikov! ● D. S.

JEŽ

REPRIZE

Reprizni nagon naše TV je na vrhuncu ob koncu leta, ko po Silvestru nekaj dni ponavljajo vse novoletne oddaje. Najbrž v svetem prepričanju, da smo novo leto dočakali na smučarskih vlečnicah in pod kakšnimi smrekami, kjer edinole še ni TV sprejemnikov...

Skrb je hvale vredna, a povsem odveč! Okvir in vsebina njihovega novoletnega programa sta namreč že od pamtveka enaka, nianse so le nove generacije, ki na ekranu za Silvestra jodlajo in plešejo.

Stereotip je naslednji: risanke, humoreske, nato jo kresnejo narodni zabavljaci in Šimek, v novo leto pa s plesno muziko!

Naslednji dan te televiziji pokarajo: »Ponavljamo za tiste, ki ste morebiti premalo zbrano spremljali novoletni program.« Bili smo torej rahlo ali precej v rož'ah, zato naj bi zdaj bolj zbrano občudovali to konvencionalno podalpsko folkloristiko njihovega novoletnega patenta.

Za večno smo obsojeni na to obliko in vsebino! Obup! ● D. Sedej

TEMA TEDNA KAKRŠNA KOMANDA, TAKA BANDA!

Na Slovenskem so dovoljne muke obupne. Volilci smo napačno volili. Nismo prav vedeli, kdo koga mara in kdo koga ne mara - zdaj je pa hudič! Naslednjič nam vi gor povejte, kdo bi fletkano h komu pasal, mi pa vas bomo pošilhtali v škatlice. Če vas bomo sploh še kam pošilhtali!

lo ljudstvo in postavilo tja, kamor sodiši!

Oni, ki so izpadli, kuhajo mulo. Hudobno zakulisno mulo!

Tisti, ki so se komaj prebili, zdaj kvačkajo, kako bi ohranili kakšno pozicijo. Stolček jim je poklonila nekakšna povolilna kombinatorika. Nekakšen šmigol šmigol - v lastnem okraju pa jih je lastno ljudstvo, ki jih pozna do obisti, ocenilo s čisto nulo!

Tisti, ki pa so tako spektakularno prodrli in so prišli čisto na novo, pa se grejo manirovati povojnih komisarjev. V Ljubljani so jim odmerili pisarne, pa jim niso bile preveč všeč.

Sosednje pisarne so jim bile bolj šik, pa so se vselili kar vanje. In sta dva še živeča poslanca, stanovalca teh sob zjutraj osuplo ugotovila, da so jima Jelincičevi fantje postavili osebno garderobo kar pred vrata! Fantje vedo: ne bo miselnega stimulansa, če ti ne meditiraš o parlamentarnih zadevah v parlamentarcu prijaznem okolju!

In takih vija-vaja-ven zgodbic je odsihdob, ko je na teh tleh nastala demokracija, ogromno in jih bo odsihmal tudi.

Med večino strank ni nobenih razlik. Totalno nobenih, če

človek pogleda shriljive številke o brezposelnih, o revščini...A »nekaj« mora te naše stranke ločiti. Loči jih pa nič drugega kot sami pravijo: osebne simpatije in antipatije! Če je Lojz pri vijoličastih, je z Lojzom skregani Joža zanalšač pri rumenih! In se potem gresta sredinske in levosredinske koalicijske, da se ti črno dela pred očmi! In greš skuhat šipkov čaj, če ga imaš.

Mi smo šli pa tako resno na volitve! Ha! Da gledamo zdaj ta s simpatijami in antipatijami obkladan otroški vrtec? Da bomo kmalu šli spet znova in napačno volili? Zdaj so nam še prizanesli in so nam samo skozi zobe sikali, da smo jih »zajeb...«, drugič nam bodo pa kar naglas rekli, da smo volilci navadni tepci!

Dragi moj! Kakršna komanda, taka banda!

Kar ste nam ponudili, to ste pa dobili! Če je toliko strank, tudi glasovi vihrajo levo in desno. Zakaj pa nam niste naglih povedali, kdo od vas koga mara in kdo koga ne mara? Naslednjič povejte, da bomo sinhroni! Povejte, kdo bi fletkano tam gor h komu pasal, mi tu dol pa vas bomo pošilhtali v škatlice. Če vas sploh še bomo kam pošilhtali!

Mi tu dol namreč že počasi kapiramo, da vi tam gor sploh ne kapirate, da je izvolitev tudi odgovornost. ● D. Sedej

TOREK, 5. januarja 1993

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 10.05 V službi rock n rolla
10.50 Zlati srček 91, ponovitev
12.05 Znanost: Rak
12.30 Avtizem - svet zase, ponovitev
13.00 Poročila
13.35 Svet v letu 1992, ponovitev
14.15 Sova, ponovitev
14.15 Korak za korakom, ameriška nanizanka
14.45 Bill, ameriški film
16.20 Zgodba z naslovnice: Julio Iglesias, 1. epizoda ameriške nanizanke
17.00 TV dnevnik
17.15 Zlata ribica, nadaljevanka
17.40 Povodnjak in makov škrat, lutkovna igrice
17.55 Risanka
18.00 Regionalni program - Koper
18.50 Pari, TV igrice
19.30 TV dnevnik
20.05 Zarišče
20.40 Glasba, show in cirkus: Julio Iglesias in kraljevi variete, 3. del
21.30 Mačke, angleška poljudnoznanstvena serija
22.05 TV dnevnik
22.28 Sport
22.45 Omizje

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

- 9.50 Maribor: Svetovni pokal v alpskem smučanju, veleslalom (ž), 1. tek prenos 11.20 Univerzalni razgledi, ponovitev svetovno namenskega programa 11.50 M. Stoniš: Dojenček, ponovitev češke drame 11.22 Maribor: Svetovni pokal v alpskem smučanju, veleslalom (ž), 2. tek, prenos 15.20 Svetovni festival rock n rolla
16.20 The Doors v Evropi, ponovitev 17.20 Veleslalom, posnetek iz Maribora 18.00 Resnična legenda in legendarna resničnost 18.50 Da ne bi bolelo: Moj otrok ima vročino 19.30 TV dnevnik 2. Vreme, Sport 20.05 Sestre, ameriška nadaljevanka 5/7 20.50 Osmi dan 21.40 Novosti založb 21.50 Svet poročja 22.30 Sova: Fina gospa, angleška nanizanka; Zdaj si sam, Bill, ameriški film; Zgodba z naslovnice: Tom Jones

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 7.00 Dobro jutro, Hrvaška/Poročila/TV koledar 10.00 Poročila 10.05 TV šola 11.30 Bitka za nasmehe, mladinska dokumentarna oddaja 12.00 Poročila 12.10 Ko se svet vrti, ameriška nadaljevanka 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Saga o Divjem zahodu, ponovitev 15.35 The big Blue, oddaja za Unprofor 16.00 Poročila 16.05 Učimo o Hrvaški 16.35 Malavizija 17.30 Hrvaška država in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Tudi letos 18.35 Santa Barbara, ameriška nadaljevanka 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 20.05 Zaklad južnega tečaja 21.00 V velikem planu 22.35 Poročila 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v angleščini 23.50 Poročila 0.00 Sanje brez meja

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

- 17.35 Skrivno življenje T. K. Deering, ponovitev ameriškega mladinskega filma 18.20 Svetovni pokal v alpskem smučanju: slalom (ž), posnetek iz Maribora 19.20 Loto 19.30 Dnevnik 20.05 Dragi John, ameriška serija 21.10 Saga o Divjem zahodu, ameriška nadaljevanka 22.00 Tri ljubezni, 13. del švedske nadaljevanke 22.55 Misel sveta iz osrednjega vida 23.20 Horoskop

KANAL A

- 10.00 A Shop 10.25 Astrološka napoved 10.30 RIS, risanke in spoti 11.00 Drugačen svet, ponovitev ameriške nadaljevanke 11.50 Teden na borzi 12.00 A Shop 19.00 Njena želja, risana serija 19.30 A Shop 20.00 Risanka 20.15 Dnevno informativni program 20.32 Dokumentarec tedna: Indija 21.00 Rumeni lasje in zlata trdnjava, ameriški film 22.30 Drugačen svet, ameriška nadaljevanka 23.17 Dnevno informativni program 23.30 Poročila v angleščini: Deutsche Welle 23.50 Astrološka napoved 0.00 A shop 0.10 MCM

TV AVSTRIJA 1

- 9.00 Jutranji program: Čas v sliki 9.05 Skrivnost amfore, ponovitev 9.30 Klub za seniore 10.15 Pan optik 10.30 Med vrsticami, ponovitev ameriškega filma 12.05 Prednosti otrok, kratki nemški film 12.15 Nebo naj počaka, dokumentarni film 13.00 Čas v sliki 13.10 Časovni

KINO

CENTER amer. krim. OSUMLJENI ob 16., 18. in 20. uri STORŽIČ in ŽELEZAR Danes zaprti! TRŽIČ predprem. slov. kom. BABICA GRE NA JUG ob 18. in 20. uri

SLOVENIJA 2

SESTRE

Plaha in tiha Georgie zbere pogum in povabi šefa domov na večerjo. Sprva kaže, da bo vse v redu, nato pa skozi vrata jokaje plane Alex, ker jo je zapustil mož. Pride tudi Frankie in pove, da jo je Mitch zasnubil. Ko to sliši Teddy, je čisto iz sebe, saj je Mitch prejšnjo noč prebil z njo.

stroj, ameriški utopični film 14.50 Risanke 15.00 Peter Pan in Gusarji, risana serija 15.25 Najboljše zgodbe Jima Hensona 15.50 Oddaja z miško 16.15Daktari 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Trije dnevi s sodnikom, 2. del 18.00 Evropska dvanašterica 18.30 Strup ali zdravilo 19.22 Znanost 19.30 Čas v sliki 19.53 Vreme 20.00 Sport 20.15 Univerzum 21.00 Naredi si sam 21.07 Pogledi s strani 21.20 Veliki Bellheim, nemška nadaljevanka 23.00 Čas v sliki 23.10 Umor na Karibih, ameriška kriminalka 0.45 Pismo, ameriški film, 1940 2.15 Poročila/1000 mojstrov

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 10.40 Sport 12.05 Sport v letu 1992 13.00 1000 mojstrov 13.10 Univerzum 13.55 Sport 15.00 Baskervillski pes, angleška kriminalka 16.35 Salzburški božič, 1. del 16.45 Mesta in ljudje: Maastricht 17.30 Družina Leitner 18.00 Skrivnosti amfore, 3. del 18.30 Da ali ne 19.00 Regionalni program 19.30 Čas v sliki 20.00 Kultura 20.15 Joly Joker 21.00 Naredi si sam 21.07 Hasburžani, 5. del 22.00 Čas v sliki 22.30 Sport 23.05 Purple Rin, ameriški glasbeni film 0.50 Eurythmics: We Two are one too, portret 1.45 Klub 2/Poročila/1000 mojstrov

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes (regionalna poročila) - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radio Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 14.20 - Novinarski blok - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.20 - Novinarski blok - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.20 - Tečaj nemškega jezika - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

8.00 - Napoved, telegram, horoskop, obvestila - 9.30 - Novice, aktualno, naše stranke so stranke - 11.30 - Novice, danes do 13-ih - 13.30 - Napoved popoldanskega programa pod geslom »zabava vas Braco Koren« - 14.15 - Obvestila, popoldanski telegram, rezervirano za stranke - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.15 - Obvestila, novice, Bracov klepet - 18.00 - Voščila, novice - 19.45 - Dogodki jutri, prenos Radio Slovenija -

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.40 - Koristni nasveti - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.30 - Prenos dnevnoinformativne oddaje R Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa - 16.15 - Od srca do lonca - 16.30 - EPP - 17.10 - Aktualna tema - 18.00 - Novice - osmrtnice - obvestila - 18.30 - Narodno zabavna lestvica - 19.00 - Odpoved programa -

5. januarja

SREDA, 6. januarja 1993

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

10.25 Resnična legenda in legendarna resničnost, ponovitev
 11.10 Sestre, ponovitev ameriške nadaljevanke
 12.00 Novosti založb, ponovitev
 12.10 Osmi dan, ponovitev
 13.05 Poslovna borza, ponovitev
 14.10 Sova, ponovitev: Fina gospa, angleška nanizanka
 14.45 Zda si sam Bill, ameriški film
 16.20 Zgodba z naslovnice: Tom Jones
 17.00 TV dnevnik
 17.15 Klub klobuk, kontaktna oddaja za otroke
 18.50 Pari, TV igrice
 19.10 Risanka
 19.30 TV Dnevnik, Vreme, Šport
 20.05 Žarišče
 20.35 Film tedna: Oddelek za umore, ameriški film
 22.15 TV Dnevnik
 22.38 Šport
 22.45 Oči kritike

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

9.20 Maribor: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (2), 1. tek
 10.30 Da ne bi bolelo: Moj otrok ima vročino, ponovitev 11.00 Mačke, ponovitev angleške poljudnoznanstvene serije 11.30 Glasba, show in cirkus 12.25 Maribor: Svetovni pokal v alpskem smučanju, slalom (2), prenos 2. teka 13.15 Bis-hofshofen: Svetovni pokal v smučarskih skokih, vključitev v prenos 15.15 Omizje, ponovitev 17.10 Beverly Hills 90210, ponovitev ameriške nadaljevanke 18.50 Turizem, svetovnovalno namenski program 19.30 TV dnevnik, vreme, šport 20.05 Športna sredi 22.15 Sova: Bontz z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka; Goli pod južni soncem, avstralska nadaljevanke; Želite, milord?, angleška nanizanka

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro, Hrvatska/Koledar/Zgodbe iz Monticella 10.00 Poročila 10.05 TV Šola 11.30 Marijana, francoski animirani film 12.00 Poročila 12.10 Ko se svet vrti, ameriška nadaljevanke 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.05 Slika na sliko, ponovitev 14.50 Saga o Divjem zahodu, ponovitev 15.35 The big blue 16.00 Poročila 16.05 Učimo o Hrvatski 16.35 Malavizija: Divji svet otrok, serija 17.30 Hrvatska država in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Dokumentarna oddaja 18.35 Santa Barbara, ameriška nadaljevanke 19.17 Risanka 19.30 Dnevnik 20.05 Bill, ameriški barvni film 22.35 Dnevnik 23.00 Slika na sliko 23.45 Poročila v nemščini 23.50 Poročila 0.00 Sanje brez meja

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

12.00 Svetovni pokal v alpskem smučanju: Slalom (2), posnetek 1. teka 12.25 2. tek, slalom (2), prenos iz Maribora 12.55 Svetovni pokal v smučarskih skokih, prenos iz Bis-hofshofna 16.10 Pot v vesolje 19.30 Dnevnik 20.05 Košarka: evropska liga: Cibona : Paok, prenos 21.50 Good Sports, ameriška humoristična serija 22.25 Saga o Divjem zahodu, ameriška nadaljevanke 23.10 Glasbeni večer 0.10 Horoskop

KANAL A

10.15 A shop 10.25 Astrološka napoved 10.30 RIS, risanke in spoti 11.00 Drugačen svet, ponovitev ameriške nadaljevanke 11.50 A shop 18.20 Napoved sporeda 18.20 A shop 18.30 Božidar Jakac: Podobe na filmskem platnu 18.40 Male živali 19.00 Ninja želve, risana serija 19.30 A shop 19.40 MCM 20.15 Dnevno informativni program 20.32 Kult-ura 21.00 Deseta žrtev, ameriški film 22.30 Drugačen svet, ameriška nadaljevanke 23.17 Dnevno informativni program 23.30 Poročila v angleščini: Deutsche welle 23.50 A shop 0.00 Astrološka napoved 0.10 MCM

KINO

6. januarja

CENTER amer. krim. film OSUMLJENI ob 16., 18. in 20. uri **STORŽIČ** amer. trda erot. TELESNA VROČICA ob 18. in 20. uri **ŽELEZAR** prem. slov. kom. BABICA GRE NA JUG ob 18. in 20. uri

SLOVENIJA 2

BEVERLY HILLS

Brenda in Brandon se s starši iz podeželskega Minneapolisa preselita na Beverly Hills. Ne moreta se načuditi, da se sošolci vozijo v dragih avtomobilih in nosijo kreditne kartice v žepih kavboj znanih kreatorjev. Brandona po prvem zmenku z razvpito učenko Maryanne pozna vsa gimnazija.

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program 9.05 Sledovi v pesku, ameriški vestern 10.15 Pet bratov - pet stavbenikov 11.00 O sebi 12.15 Orientacija 13.00 Čas v sliki 13.10 Skrivnost amfore, ponovitev 13.35 Zelena juha, francoska komedija 15.05 Risanka 15.15 Peter Pan in gusarji 15.40 Šola sklovi 17.00 Mini čas v sliki 17.00 Spet morsk deklica, ameriška komedija 18.30 Naš učitelj dr. Specht 19.22 Metamorfoze 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Šport 20.15 Zveneca Avstrija 21.50 Tudi planika je samo cvetlica 22.50 Labodje jezero, balet 0.55 1000 mojstrov/Poročila

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 9.00 Čas v sliki 9.05 Bugs Bunny - pravljičice iz Tisoč in ene noči 10.15 Šport 11.30 Udo Jürgens 12.45 Šport 16.45 Boj kraljev 16.45 To je ostalo od dvoglavega orla 17.30 Družina Leitner 18.00 Čas v sliki 18.05 Skrivnost amfore, 4. del 18.30 Slika Avstrije 18.55 Kristijan v času 19.00 Avstrija danes 19.30 Čas v sliki/Vreme 19.50 Videli smo zvezde 20.15 Klub mrtvih pesnikov, ameriški film 22.20 Čas v sliki/Šport 22.50 Zasebna preiskava, ameriška kriminalna 0.15 Operacija Brainstorm, ameriški znanstvenofantastični film 1.55 Poročila/1000 mojstrov

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.05 - Najviša - 10.55 - Pet za pet - 11.20 - Halo 92 - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 15.30 - Dogodki in odmevi - 17.20 - Novinarski blok - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

8.00 - Napoved, telegraf, horoskop, obvestila - 9.30 - Novice, aktualno, naše stranke so stranke - 11.30 - Novice, novice iz NZ glasbe, danes do 13.ih - 13.30 - Napoved popoldanskega programa - 14.15 - Obvestila, popoldanski telegraf, nasvet iz zdravniške torbe - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.15 - Obvestila, novice, minutke za svobodni sindikat Železarne Jesenice, osrednja tema - 18.00 - Voščila, novice - 18.45 - Dogodki jutri, prenos Radia Slovenija -

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.10 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.40 - Pehar zdravja - 15.00 - Dogodki danes, jutri - 15.30 - Prenos dnevno-informativne oddaje RA Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - 16.15 - Od srca do lonca - 15.30 - EPP - 17.00 - Športni utrinki - 17.10 - Glasbeno popoldne na Radiu Žiri - 18.00 - Novice - osmrtnice - obvestila - 18.10 - Naš gost Deny - 19.00 - Odpoved programa -

Napisali smo knjigo

Učiteljica nam je predlagala, naj vsak napiše svojo knjigo, ki naj bi jo potem izdali v skupni. Dala nam je šest tednov časa. Vsi smo se veselo lotili dela. Platnice knjig smo izdelali pri likovni vzgoji. Težko je bilo začeti pisati, a ko je bilo to delo opravljeno, je šlo kot po maslu. Bili smo delavni kot čebele. Knjige smo še enkrat prepisali, učiteljica se je pet ur potila pri kopirnem stroju, izbrali smo naslov, nato knjige dali vezati. Po približno dveh tednih smo dobili lepe knjige z modrimi platnicami, na njih pa je z zlatimi črkami pisalo KOŠ SKRIVNOSTI. Sami nase smo bili zelo ponosni, saj je to naša prva knjiga.

Rok Smolej, 4. a r.OŠ Petra Kavčiča Škofja Loka

Čarobni reki

Vsako noč v hiši čara, naša čarovnica mala: Čira-čara-či, vse se spremeni!

Čira-bura-bara, ti boš riba mala, ti pa velik slon, čira-čara-bon!

Riča-biča-bača, list se v knjigi obrača.

Čira-bira, čira-bara, vsak si sam naprej naj čara. Luka Ausec, 3. a r. OŠ Primskovo

Kadar učiteljice ni v razredu

Ko učiteljica odide iz razreda, se začne direndaj. Razred postane cesta, nato pa se dečki spremenijo v avtomobile. Katarina, Teja, Barbi in jaz se spremenimo v krožnike, saj se ves čas vrtimo kot vrtavke. Druge deklice se spremenijo v prometne znake. Zakaj? Zato, ker spotikajo avtomobile. Ko pa vstopi v razred učiteljica, se spet spremenimo v otroke. Tako se dogaja v našem razredu med odmorom.

Maja Zlate, 3. r. OŠ Voklo

Izgubljena v Münchnu

V soboto, 12. decembra, smo šli z zemljepisno-turističnim krožkom v München. Do tja smo se vozili sedem ur. V mestu je deževalo, zato smo si najprej kupili dežnike. Ogledali smo si jedro mesta, nato smo se krožkarji ločili od drugih potnikov.

Najprej smo si šli ogledat veliko športno trgovino, v kateri smo lahko kupili kakšno malenkost. Ob pol desetih smo šli naprej v knjigarno, okrog desetih pa v restavracijo Mc Donald's. Ko smo se najedli, smo imeli čas za nakupovanje. Po približno eni uri smo se zbrali pred trgovino Kaufhof in odnesli svoje stvari v avtobus. Peljali smo se tudi s podzemno železnico.

Šli smo v nemški muzej. Tam smo videli veliko zanimivega. Čas je hitro tekkel. Kaj kmalu smo morali oditi. Prišli smo na Marienplatz, kjer smo imeli spet nekaj časa za ogled tržnice.

Mentorica našega krožka Daša Šter nam je že na začetku razdelila zemljevide Münchna, na katerem je bilo označeno, kje stoji avtobus, če bi se morala kdo izgubil. Kasneje sem preiščevala, zakaj je ta usoda doletela prav mene. Ob dogovorjeni uri sem prišla na mesto, kjer smo bili domerjeni. Vendar pa to mesto ni bilo pravo. Nekaj časa sem čakala, nato se me je rahlo prijemala panika. Kot opica sem začela skakati po tržnici. Spomnila sem se, da

Pozimi pomagamo živalim

Pozimi so živali lačne. Same ne morejo priti do hrane. Lovci in gozdarji pomagajo lačni divjadi. V posebna krmišča natrosijo seno in malo soli. Lačnim ptičkom lahko pomagamo tudi mi. V ptičje hišice damo malo drobtin ali sončničnih semen. Lahko pripravimo tudi ptičje pogače iz loja in semen. Če kdaj hodimo po zasneženem gozdu, lahko vidimo srno ali njene stopinje v snegu. Nekatere ptice le redko pridejo k nam. To so ptice, ki znajo kljub snegu poiskati hrano. Ko lovci hodijo po gozdu, imajo na nogah krplje. Krplje jim pomagajo, da se ne udira.

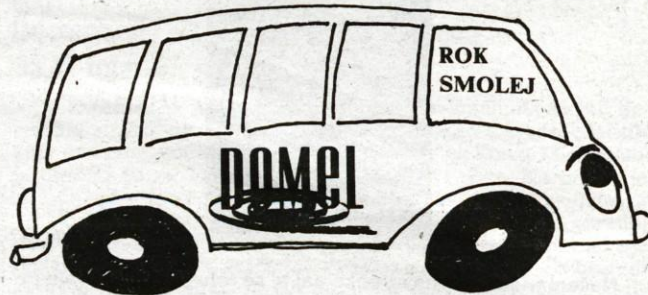
Neža Ropret, 2. a r. OŠ Bistrica pri Trzinu

POJASNILO REŠEVALCEM BOŽIČNO-NOVOLETNEGA SALOMONOVEGA UGANKARJA!

Zaradi nekoliko nejasnega navodila o znamkici, s katero morajo biti opremljene rešitve nagradnih križank in ugank v božično-novoletnem Salomonovem ugankarju, reševalcem ugank dodatno pojasnilo: ZNAMKICA JE LIK DEDKA MRAZA NA NASLOVNI STRANI DESNO ZGORAJ (s številko 40 in datumom 23. 12. 1992). Za ZLATARNO ROYAL velja reklamni oglaš na naslovnici levo spodaj. Veliko sreče in zabave ob božično-novoletnem Salomonovem ugankarju!

Z Domelom v Železnike

Priznanje prof. Maji Vrtačnik

Od 17. do 21. decembra je bila v Bangkoku na Tajskem XII. mednarodna konferenca o kemijskem izobraževanju, ki se je udeležila tudi skupina profesorjev kemije iz osnovnih, srednjih in visokih šol iz Slovenije. Tema letošnje konference je bila Kemija na prehodu, kar lahko pomeni prehod iz 20. v 21. stoletje, poudarek na biokemiji, kemija okolja ali kako motivirati učence pri pouku kemije.

Prav slednja tematika je bila izziv za Majo Vrtačnik iz osnovne šole A. T. Linhart v Radovljici, da se je prijavila na razpis za udeležbo v Bangkoku v reviji Kemija v šoli.

Do določenega termina se je bilo treba prijaviti z izvečkom teme v slovenskem in angleškem jeziku ter pokazati poster, s katerim se bo kandidat predstavil. Maja Vrtačnik je že lani tekmovala na republiškem tekmovanju s temu Živi modeli in bila nagrajena s posebnim priznanjem za inovativnost. Njeno izhodišče za motivacijo je bilo otroško telo s štirimi okončinami, kar simulira ogljikov atom s štirimi vezmi. Za učence, ki niso usmerjeni v naravoslovje, je taka predstavitev veliko bolj nazorna kot atom nekega elementa, ki je abstrakten pojem.

V Bangkoku se je XII. mednarodne konference o kemijskem izobraževanju udeležilo 600 udeležencev iz 30 držav. Maja Vrtačnik je prijavila za udeležbo svoj poster Živi modeli, ki so ji ga pomagali oblikovati Merteljeva ter fotograf Pipan. Pri delu in odsotnosti od pouka je imela podporo v kolektivu, kar je gotovo veliko priznanje za vodstvo šole.

Pri izboru najbolj inovativnih posterjev je bil poster Živi modeli izmed 174 izbran na predstavitev na zaključnem banketu. V nekaj urah je morala prof. Vrtačnikova pripraviti tajske študente, da so predstavili modele organskih molekul. Z aplavzom smo vsi navzoči nagradili njeno delo, a tudi afirmirali Slovenijo v krogu profesorjev kemije iz 30 držav.

Ela Teran

imam v žepu karto. Začela sem ustavljati domačine. Na srečo sta prišli dve domačinki in me pospremili do podzemne železnice, s katero sem prišla do Teresienweisse in našla avtobus. Daša Šter me je bila tako vesela kot še nikdar.

Vožnja nazaj je bila dolga. Na meji so nam pregledali vso prtljago in še za ekološke smrečice smo plačali carino. Dan je bil lep kljub nesreči, ki se mi je pripetila. Prav rada bom šla še kdaj na tak izlet.

Tina Ambrož, OŠ Staneta Žagarja Kranj

Prvi sneg

Zapadel je že prvi sneg, hitro s smučkami na breg. Tine gre na Soriško planino, joj, kako bo fino!

Očka strašno se jezi, na cesti zdaj zelo drsi. Mamico pa grlo boli, ni čudno, v trenirki zunaj hodi.

Neža Keše, 3. b r. OŠ Ivana Groharja Škofja Loka

Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice razpisuje prosto delovno mesto

PEDAGOGA

za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Začetek dela 1. 2. 1993.

Pogoj: visoka izobrazba ustrezne smeri

Kandidati naj vložijo prijave v roku 8 dni po objavi na naslov Vzgojnoizobraževalni zavod Jesenice, Osnovna šola Prežihov Voranc, Tomšičeva 5, Jesenice. O izbiri bodo kandidati obveščeni v petnajstih dneh po izreku roka za prijavo.

CANKARJEVA ZALOŽBA

Vse, ki bi se želeli angažirati v komercialni dejavnosti zastopniške prodaje in pri tem odlično zaslužiti!

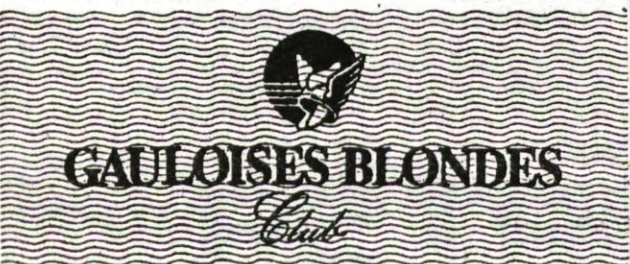
vabi k sodelovanju

ZASTOPNIKE in ORGANIZATORJE SKUPIN

za prodajo knjižnega programa: slovarjev, slovnice, atlasov, leksikonov, priročnikov ter ekskluzivne zbirke XX.

IZPLAČILO ZASLUŽKA TAKOJ!

Najboljšim nudimo redno zaposlitev. Prijave in informacije: CANKARJEVA ZALOŽBA, Kopitarjeva 2, Ljubljana, tel.: 061/123-320.

Poskrbimo za ptice

Valilnice so pomembno pomagale pri našem boju proti škodljivcem na vrtu.

Mnoge ptice pokončajo v vrtu nešteto škodljivca mrčesa in njihovih ličink. En sam sinitični par med valjenjem pokonča neverjetno množino teh škodljivcev. Zato je naša dolžnost, da skrbimo za varna vališča. Že januarja moramo vse valilnice očistiti in pripraviti za nove prebivalce. Zamašimo vse razpoke, da ne bo prepiha. Valilnica mora biti zavarovana proti vetru in neugodnemu vremenu. Strohnelo nadomestimo z novo. Vsako valilnico moramo očistiti ostankov zadnjega valjenja, ker se v nesnažno valilnico ne bo vselila nobena ptica.

Pozimi imamo največ časa, da naredimo valilnice za naše pernate prijatelje in uničevalce škodljivcev.

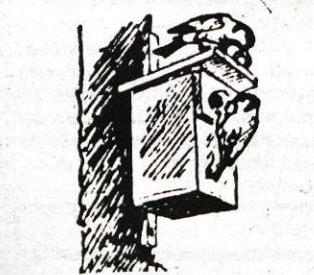
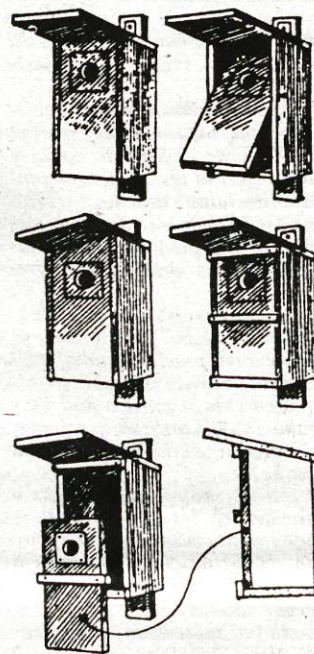
Z malo spretnosti si brez težav naredimo valilnico. Upoštevati moramo le življenjske navade vrtnih ptic. Ni pomembna le velikost valilnice, temveč tudi vhodna luknja. Premer vletne luknje je med 4 in 5 cm za skorje, detle. Sinice, menišček, brglez in drugi manjši duplarji pa hočejo premer vletne luknje 2,8 do 3,2 cm. Vsi ptiči niso zadovoljni z okroglo vhodno odprtino. Da valilnico laže očistimo, mora biti taka, da pred njo in zadnjo steno z lahkoto snamemo. Za izdelavo valilnice potrebujemo 24 do 30 mm debele desice. Nepremočljiva strešica sega prek prednje stene in varuje pred dežjem tudi vhodno odprtino. Valilnico obesimo tako, da bo luknja usmerjena na vzhod, da ne bo šklepetala in se gugal v vetru, ker ne bo v taki nobena ptica gneznila in valila. Enako velja za prenikzo nameščeno valilnico. Sinice najraje gnezdi okrog 3 m visoko, za skorje pa višina ni važna. Valilnica mora biti varna pred mačkami, posebno takšna za polduplarje (rdečerepko, pastirico), ki ima precej veliko odprtino. Na delo pred valilnico pritrdimo obroč, ki prepeči mački dostop.

Za ptice pevke, ki ostanejo pri nas tudi čez zimo, lahko sami naredimo krmilno hišico.

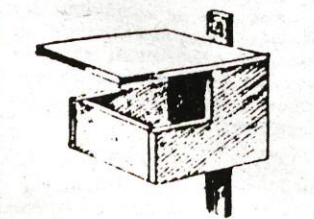
Našim pernatim prijateljem in in pomočnikom pri uničevanju vrtnih škodljivcev moramo postaviti krmilne hišice in jim tako pomagati v hudih zimskih mesecih. Čeprav lahko kupimo že narejeno krmilnico vseh velikosti in oblik, si jih za lastno veselje sami naredimo. Najbolj svetle in pred vetrom zavarovane krmilne hišice so take s tremi steklenimi stenami. Krma ostane suha, kajti mokra je lahko zelo nevarna za zdravje ptic. Tudi krmilna hišica mora biti varna pred mačkami. Postavimo jo kje na planem, da se ji mačka ne more neopazno prilaziti. Streha krmilnice mora toliko moleti prek krmilne mize, da je piča zavarovana pred snegom in dežjem.

Pri izbiri krme moramo predvsem upoštevati zahteve sinic. Za ptice so najhujši mrzli zimski dnevi z obilo snega in ivja.

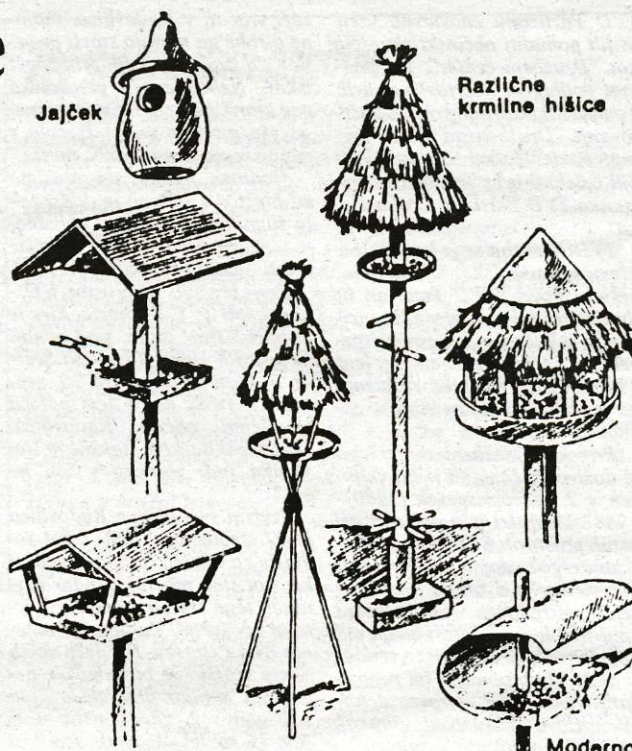
Zaradi pomanjkanja naravnih virov hrane brez človekove pomoči ne vzdržijo dolgo. Natrešimo zrnja z mnogo sončničnega semena, ki ga lahko kupimo v trgovini. Še bolje storimo, če obesimo znane obročke za sinice, ki vrabcem niso dostopni. V krmilnih hišicah pa poberejo vrabci največ zrnja. Ko je mrz, pticam ne smemo polagati kruha, kuhanega krompirja ali kakšnih drugih kuhinjskih ostankov, ker od take zmrznjene hrane lahko poginejo. Lahko pa ponudimo v plitvih posodicah stopljen goveji loj. Tudi kož slanine ne obesa, ker so navadno slane. Lačne ptice zmrznjeno hrano sicer jedo, ni pa zdravo za njihove želodčke in mnoge zaradi tega poginejo. Na obešenih kosih takih kož si ptice oamistijo perutnice in teže letajo.

Valilnice za duplarje: za meniščka naj bo premer vletne luknje 28 mm, 35 mm naj bo oddaljena od vrha valilnice, notranja širina naj bo 120 mm, notranja višina pa 210 do 240 mm. Za sinice veljajo mere po istem zaporedju 32, 35, 120 in 210 do 240 mm, za skorca pa 46, 45, 140 in 250 do 290 mm.

Valilnica za polduplarje (pastirica, rdečerepka)

Različne krmilne hišice

Domači zdravnik

Če smo pred prehladom, influenco, gripo, bronhitisom ali celo pljučnico, se ravnajmo po naslednjem receptu: kopljemo se v gorki kopeli z dodatkom bezgovega in lipovega cvetja, dokler se ne začnemo potiti. Iz kopeli gremo takoj v dobro ogreto posteljo ter spijemo zdravilno pijačo. V sok 3 limon umešamo 2 žlici medu in 1 žlico konjaka, dolijemo 1/4 litra gorke vode ter pijemo gorko po požirkih. Zdravljenje ponovimo 3 do 6-krat, kakor je bolezen huda.

Zoper hripavost bomo pili z medom dobro oslajen lipov čaj. Ali: gorčično moko pomešamo z medom ter jemljemo po 1 noževu konico vsako uro.

Za astmatika je zvečer pravo okrepčilo 1 čajna žlička medu, dobro pomešanega z nastrganim hrenom.

Pri oteklilih bezgavkah grgramo mlačen žajbljev čaj, oslajen z medom.

Bronhitis zdravimo s čajem iz črnega bezga, lapuha, pljučnika, navadnega rmana, slezenovca, jelkinih vršičkov in suličastega trpotca; dodamo precej medu in popijemo po požirkih 2 do 3 skodelice na dan.

Uspešna voda za grgranje je lipov čaj z medom.

Pri krču glaslik pijemo počasi gorko medicino.

Vnetje grla, čiri v grlu. Zdrobljen sladki janež zavremo v vinskem kislu, pustimo 5 minut stati, nato precedimo; ko je tekočina mlačna, dodamo medu ter grgramo. Zdrobljeno laneo seme dobro premešamo z medom ter dajemo obkladke okrog vratu.

Če so mandeljni vneti, grgramo čaj iz sladkega janeža z medom.

Poskusimo še me

Svinjski golaž z ješprenčkom

1/2 do 3/4 kg svinjskega mesa, 6 dag masti ali olja, 2 debeli čebuli, 1 korenček, malo zelenega peteršilja, paprike in kumine po okusu, 1 1/2 do 2 dcl ješprenčka, sol.

Meso zrežemo na koščke kot za navadni golaž. Na maščobi najprej svetlo prepražimo sesekljano čebulo, dodamo meso, potresemo s papriko, prilijemo nekaj žlic vode in meso pokrito dušimo. Ko se sok posuši, dodamo prebran in opran ješprenček, sesekljan koren in šcep kumine. Zalijemo s poldrugim litrom vroče vode ali juhe (lahko tudi iz kocke). Po potrebi med kuho prilivamo po malem vročo vodo ali juho. Zraven ponudimo kislo zelje ali repo ali poljubno solato.

Fizol z ješprenjem

1/2 l dobrega fizola, 1/2 l ješprenčka, 1/2 do 3/4 kg suhega mesa ali 2 kranjski klobasi, po okusu kumine, 1 cel klinček, košček cimetove skorjice, četrt limone, sol.

Fizol preberemo, operemo in namočimo čez noč. Zjutraj ga postavimo v isti vodi. Ko nekaj časa vre, mu dodamo prebran in dobro opran ješprenček. Prej se skuha, če ga tudi namočimo čez noč. Čez kake četrt ure pridenemo še oprano meso. Trdo ali zelo posušeno pa dodamo že prej. Vse skupaj naj počasi vre. Med kuho odšavimo s kumino, klinčkom, cimetovo skorjico, limono in po okusu solimo. Kuhano meso zrežemo na rezine, jih zamešamo v jed in ponudimo. K tej jedi se dobro poda kislo zelje ali zelna solata s krompirjem.

Male kuharske skrivnosti

Sneg iz beljakov

Da bomo naredile lep, bogat sneg, moramo predvsem paziti, kako ločimo beljak od rumenjaka: v beljakihi ne sme biti niti pikice rumenjaka. Sneg tolčimo v povsem čisti posodi, brez sledu kakšne maščobe. Preden damo beljake v posodo, jo spaknimo z mrzlo vodo. Tako se bo stolčeni sneg lepo ločil od posode. Sneg bo trši, če beljakom dodamo malo limoninega soka ali soli.

Šampinjoni

Ne perite jih, ker hitro vpijejo veliko količino vode. Zadostuje, da jim odrežete z zemljo umazani spodnji del beta, potem pa jih zbršite z mehko vlažno krpo. Lupite povsem sveže. Če se med lističi klobuka morda le najde pesek ali zemlja, dajte gobice v cedilo in jih na hitro operite s curkom vode.

ČETRTEK, 7. januarja 1993

1. PROGRAM TV SLOVENIJA

10.30 Zgodbe iz školjke, ponovitev
11.20 Film tedna: Oddelek za umore, ameriški film, ponovitev
13.05 Zlati srček 92, ponovitev
14.00 Sova, ponovitev
14.00 Bunt z Beverly Hillsa, ameriška nanizanka
14.25 Goli pod južnim soncem
16.50 Poslovne informacije
17.00 TV dnevnik
17.15 Živ žav
18.00 Regionalni program - Maribor
18.50 Pari, TV igrice
19.30 TV dnevnik, Vreme, Šport
20.05 Zarišče
20.40 Večna mladost, italijanska nadaljevanka
21.25 Tednik
22.10 TV dnevnik
22.33 Šport
22.38 Poslovna borza
22.48 TV jutri

2. PROGRAM TV SLOVENIJA

11.00 Turizem, ponovitev svetovallno namenskega programa 11.30 Športna sredi, ponovitev 16.25 Oči kritike 17.25 Svet poroča 18.00 Videospion 18.50 Že veste, svetovallno namenski program 19.30 TV dnevnik 20.05 Sodobna ameriška literatura: Raymond Chandler 21.20 Veliki sen, ameriški film (čb) 23.10 Sova: Dragi John, ameriška nanizanka; Goli pod južnim soncem, avstralska nadaljevanka; Želite, milord?, angleška nanizanka

1. PROGRAM TV HRVAŠKA

7.00 Dobro jutro, Hrvatska/TV Kalendar/Zgodbe iz Monticella, 9. del 10.00 Poročila 10.05 TV Šola 11.30 Legenda in resničnost 12.00 Točno opoldne/Poročila/Ko se svet vrti, ameriška nadaljevanka 13.30 Monofon 14.00 Poročila 14.50 Saga o Divjem zahodu, ponovitev 15.45 The big blue - Oddaja za Unprofor 16.00 Poročila 16.05 Učimo se o Hrvatski 16.35 Malavizija 17.30 Hrvatska država in ljudje 18.00 Poročila 18.05 Znanost in mi 18.35 Santa Barbara, ameriška nanizanka 19.30 TV dnevnik 19.55 Šport 20.05 Špekter 20.50 Leto odhaja, novo prihajajo 22.35 TV dnevnik 23.00 Slika na sliki 23.50 Poročila v angleščini 23.55 Poročila 0.05 Sanje brez meja

2. PROGRAM TV HRVAŠKA

17.55 Košarka - euroliga: Zadar - Real 19.30 TV dnevnik 20.05 Brooklynski most, ameriška nanizanka 20.55 Saga o Divjem zahodu, ameriška nadaljevanka 21.45 Moč in slava, ameriška nadaljevanka 22.15 Pepsi DJ mag 23.15 Horoskop

KANAL A

10.15 A Shop 10.25 Astrološka napoved 10.30 RIS, risanke in spoti 11.00 Drugačen svet, ponovitev ameriške nadaljevanka 11.50 A Shop 18.50 A shop 19.00 Ninja želje 19.30 A shop 19.40 MCM 20.00 Risanka 20.15 Dnevno informativni program 20.32 Dance session, oddaja o plesu 21.00 Dekleta s plaže, ameriški barvni film 22.30 Drugačen svet, ameriška nadaljevanka 23.17 Dnevno informativni program 23.30 Poročila v angleščini 23.50 A shop 0.00 Astrološka napoved

TV AVSTRIJA 1

9.00 Jutranji program; Čas v sliki 9.05 Skrivnosti amfore 9.30 Zemlja in ljudje 10.00 Boj kraljev, ponovitev 10.30 Klub mrtvih pesnikov, ponovitev filma 12.35 Slika Avstrije 13.00 Čas v sliki 13.10 Gospodar zvezd, španski film 14.00 Risanke 15.00 Jaz in ti, otroški program 15.05 Knjiga o džungli, risana serija 15.30 Am, dam, des 15.50 Alfred J. Kwak, risana serija 16.15 Artefix, otroški kulturni klub 16.30 Kratki stik 17.00 Mini čas v sliki 17.10 Trije dnevi s sodnikom, 3. del 18.00 Evropska dvanašterica 18.30 Naš učitelj dr. Specht 19.22 Znanost danes 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Šport 20.15 Donavska princesa 21.10 Pogledi od strani 21.20 Tohuwabo 21.50 Muha, ameriška grozljivka 23.20 Čas v sliki 23.25 Skoraj popolni bančni rop, francosko-italijanski film 1.10 Poročila/1000 mojstrovina

TV AVSTRIJA 2

8.30 Vremenska panorama 14.00 1000 mojstrovina 14.10 Univerzum 14.55 Videti Benetke in umreti,

SLOVENIJA 2

DRAGI JOHN

John zelo zavzeto dela s svojimi učenci, ki so vsi poklicno zelo uspešni, a ne znajo pisati in brati. Toda, ko s Kirkom po nesreči z dvigalom pristane v bolnišnici, ga nenadoma obide spoznanje, da ne zna uživati življenja, in sklone, da se bo spremenil.

ameriška komedija 17.00 Aleksander Veliki, 2. del 17.30 Družina Leitner 18.05 Skrivnost amfore 18.30 Kdo je kdo, igra 19.00 Regionalna poročila 19.30 Čas v sliki/Vreme 20.00 Kultura 20.15 Božanska vrata, ameriški film 0.15 Poročila/1000 mojstrovina

MENJALNICA
D-D PUBLIKUM
☎ 217-960
NAJMANJ TOLARJEV
ZA NAJVEČ MARK

HALLO
242-274
PIZZA
DELOVNI ČAS:
VSAK DAN OD 8.00 - 22.00
NEDELJA OD 11.00 - 22.00

RADIO KRANJ

8.00 - Dobro jutro Gorenjska - 8.20 - Oziramo se - 8.30 - Hov - ne znam domov - 8.40 - Pregled dnevnega tiska - 9.00 - Gorenjska včeraj - danes - 9.20 - Novinarski blok - 10.00 - Poročila Radia Slovenija - 10.55 - Pet za pet - 12.15 - Osmrtnice, zahvale - 12.20 - Črna kronika - 12.55 - Pet za pet - 13.00 - Pesem tedna - 14.00 - Gorenjska danes - 14.30 - Planinsko športni kotiček - 15.30 - Dogodki in odmevi - 16.20 - Skriti reporter - 18.00 - Gorenjska danes - jutri - 18.20 - Na Gorenjskem Par nas (kultura) - 18.50 - Radio Kranj jutri - 19.00 - Nasvidenje jutri -

1. RADIO TRIGLAV JESENICE

8.00 - Napoved, telegraf, horoskop, obvestila - 9.30 - Novice, aktualno, Naše stranke so stranke - 11.30 - Novice, zimzelene melodije, danes do 13-ih - 13.30 - Napoved popoldanskega programa, novinar na obisku - 14.15 - Obvestila, popoldanski telegraf, rezervirano za stranke, dogodki in odmevi - 16.15 - Obvestila, novice, spoznajmo se - 18.00 - Voščila, novice - 18.45 - Dogodki jutri, prenos Radia Slovenija

1. RADIO ŽIRI

14.00 - Napoved programa - 14.15 - Naše okno - 14.30 - Devizni tečaj - 14.40 - Vse o cvetju - 15.00 - Dogodki danes - jutri - 15.30 - Prenos dnevnoinformativne oddaje RA Slovenija - 16.00 - Radio Žiri spet z vami - napoved programa - 16.15 - EPP - 17.00 - Športni utrinki - 17.10 - Iz zgodovine naših krajev - 18.00 - Novice - osmrtnice - obvestila - 18.30 - Oddaja iz resne glasbe - 19.00 - Odpoved programa -

KINO

7. januarja

CENTER amer. krim. film OSUMLJENI ob 16, in 18. uri, film Wima Wendersa DO KONCA SVETA ob 20, uri STORŽIČ amer. trda erot. TELESNA VROČICA ob 18, in 20. uri ŽELEZAR slov. kom. BABICA GRE NA JUG ob 18, in 20. uri

PREJELI SMO

Ob 70. letnici
Sokolskega doma
v Škofji Loki

Dne 9. julija 1992 je bil na Mestnem trgu v Škofji Loki s prostovoljnimi delom in finančno pomočjo loških mecenov zgrajen in odprt Sokolski dom. Objekt je bil postavljen na dvoriščni parceli in je imel veliko telovadnico, z odrom in galerijo, malo dvorano, garderobe in sanitarije, kopalnico s tuši, paviljon za vaje godalnega orkestra, knjižnico (nad 3000 knjig in revij) ter šank s kuhinjo za družabne prireditve. Na vzhodni strani pa je bila velika terasa tudi za telovadbo in družabne prireditve. Vsi prostori so bili po svojem namenu opremljeni z vrhunsko kvaliteto opreme. V opisanih prostorih so od leta 1922 do 1941 vadile generacije otrok, naraščajo in članov, moški in ženski oddelki. Lepo število telovadcev, atletov in športnikov je poseglo v pokrajinsko in meddržavno kvaliteto. Namesto naštevavanja dosežkov vseh dejavnosti (telovadba, atletika, šport, gledališče, orkester, pevski zbori, čitalniška kultura in drugo), naj tu navedem dve moji ugotovitvi. Prva in druga se nanašata predvsem na generacijo po vojni rojenih članov - telovadcev (rojenih po letu 1918), ki nas je v društvu in telovadnici vzgajal in vabil načelnik Sokola in hkrati vadiatelj mnogih vrst otrok in naraščajo, Rudolf Horvat. Med nami namreč ni bilo ne kadilcev ne prijateljev alkohola. Učitelj Rudolf Horvat nam je dajal vzgled in nam že mladim vcepil v glavo škodljivost obojega. Bili smo in smo večinoma še danes "Horvatova generacija". Druga značilnost "Horvatove generacije" pa je ta, da smo v drugi svetovni vojni mladi večinoma vstopili v vrste borcev NOV.

Leta 1941 je Sokolski dom zaplenil okupator. Prekrasno telovadnico je predelal v kinodvorano. Sijaj parketa je za vedno izginil. Sokolski dom je doživel brutalni poseg v svoje prostore. Društvo je seveda po sili okupatorja prenehalo delovati.

Po končani drugi svetovni vojni pa je doživel Sokolski dom v Zemljiški knjigi pri sodišču v Škofji Loki naslednje vknjižbe: 1. Dne 20. 3. 1946 se na podlagi zakona Predsedstva SNOS vknjiži: "Zveza fizikulturnih društev Slovenije".

2. Dne 2. 4. 1949 se vknjiži "Fizikulturna zveza Slovenije" (sprememba naslova organizacije op. avtor čl.).

3. Dne 2. 6. 1955 se vknjiži "Partizan Slovenije" - zveza za telesno vzgojo, Ljubljana (sprememba naslova organizacije, op. a. čl.).

4. Dne 2. 4. 1962 na podlagi odločbe Oblo Škofja Loka z dne 17. 8. 1959 postane Sokolski (tedaj Partizanov) dom "Družbeno lastnina"; upravni organ z isto odločbo postane občina Škofja Loka.

5. Dne 25. 9. 1979 se vknjiži kot novi imetnik uporabne pravice Krajevna skupnost Škofja Loka zL6.

Dne 25. 8. 1983 se kot imetnik uporabne pravice ponovno vpiše občina Škofja Loka.

Navedene vknjižbe v Zemljiško knjigo pri sodišču v Škofji Loki, izvedene po 2. svetovni vojni, povedo same za sebe vso resnico in krivico, ki jo je utrpelo Sokolsko društvo v Škofji Loki. "Samoupravna" (čitaj: enopartijska) družba torej ni bila naklonjena ne predvojnemu Sokolu ne njegovemu povojnemu nasledniku TVD Partizan, saj je oblast z odločbo Oblo Škofja Loka z dne 17. 8. 1959 takratne Partizane telovadne prostore enostavno nacionalizirala. Odvzela jih je lastniku in prvotnemu namenu - telovadbi!

Le poštvalnemu, vztrajnemu delu amaterskih, že pred vojno izvežbanih telovadcev - vadiateljev gre zahvala, da so bili po vojni telovadni prostori za silo urejeni in so služili svojemu na-

menu še tja do let 1960-1965. Njim je obenem tudi uspelo iz vrst povojnih mladih telovadcev vzgojiti lepo število odličnih telovadcev in hkrati tudi novih vadiateljev.

Izmed številnih poskusov Partizanovih telesnovzgojnih kadrov, da bi telovadne prostore v povojnem obdobju primerno uredili v smislu predvojnega materialnega stanja in v smislu modernjšega telesno vzgojnega programa, naj omenim dva primera, pri katerih sem tudi sam sodeloval.

Prvi primer. V letu 1955 je postal nosilec akcije za adaptacijo UO Partizana Škofja Loka. Preden smo se hoteli takrat lotiti posega v telovadne prostore, smo morali rešiti vprašanja kina za Škofjo Loko. Po vojni je namreč kino vsa leta gostoval v Partizanovi telovadnici. UO Partizana se je po predhodnem dogovoru z obč. skupščino lotil najprej izdelave načrtov (ing. arh. Tone Mlakar), potem pa gradnje kinodvorane, postal je investitor, finance pa je zagotovil občinski proračun. Leta 1960 je bila kino dvorana zgrajena in s tem so bili dani pogoji za pristop k adaptaciji telovadnih prostorov.

Idejne načrte za adaptacijo telovadnih prostorov je izdelal leta 1958 Projektni atelje Ljubljana (ing. arh. Marjan Božič). Konec leta 1959 je bila v Upravnem odboru Partizana Škofja Loka izvršena generacijska zamenjava. V novi Upravni odbor so bili sprejeti mlajši člani in oni naj bi prevzeli "štetno palico" vključno z adaptacijo Partizanove telovadnice in pripadajočih prostorov. Toda žal, tega bremena niso zmogli. Vladajoča struktura v Škofji Loki je imela glede Sokolskega (Partizanovega) doma drugačne načrte. Namesto adaptacije telovadnih prostorov je prišlo leta 1965 do podpisa pogodbe med TVD Partizanom in Gimnazijo Škofja Loka. S to pogodbo je občina Partizanu vzela, Gimnaziji pa dala uporabo in upravljanje telovadnih prostorov. Eden od organov Skupščine Škofja Loka je bil soprodnik te pogodbe! TVD Partizan je skoraj eno desetletje živel in bil nekakšen brezpravni podnajemnik v svojem lastnem domu.

Drugi primer. Začetek druge akcije TVD Partizan za adaptacijo telovadnih prostorov sega v leto 1973. V tem letu je bil pri UO Partizana Škofja Loka formiran Gradbeni odbor, ki naj bi na sebe prevzel vsa pripravljala dela, programsko zasnovano, izdelavo idejnega načrta itd. Stroške za izdelavo idejnega načrta je prevzela Krajevna skupnost. Idejni načrt je nosil programski naslov: "TVD Partizan - družabni prostori", in ga je izdelal ing. arh. Tone Mlakar. Načrt je bil izdelan proti koncu leta 1974. Idejni načrt je posegel tudi po sosednjem Žigonovem vrtu in delu vrtno zgradbe. Predhodno sem se dogovoril z Žigonovo družino (vse pogovore sem vodil sam) o odkupu njihove hiše in vrta. Pogovore sem vodil v soglasju z občinsko skupščino, ki naj bi finančno pokrivala odkup. Pogovor z Žigonovo družino so bili uspešni v toliko, da so pristali na kupoprodajno pogodbo. Ko je bil idejni načrt gotov, nas je občinska skupščina pustila na cedilu, zavlačevala in komplicirala odkup, nato pa ga je nekaj let kasneje realizirala za sebe.

Dne 10. marca 1975 je Gradbeni odbor TVD Partizana idejni načrt predal TTKS-u, takratnemu organu, ki naj bi pokrival telesno-kulturno in športno področje v občini Škofja Loka. Na TTKS-u je bila tedaj že prisotna ideja o izgradnji športne hale na Podnu in za TVD Partizan in njegov dom ni bilo nobenega razumevanja. Celo več, pod okriljem TTKS-a so se pojavili trgovci z novci. Lokainvest je brez vednosti TVD Partizana kupoval s Slovenijalesom za telovadne prostore. Kupcijo Lokainvest - Slovenijales smo pri TVD Partizan odločno zavrnili. Pri Lokainvestu so potem prišli na novo idejo: Telovadne prostore

TVD Partizan enostavno vzeti in jih ponuditi občinski skupščini kot "Družbeni center". Na podlagi podlog in načrtov ing. arh. Tone Mlakarja je prevzel načrtovanje "Družbenega centra" gr. ing. Pavle Hafner. Ti načrti so bili izdelani brez vednosti in pristanka TVD Partizan Škofja Loka.

TVD Partizan se je leta 1976 z vsemi silami prizadeval, da bi bil prvotni načrt "TVD Partizan in družabni prostori" glede financiranja vključen v 1. samoprispevek, ki je bil razpisani za leta 1976 - 1980. Tik pred razpisom ga je občinska oblast vrgla iz seznama.

Projekt "Družbeni center" pa je doživel to čast, da je bil vključen v 2. samoprispevek (1980 - 1984). Ta načrt je v nacionaliziranih prostorih Sokolskega (Partizanovega) doma predvideval večnamensko dvorano (občinske seje, prireditve). Škofjelocani smo štiri leta plačevali prispevek za "Družbeni center", vendar projekt kljub temu ni bil realiziran. Kako je bil potrošen denar iz naslova "Družbeni center", nam ni znano.

Nacionalizirani prostori TVD Partizan so postali potem najprej skladišče železnice, potem pa gradbenega podjetja Tehnik in so to še sedaj. Prostori brez pravega gospodarja propadajo. Kdo pobira najemnino, nam ni znano.

Novembra 1992 smo izvedeli, da se je pojavil novi "lastnik" Partizanovih prostorov in sicer podjetje Obrtnik iz Škofje Loke. Brez vednosti pravega lastnika Obrtnik načrtuje, kako bo iz severne smeri podrl del stene in pograbil za svoje potrebe del stavbe. Opisano nameravano krajje je potrebno nemudoma zaustaviti.

Glede Sokolskega (Partizanovega) doma predlagam naslednje:

1. Denacionalizacija in prenos lastnine na pravega dediča
2. Lokacija doma v najstrožjem delu mesta zahteva izredno odgovoren in vsestranski pristop k sanaciji objekta
3. Mesto potrebuje telovadne prostore, ki bi pokrivali mestno jedro in jugovzhodna predmestja
4. Predlogi za program: rekreacija občanov od 5 - 80 let, orodna telovadba, parterna gimnastika, ritmični plesi, aerobika, plesna šola za mlade in stare, plesna dvorana, družabne prireditve,...
5. Za podlago programski zasnovi pri adaptaciji Sokolskega doma naj bo idejni načrt ing. arh. Tone Mlakarja iz leta 1974.

Na koncu naj izrazim še svojo iskreno željo, da bi se namreč ob 70. obletnici Sokolskega doma v Škofji Loki le našli ljudje dobre volje, primerno izobraženi in izkušeni, ki bi znali iz zgodovinske vloge doma in iz vidika današnjih potreb mesta Škofje Loke sestaviti kar najprimernejši program v dobro vsem nam in našim znanecem. K prednjemu manjka samo še ena malenkost: finance! Pred 70 leti so tudi ta problem znali rešiti! Kaj pa danes, ko imamo Slovenci lastno državo? Na to vprašanje trenutno ne znam odgovoriti. V upanju na boljši jutri, lep pozdrav!

France Kavčič
Podlubenik 43
Škofja Loka

Škofja Loka, nov. 1992

Dr. Slavku Gabru

ministru za šolstvo in šport

Verni otroci in starši v Radovljici se naprej diskriminirani - nam boste pomagali do osnovnih človekovih pravic? Gospod minister, Vam osebno je že znan problem, s katerim se srečujemo v Radovljici. Za nekatero je "nerešljiv"; zato se sedaj javno obračamo na Vas. Naj Vam kratko spomnimo na potek:

Že tretje leto prosimo, za prostor v šoli, kjer bi mogli imeti za majhne otroke in vozače (30 do 50 otrok) verouk po končanem šolskem pouku. Tako bi pomagali otrokom in staršem, jim prihranili pot in dragocen čas ter denar, saj se morajo nekateri vo-

zači vračati v Radovljico, majhne otroke pa morajo starši pripeljati do župnišča in jih priti zopet iskati. Nebogljene prvošolčka pač starši ne upajo pustiti samega (še manj v gruči) iz šole v župnišče na drugi konec mesta.

Dodaten razlog, da prosimo za prostor v šoli, pa je adaptacija župnišča in zaenkrat popolnoma neprimeren prostor, kjer se sedaj odvija verouk.

Prvo prošnjo za prostor v Osnovni šoli A. T. Linhart, kjer je približno tisoč otrok, smo oddali že poleti l. 1990. Ravnatelj Srečko Toman je odgovoril 10. septembra 1990, naj o tem odloča skupščina občine Radovljica. "Pred zaključkom takšnega sestanka tudi verouka v šoli ne bo."

Izvršni svet občine Radovljica je 17. septembra 1990 izdal soglasje za takšno izvajanje verouka, kot smo prostili, vendar ravnatelj tega sklepa Izvršnega sveta ni upošteval. Zahteval je mnenje Sveta staršev. Na dveh sejah Sveta staršev je bil odgovor negativen, vendar brez glasovanja z dvigom rok "zaradi tistih staršev, ki so te odgovore vseskozi podajali in bili najbolj glasni."

Na ponovno prošnjo za dodelitev prostora 19. avgusta 1991 pisnega odgovora nismo dobili.

Župnik se je znova obrnil na predsednika skupščine občine.

Na vztrajanje ravnatelja, da še nima mnenja ministra, je g. župan ministra osebno poprosil za mnenje. Odgovor ministra (dr. Peter Vencelj) 14. oktobra 1991 je bil pozitiven. Ravnatelj ga zopet ni upošteval.

Zato je ob Tednu otroka oktobra 1991 župnik v prilogi župniškega lista "Skala" predstavil potek enoletnega "dogovarjanja" in o tem seznanil tudi politične stranke v Radovljici.

Občinski odbor SSS Radovljica je 24. oktobra 1992 odgovoril: "V Socialistični stranki Slovenije menimo, da so v Osnovni šoli A. T. Linhart ravnali prav."

LDS je pripravila v Knjižnici A. T. Linhart okroglo mizo in povabila kot gosta tudi vas, dr. Slavko Gaber, in Vaši pogledi na verouk v šolskih prostorih so bili takšni, kot se kažejo v zadnjem času (verouk ne spada v šolo, avtonomnost šolskega prostora, izvenšolske dejavnosti eno uro pred in po pouku).

Odgovoril je še predsednik Občinskega odbora Slovenskih krščanskih demokratov, dr. Aldo

ODMEVI

Ali je tudi to
demokracija

Na to vprašanje želimo odgovoriti tisti, ki smo se 1991 v Železarni Jesenice predčasno upokojili.

Železarna Jesenice je prav tako kot večji del gospodarstva s procesom osamosvajanja začutila velik presek delovne sile. V začetku leta 1991 se je začelo govoriti o upokojitvi, če nam Železarna dokupi manjkajočo delovno leto. Potem je čas tekel tako, da smo ostajali doma na čakalju, ker dela ni bilo in še kadar smo bili poklicani na delo, smo le malo delali. Velikokrat smo se spraševali, kje so časi, ko smo "garali" ne delali in je bilo opravljenih toliko dni, kot je mesec imel dni. Sedaj si kar na lepem odveh, nezaželen.

Ko smo vprašali, kaj je z dokupom let, ni nihče vedel, kaj drugega povedati kot to, da ni denarja. Zato smo se tisti, ki smo izpolnjevali pogoje za predčasno upokojitev večji del tudi upokojili, kar se prav gotovo ne bi bilo, če bi nam kdo zagotovil, da se nam bodo leta zagotovo dokupila. In res, ko je šlo leto proti koncu, je Železarna od republike dobila denar za dokup let. Tako se je lahko upokojilo veliko tistih, ki za predčasno upokojitev niso imeli pogojev sedaj s polno delovno dobo. Seveda smo se tudi mi, ki smo se med letom predčasno upokojili, oglasili v Železarni na kadrov-

Jovan, ki pravi, naj se prošnji Župniškega urada "s strpnim in razumevajočim odnosom ugodijo".

Župnijski urad Radovljica je 2. junija 1992 poslal na šolo novo prošnjo za šolsko leto 92/93, pa pisnega odgovora (do 24. novembra) še nismo prejeli. Poslanec republiške skupščine dr. Avgust Mencinger je o problemu verouka v Radovljici javnost že dvakrat seznanil preko tednika Družina, postavljeno je delegatsko vprašanje občinski skupščini.

Sprašujemo: Zakaj otroci v radovljiški šoli ne bi smeli dobiti prostora za verouk?

Kje je tukaj spoštovanje osnovnih človekovih pravic (kamor spada vera skupaj z raso, barvo, spolom, jezikom, narodnim in etničnim poreklom in je čisto nekaj drugega, kot pa so ideologije - marksizem, komunizem, nacizem, fašizem). Kako bi bilo, če se otroci Sloveniji ne bi smeli učiti slovenskega jezika v prostorih osnovnih šol?!

Vera je tudi nekaj drugega kot glasba, šport, tuji jeziki, krožki... (za vse to se najde prostor v šoli), vera spada k osnovnim človekovim pravicam! Je mar verska vzgoja manipulacija?

Država finančno podpira glasbene šole, različne klube, športne in kulturne dejavnosti, zakaj v Radovljici ni dovoljena vzgojno-izobraževalna dejavnost (verouk) v šolskem prostoru, pa čeprav je to popolnoma zakonit interes staršev - državljanov Slovenije?

Otroci beguncev bodo v mnogih šolah dobili prostor (kar je popolnoma pravilno), zakaj naši otroci te pravice nimajo?

Kdo si lasti pravico nad uporabo šolskih prostorov, saj smo jih gradili vsi in vsi plačujemo davke?

Ali naj sedaj starši gradimo prizidek ob tej ogromni šoli in bodo verni otroci izolirani v geto, da morda ne bi "versko okužili kakšnega marksistično vzgojnega" šolsca?

Ali naj zahtevamo svoje pravice preko Sveta za varstvo človekovih pravic?

Odbor Župniškega pastoralnega sveta: dr. Avgust Mencinger, predsednik, dr. Janez Resman, dr. Janez Zaletel, dr. Milica Požnen - Jekovec, člani, Janez Šket, župnik

skem oddelku, da bi nam dokupili manjkajočo delovno leto. Odgovor je bil negativen, češ da smo dobili odpravnino. Res smo jo dobili in še to v bonih. Vendar ta odpravnina ne pokriva razlike niti za eno leto med polno delovno dobo in predčasno upokojitvijo za isto delovno mesto. Odgovor je bil tudi, kdo vas je pa silil, da se predčasno upokojite.

Počutimo se ogoljufane, saj so naše pokojnine manjše za okrog 30 odstotkov za isto delovno dobo glede na tiste, ki jim je država dokupila leta in s čigavim denarjem!?

Ker je v tem predvolilnem času toliko govora o demokraciji, pričakujemo, da nam bo katerega od strank oziroma od gospodov iz vlade, ki so razpolagali s tem denarjem odgovoril, če je tudi to DEMOKRACIJA!?

Radovljica, 26. novembra 1992

Jakob Galičič

Še o Lipi sprave

S spoštovanjem sem sprejel novico, da se je skupina nekdanjih borcev in kulturnih delavcev zbrala na Zalah v spomin na vse žrtve stalinizma in žrtve naših zmot, vseh nekrivih in krivih, ki počivajo v nezaznamovanih grobovih in grobiščih širom slovenske zemlje.

Leta 1989 sem bil povabljen v krog omenjene skupine. Še iste ga leta, 12. maja sem se udeležil

žalne komemoracije. Posebej smo se spomnili žrtve dahavskih procesov in Golega otoka.

Posajena je Lipa. Prav tej lipi sem drugo leto posvetil misli in v nadaljevanju spregovoril; lipa se bo razraščala, kakor bo naraščalo število obiskovalcev teh komemoracij. In prav lističi te lipe nam bodo pokazali dejanske grobove. Množica se bo razšla po grobovih svojcev. Prižgane sveče naj bi pomenile mir in spokoj v čast žrtvam. Lipa naj zadrži simbol sprave. Vsak obisk tega svetega mesta bo korak naprej, da si vsi Slovenci stisnemo roke in se zavemo, da žrtve niso bile zaman.

Misli in besede žal, le na ljubljanskih Zalah.

Skupina nekdanjih borcev NOV in kulturnih delavcev imenovana s strani odvetnika Stanislava Klepa, se je običajno pred svečanostmi ali po njih formalno sestala ob kavi ali prigrizku. Nekajkrat sem bil navzoč. Bilo bi boljše, da nisem bil! V spominu bi ohranil in spoštoval Lipo sprave. Bila bi mi smerokaz, kako naj pametneje živimo. Preveč je bilo bratomorije. Medsebojno sovraštvo naj se nikoli vič ne ponovi. Poslušal sem strašne izpovedi preživelih. O marsičem sem slutil ali do neke mere vedel. Veliko je bilo novega. Kakšna sramota za ta mali narod.

Pripovedi so se nadaljevale. Toda le enostransko, pa čeprav vemo, da sta si bili v vojni dve nasprotujoči si strani. Ni bilo treba veliko premišljevat. To ni več sprava. Vsaj za mene ne. Sam sem bil udeleženec te krute vojne. Boljko me razmišljanja, pisanje po časopisih ali podobno, enostranske obsodbe, vse pod plaščem "za Združene ob Lipi sprave".

Stanislav Klep, za Združene ob Lipi sprave v sobotni prilogi Dela z dne 22. avgusta 1992, citiram: "Že mogoče, da je Vinko Levstik kot mlad domobranec storil kaj hudega nad partizani, toda to, kar je storil, če je storil, je mnogo manj hudo kot tisto, kar so nad domobranci in slovenskim narodom storili nekateri člani borčevske organizacije." Konec citata. Še mnogo mlajši sem bil kot gospod Vinko Levstik, toda partizan. Boril sem se le za svobodo slovenskega naroda in proti okupaciji, kot večina mojih soborcev. Najbolj smo se bali morebitnega nemškega ujetništva, toda še bolj domobranskega! Preveč je bilo Levstikov in njemu podobnih. Kakšno ima to zvezo z Lipo sprave? Za mene nobene! V teh razgovorih nisem slišal ene same besede o poštenih partizanih. Pač, gospod Vito Gros v svojem stilu pripoveduje, kako opravlja dolžnost župana v Kranju, če se mu najavi borci! "Sprejem jih, poslušaj, pritrđim njihovim prošnjam ali podobno, seveda kasneje naredim po svoje." Obrazložitve gospoda Vitomirja Grosa je padla na plodna tla. Sram me je postalo. Ne hodim več na srečanja. Ni me na komemoracijah na Zalah. Poklon in spoštovanje do žrtve opravljam večkrat, toda le sam. Ni mi do skupine!

To kar nisem napravil takrat, želim danes, izpovedal sem se vam na kratko, bralci! Bodite nepristranski sodniki o mojem mnenju o Lipi sprave. Vem le to, da gospoda Vitomirja Grosa ne bom volil za predsednika naše prelepe Slovenije. Preveč je bilo prelite nedolžne krvi. Zato ne želim ljudi, ki eno govorijo, drugo pa delajo. Gospod Vito Gros mi bo ostal v spominu kot pridigar - kar sem nešteto slišal od očeta. Poslušajte me, toda ne posnemajte me! Prav tako bi želel, da gospod Stanislav Klep pušči kaj prostora in časa zgodovinarjem. Razna mnenja ali kritike naj v prihodnje junaško podpisuje le s svojim imenom. Ne se skrivati pod skupino. Lipa sprave je nekaj svetega in takšna naj tudi ostane!

Vrstice niso napisane iz sovraštva, le vrč je prepoln! Da so misli iskrene, se lahko prepričate, posebej če preberete knjigo Čas, ki ga ni.

Radovan Hrast
Ljubljana

Poslej v Merkurju tudi špedicija

Kranj, 4. januarja - Decembra je v kranjskem Merkurju začela delovati služba z novo dejavnostjo in sicer špedicija.

Špedicijo so organizirali pri Storitvah, natančneje pri Skladiščnih storitvah na Kolodvorski v Kranju. Zanj so se odločili, ker so z osamosvojitvijo Slovenije pri prodaji v republike bivše Jugoslavije špediterji postali tudi carinski posredniki. Ob kranjski carinarnici pa so imeli na razpolago ustrezne prostore. Merkur se vse bolj usmerja na evropske trge, kjer jim bo prav prišlo tudi špeditersko znanje. Merkurjeva špedicija bo sprva delala za lastno podjetje, kasneje pa tudi za druga.

Največ gostov v zdraviliščih

Kranj, 4. januarja - Slovenska zdravilišča so prevzela turistično zastavo, na drugem mestu so obmorski kraji, ki sicer drse navzdol, na tretjem gorski kraji, ki bodo kot vse kaže postali skupaj z zdravilišči najbolj vabljava turistična ponudba.

Tako lahko sklepamo po podatkih o turističnem prometu v desetih mesecih lanskega leta, ko je bilo 6 odstotkov turističnih nočitev več kot v enakem razdobju leta 1991, vendar kar za 27 odstotkov manj kot leta 1990, ki je bilo še normalno turistično leto.

Največji, kar 61-odstotni delež so imeli domači gostje, iz drugih republik bivše Jugoslavije le dobro desetino in iz "prave" tujine dobro četrtino. Domačih gostov je bilo kar 14 odstotkov več, kar kaže, da vse pogostejše na počitnice odhajamo v naše kraje, iz tujine pa jih je bilo kar 34 odstotkov manj kot leta 1990, kar kaže, da se lani množično še niso vrnil. Se bodo letos?

Mobitel postaja delniška družba

Kranj, 4. januarja - Podjetje Mobitel se je preoblikovalo v delniško družbo, kapital pa bodo povečali z emisijo novih delnic v tolaški protivrednosti 6 milijonov nemških mark.

Mobitel sodi med zelo prodorne družbe, tudi v prihodnje si zastavlja zahtevne cilje, ki jih nameravajo uresničiti s pomočjo povečanja delniškega kapitala. Nadaljevati nameravajo s širitvijo mobilne telefonije v Slovenije, razširiti zmogljivosti sistema na 15 tisoč priključkov, začeti z gradnjo mobilne telefonije po sistemu GSM, cene mobilnih telefonskih priključkov pa bi izenačili z evropskimi (zmanjšali) ter ponudbo razširili z uvedbo ročnih mobilnih telefonskih priključkov.

Razpisane delnice so navadne, nedeljive in se glase na prinosnika, njihova minimalna vrednost znaša sto mark. Posamezna pravna in fizična oseba bo lahko kupila največ 10 tisoč delnic, prednost vpisa pa bodo imeli PTT podjetja in njihovi delavci ter delavci Mobitela. Razpis bo zaključen 1. junija letos.

Obljublja, da bo dividenda dosegla najmanj višino obrestnih mer za dolgoročno vezane devizne vloge, do leta 1995 pa dobička ne bodo delili, temveč reinvestirali v celoti, s čimer se bo delniški kapital povečal.

Novosti v železniškem prometu

Kranj, 4. januarja - Slovenske železnice so letos uvedle v potniškem prometu nekaj novosti. Tako je moč vozovnice kupiti že dva meseca pred potovanjem in si s tem seveda zagotoviti sedež, ležalnik ali spalnik. Enosmerne vozovnice do 200 km ali povratne do 100 km veljajo en dan, enosmerne nad 200 km dva dni, povratne nad 100 km pa veljajo 15 dni.

Vozovnice kupite na postaji, saj boste na vlaku lahko dobili le enosmerno ter plačati poseben dodatek. Otroci do 6. leta se lahko vozijo zastoj, do 15. leta imajo polovični popust. Upokojenci in starejši od 60 let imajo 30-odstotni popust, s posebno izkaznico, ki jo dobijo ob predložitvi odrezka od pokojnine ali osebnega dokumenta. Izkaznica velja eno leto, upravičenec pa jo lahko kupi tudi za zakonca. Za skupine od tri do šest oseb pripravljajo 30-odstotni popust, kar bo prav prišlo tudi družinam.

Previsoke provizije SDK

Kranj, 4. januarja - Na zadnji seji izvršilnega odbora Združenja bank so bankirji opozorili tudi na previsoke provizije SDK in dodali, da plačilni promet sodi v bančni sistem, kar naj bi v Sloveniji čim prej uresničili. Tako je Ljubljanska banka d.d. Ljubljana leta 1991 pa provizije SDK plačala kar 20 milijonov tolarjev, lanski podatek pa še ni znan.

VILA BISTRICA d.o.o.

Kulturno poslovni center
Pot na Bistriško planino 29
64290 Tržič

Razpisuje prosta delovna mesta:

1. KUJAR

Kandidat mora:

- imeti končano gostinsko šolo - smer kuhar
- obvladati pripravljanje jedi po naročilu
- imeti 1 leto delovnih izkušenj

2. NATAKAR

Kandidat mora:

- imeti končano gostinsko šolo - smer strežba
- obvladati strežbo in pripravo jedi pred gostom
- obvladati enega ali več tujih jezikov (zaželeno nemško in angleško)
- imeti najmanj 1 leto delovnih izkušenj

3. POMOŽNA DELAVKA V KUHINJI

Kandidat mora:

- imeti končano osnovno šolo
- veselje do dela v kuhinji

Vsi kandidati morajo imeti slovensko državljanstvo.

Kandidati in kandidatke naj pisne vloge pošljejo na gornji naslov. Vloga mora vsebovati kratek življenjepis, delovne izkušnje in reference rer naslov kandidata. Delo je za nedoločen čas, s poskusno dobo, kot jo določa kolektivna pogodba. Upoštevali bomo vse vloge oddane 8 dni po objavi.

Trg vrednostnih papirjev

Zadnji decembrski teden je na borzi minil dokaj mirno, brez večjih odstopanj tečajev navzgor ali navzdol.

Avkciji vrednostnih papirjev sta zaradi novoletnih praznikov potekali v torek in sredo, skupni promet obeh avkcij pa je znašal 3,3 milijona DEM.

Torkovo trgovanje je potekalo v znamenju obveznic, saj je bila večina prometa ustvarjena s prodajo obveznic, tečaji večine obveznic so se nekoliko dvignili, in sicer je bilo za 495 tisoč DEM prometa z obveznicami RSL 1 po tečaju 116,5, kar predstavlja povečanje za 1,2 odstotka, dvojka se je prodajala po tečaju 90,6, sklenjenih poslov pa ke bilo kar za 2.123 tisoč DEM.

Tečaj obveznic PTT Ljubljana se je gibal na ravni 104,7, tečaj Gorenja se je povzpela na 94,6, to je za 0,8 odstotka. Obveznica Občine Laško že nekaj časa rahlo drsi, ustavila se je pri tečaju 81,6, kar pomeni padec za 0,5 odstotka, obveznice Občine Zagorje so ohranile tečaj na ravni 87,3, kakšna pa bo njihova cena po vnovčevanju kuponov, bomo vedeli na prvem borznem sestanku v novem letu.

Med delnicami se je trgovalo s Salusom po tečaju 4.700 SIT, prednostne delnice SKB so se prodajale po 10-odstotni klavzuli rasti tečaja, to je po tečaju 10.733 SIT za eno delnico. Ni pa se trgovalo z delnicami Nike in Mladinske knjige - založbe.

Sredino trgovanje je bilo kratko in ne preveč produktivno, saj so brokerji ustvarili le za 300 tisoč DEM prometa, trgovalo pa se je le s štirimi vrednostnimi papirji, in sicer z RSL 1 po tečaju 116,2, z RSL 2 po tečaju 90,4, med delnicami pa sta bili aktualni delnici Dadasa, kjer je bila pripravljena aplikacija po tečaju 17.000 SIT za eno delnico in delnica SKB Ljubljana - prednostna, ki se je prodajala v okviru omejitvene klavzule 10 odstotkov, to je po ceni 11.800 SIT za eno delnico.

Na tem sestanku so zadnjič kotirale opcije SKB in Lesnine, predvsem zaradi vsaj začasnega nezanimanja investitorjev za to obliko investiranja.

Trg plemenitih kovin

Trgovalo se je le z nepredelanim zlatom, in sicer v višini en milijon SIT, dosežen tečaj za gram nepredelnega zlata je bil 1.182 tolarjev oziroma 36.760 tolarjev za unčo zlata (1 unča je 31,1 gram).

Pripravila: Brane Čare, Hermina Krt

**BORZNI
POSREDNIKI**
tel.: 064/217-271
int. 294
fax: 212-422

ljubljska banka
Gorenjska banka d.d., Kranj
Ko želite svojemu kapitalu dati drugačno obliko

Zmanjšanje zaposlenosti na železnici

Kranj, 4. januarja - Slovenske železnice bodo promet kósovnihi pošiljk v prihodnje omejili na šest večjih železniških postaj, in za blagovni promet postopoma zaprli 32 postaj.

Letos bodo število zaposlenih v upravi zmanjšali za petino. Železniški avtoprevoz pa bo moral poslovati rentabilno.

S temi ukrepi bodo prihranili 2,6 milijarde tolarjev, večinoma že letos, število zaposlenih na Slovenskih železnicah pa naj bi se zmanjšalo za 1.400.

Najbolje ocenjeni prehrambeni izdelki

Kranj, 4. januarja - Center za zaščito potrošnikov Domus iz Ljubljane prireja od 6. do 12. januarja svetovno-informativno akcijo "Najbolje ocenjeni prehrambeni proizvodi 92", ki jo je omogočilo ministrstvo za trgovino.

Predstavili bodo izdelke, ki so bili lani najbolj ocenjeni (odlično in prav dobro) naslednjih skupin: mlečni izdelki (jogurti, sladolei), mesni izdelki, jedilna olja, ribje konzerve, sadni in zelenjavni izdelki, krompir.

Uvoženo blago deklarirano v slovenščini

Kranj, 4. januarja - Z letošnjim letom je poostren nadzor deklariranja blaga pri uvozu v Slovenijo. Dovoljen je le uvoz blaga, ki je pravilno deklariran oziroma označen v skladu s predpisi.

Trgovci opozarjajo na prekratek rok in predlagajo prehodno razdobje ter nadzor nad izvajanjem predpisa v prodajalnah, na meji pa le kontrolo deklariranja blaga na originalni embalaži.

Odložitev plačila zamudnih obresti

Kranj, 4. januarja - Vlada je sprejela odlok o odložitvi plačila zamudnih obresti zasebnikom, ki niso pravočasno poravnali davkov in prispevkov do državnega proračuna in so zaradi tega dolžni plačati tudi zamudne obresti.

Do odloga plačila zamudnih obresti so upravičeni zavezanci, ki zaradi neurejenih finančnih razmer ne morejo poravnati terjatev, kar lahko dokažejo s pisno vlogo in dokazili pri republiški upravi za javne prihodke. Zamudne obresti jim bodo preračunali v ecuje (po srednjem tečaju Banke Slovenije 31. oktobra lani), nato pa jih bodo lahko plačali v 24 mesečnih obrokih, prvi zapade 15. februarja, plačila so seveda tolaarska.

Vladni odlok se nanaša na obračunane zamudne obresti od 7. decembra 1991 do 31. oktobra 1992, republiška uprava za javne prihodke bo o tem pripravila podrobna navodila.

Iščemo dve simpatični dekleti za delo v STREŽBI.

Pasivno znanje dveh tujih jezikov.
Stanovanje preskrbljeno. Informacije osebno ali po telefonu Franc Osterc, Restavracija Bistrica v Boh. Bistrici, ☎ 721-590

Koliko je vreden tolar

menjalnica	valuta, nakupni / prodajni tečaj				
	DEM	ATS	HRD		
A banka Kranj (Tržič, Jesenice)	61,50	62,19	8,67	8,79	9/13
Aval Bled	61,60	62,15	8,70	8,85	—
Copia Kranj	61,55	62,30	8,65	8,85	—
Creditanstalt N. banka Lj.	61,40	62,50	8,65	8,90	—
D-D Publikum Kranj	61,60	62,29	8,67	8,80	10/14
Eros (Stari Mayr), Kranj	61,70	62,30	8,70	8,85	10/13
Geoss Medvode	61,80	62,30	8,70	8,85	10/14
Hranilnica LON, d. d. Kranj	61,50	62,35	8,70	8,85	—
HIDA - tržnica Ljubljana	61,80	63,00	8,70	8,80	10/13
Hipotekarna banka, Jesenice	61,40	62,20	8,60	8,80	10/15
INVEST Škofja Loka	61,50	62,50	8,68	8,88	8/14
LB - Gorenjska banka Kranj	60,50	62,70	8,43	8,91	—
Merkur - Partner Kranj	—	—	—	—	—
Merkur - Železniška postaja Kranj	61,70	61,72	8,76	8,77	10/14
Mikel Strazišče	61,85	62,50	8,75	8,83	9/12
Otok Bled	61,90	62,52	8,68	8,80	9/13
Poštna banka, d. d. (na poštah)	61,00	61,99	8,40	8,74	—
SHP - Slov. hran. in pos. Kranj	61,70	62,10	8,65	8,80	—
SKB Kranj (Radovljica, Šk. Loka)	61,70	61,72	8,76	8,77	9/13
Sloga Kranj	61,45	62,05	8,58	8,78	—
Slovenijaturist Boh. Bistrica	60,60	—	8,43	—	—
Slovenijaturist Jesenice	61,65	62,10	8,69	8,77	9/13
Wilfan Kranj	61,90	62,20	8,72	8,82	—

Pri nakupu in prodaji SKB in Merkur zaračunavata 1 % provizije, pri prodaji DEM 5000 ali več pa 2,5 %.

Računovodski standardi žal šele prihodnje leto

Kranj, 4. januarja - Čeprav je skupina Zveze računovodij, ki jo je vodil prof. dr. Ivan Turk, pripravila slovenske računovodske standarde, letos žal še ne bodo veljali, saj vlada ni storila svojega.

Skupina je svoje delo opravila že oktobra, pripravila je vseh trideset osnovnih slovenskih računovodskih standardov ter posebne rešitve za banke in zavarovalnice. Gre za standardizacijo osnovnih sredstev, naložb, zalog, terjatev, denarnih sredstev, kapitala, obveznosti, rezervacij, amortizacija, stroškov, storitev, odhodkov, prihodkov, izkazov poslovanja ter izdelave računovodskih analiz in informacij.

Avtorji trdijo, da bodo računovodski izkazi prikazovali bistvene podatke, da bodo morali biti razumljivi, zanesljivi in primerljivi. Zato rešitve ne bodo več tako kot sedaj prepuščene znanju in interesu posameznih podjetij.

Za izvozne spodbude veliko zahtevkov

Kranj, 4. januarja - V lanskem državnem proračunu je bilo za izvozne spodbude namenjenih 1,6 milijarde tolarjev, z renominacijo pa se je ta znesek povečal na 2,5 milijarde tolarjev. Vrednost zahtevkov pa je bistveno večja, saj so izvozniki pri Banki Slovenije samo do 13. novembra lani vložili za dobre 4 milijarde tolarjev zahtevkov.

Kranj v drugem trgovskem krogu

Kranj, 4. januarja - Slovenska trgovska mreža se koncentriral v nekaj krogih. Prvega predstavlja Ljubljana in Maribor, zajema slabih 60 odstotkov slovenske trgovine. Drugega oblikujejo trgovine v Kranju, Murski Soboti, Novi Gorici, Novem mestu, Ptuj in Žalcu, ki imajo 17-odstotni delež. Tretjega, ki ima 13-odstotni delež, predstavljajo druge, manjše občine.

Nekatere občine pa v sestavi slovenske trgovske mreže sodelujejo z manj kot 0,1 odstotka, Logatec ima denimo le 0,02-odstotni delež, Ruše 0,06-odstotnega. Oblikujejo četrti krog, ki krepko zaostaja za povprečjem.

Lani je promet v trgovini upadel za približno 3 odstotke, čeprav je turizem napredoval. Podatki kažejo, da je 77 odstotkov trgovine skoncentrirane v 13 občinah, ki žal niso povsem turistične.

SREČNO NOVO LETO

1993

PRI NAKUPU ZA GOTOVINO NAD 10.000 SIT PRIDOBITE KARTICO CENTRA ZAPLOTNIK, S KATERO IMATE 5 % POPUSTA PRI NADALJNJIH NAKUPIH!

Medeninasti cvetlični lončki že od 660 SIT dalje!

Sanitarne armature ARMAL in UNITAS ter kopalniška oprema KOLPASAN.

NOVO! Radiatorji OCEAN - UVOZ!

Z utežmi na nogah

Ko smo enega od gorenjskih kmetov pred novim letom vprašali, s kakšnimi občutki vstopa v leto 1993, je dejal nekako takole: "Čeprav je kriza, ki jo občutimo vsi, pa se mi zdi, da oblast nekaterim dovoli, da prosto tečejo, nam, kmetom, pa je na noge navela uteži in nas prisilila v to, da tečemo težko in počasi in da ob tem javkamo, stokamo, vpijemo in grozimo."

Le kaj je kmet hotel s tem povedati? Predvsem to, da so sedanjere razmere v kmetijstvu slabe in da je večina kmetij, z izjemo pešice visoko nadpovprečnih, obsojena na životarjenje, na kakovostno in količinsko ohranjanje "proizvodnje" na sedanji ravni, na najnujnejše vzdrževanje strojev, opreme in stavb... Večini takšne razmere ne ustrezajo, ampak hočejo naprej, hočejo razvoj.

Prav stiska in nezadovoljstvo z vladno kmetijsko politiko so slovenske (in gorenjske) kmete v predprazničnih dneh prignali v Ljubljano na opozorilni protestni shod, na katerem niso govorili samo o neustreznosti zaščiti domače pridelave pred dumpinškim uvozom pridelkov (še zlasti mesa), ampak tudi o neurejenosti tržnih redih za kmetijske pridelke, o neizpeti pesmi, kdo več prispeva k inflacijskim gibanjem - pridelava, predelava in trgovina, o štiri-najstkratnem povišanju katastrskega dohodka kmetij, zaradi katerega so številni kmečki sinovi in hčere ostale brez štipendij...

Čeprav so bile na protestnem shodu nekatere besede izrečene preostro (da ne rečemo s političnim nabojem), pa je iz več kot dvesturnega mozevanja "pri odprtem mikrofonu" mogoče izluščiti "nauk zgodbe", ki ni samo nauk, ampak predvsem opozorilo slovenskemu parlamentu, naj se čimprej odloči, kakšno kmetijstvo hoče imeti v slovenski državi. Samo kmetijstvo, ki bo z doma pridelano ali uvoženo hrano skrbelo zgolj za to, da bo prebivalstvo sito, ali kmetijstvo, ki bo ob ustrezni zaščiti domače pridelave (in pridelovalcev) imelo tudi nalogo, da neguje kultivirano krajino, ohranja posejnost hribovskega in gorskega sveta itd.? Ker je zadnje čase aktualen predvsem neomejeni uvoz kmetijskih pridelkov (živine in mesa), se mnogim zastavlja vprašanje, kakšno stališče naj slovenska država zavzame do uvoza. Odgovor, ki smo ga lahko jasno in glasno slišali tudi na prednovoletnem televizijskem kmetijskem omizju, je preprost: ker Slovenija vsega ne pridelata toliko, kot potrebuje, mora in bo morala tudi uvažati, vendar naj z ustreznimi uvoznimi dajatvami zaščiti domače kmetijstvo.

In če si je sedanja (prihodnja?) oblast zastavila cilj, da se z vsem znanjem in sredstvi zoperstavi inflaciji, potem bo tudi na kmetijskem področju morala "presekati" večna prerekanja o glavnem krivcu "inflatorju" in razčistiti, kdo bolj podpihuje inflacijska gibanja (pridelava z odkupnimi cenami, predelovalni obrati s proizvodnimi cenami ali trgovska podjetja z maržami) in kdo si reže premajhen ali prevelik kos skupne pogače. Ker vsaka stran samozavestno trdi, da ni glavni krivec, in že po navadi s prstom raje pokaže na drugega kot nase, bo takšno razčiščevanje mogoče le z "močjo argumentov" in ob spoznanju, da ne kaže izumljati smodnika, in da je bolje poseči po dobrih tujih vzorih. V razvitem (kmetijskem) svetu namreč veljajo napisana ali nenapisana pravila igre, ki dokaj jasno določajo, kolikšen kos si lahko odreže vsaka stran. ● C. Zaplotnik

Zdravstveno predavanje

O krčnih žilah in revmi

Žiri - Škofjeloška enota gorenjske kmetijske svetovalne službe in aktiv žena iz Žirov vabita jutri, v sredo, ob 14.30 v malo dvorano DPD Svobode (prvo nadstropje) v Žirih na predavanje o krčnih žilah in o revmi. Predavala bo priznana strokovnjakinja dr. Martina Bregar iz Dolenjskih Toplic, ki bo zbrane seznanila tudi z možnostmi oddiha in zdravljenja v njihovih zdraviliščih. ● C. Z.

Higiensko pridobivanje mleka

Škofja Loka - Škofjeloška enota gorenjske kmetijske svetovalne službe prireja jutri, v sredo, ob 9. uri v sejni sobi združne enote Trata, ob 15. uri pa v sejni sobi kmetijske zadruge Škofja Loka na Spodnjem trgu 29 predavanje o higijenskem pridobivanju mleka. Predaval bo dipl. ing. Franci Pavlin, specialist za živinorejo v gorenjski kmetijski svetovalni službi. Ker je z novim letom začel veljati novi pravilnik o kakovosti in plačevanju mleka, ki je še strožji od dosedanjega, je vprašanje, kako pridobivati kakovostno mleko, še toliko bolj aktualno. ● C. Z.

Zveza slovenske podeželske mladine

Vlada misli, da je naš kmet že bogat

Zveza slovenske podeželske mladine je ob prednovoletnem opozorilnem protestnem shodu slovenskih kmetov v posebno izjavo za javnost zapisala, da se pridružuje zahtevam kmetov po ustavitvi nedopustnega uvoza sadov kmečkega dela.

"Mislimo, da je treba najprej zaščititi domačega kmeta, ne pa da kmet 'nasrka' v vsakem sistemu. Še pomnite, da brez bogatega kmeta ni bogate države! V vladni miselnosti pa se pojavlja nedopustna napaka. Mislijo namreč, da je naš kmet že bogat!"

Nekoč, ne tako davno, je naša pametna vlada odločila, da morajo vsi državljani Republike Slovenije plačevati davke. Pri kmetih pa je nastal manjši problem. Njihov katastrski dohodek je bil prenizek. Pa kaj! Potrebno je bilo samo zvišati valorizacijski količnik. Ampak za koliko? V glavah se jim je prikazala magična številka 14,55 in tolikokrat so dohodek tudi dvignili. Kmet je naenkrat postal skoraj petnajstkrat bogatejši. Ena od posledic pa je bila, da so vsi kmečki otroci izgubili pravico do republiške štipendije. Zato zahtevamo od vlade Republike Slovenije, da zniža valorizacijski faktor ali spremeni pogoje za pridobitev republiške štipendije za mlade, ki prihajajo iz kmečkih družin. Prosimo vlado, naj ne uniči slovenskega kmetijstva s tako mačehovskim odnosom in omogoči mladim s kmetij dostojno izobrazbo." ● C. Z.

Kmetijski nasvet

Koruza in krmljenje govedi

Po izredno hudi poletni suši, ki je močno zmanjšala predvsem pridelek krme, smo sedaj v zimskem času pred vprašanjem, kako najbolj smotrno uporabiti to krmo in prehraniti živino preko zime.

Na Gorenjskem je bil pridelek voluminozne krme manjši za 25 do 35 odstotkov. Ta izpad kmetje nadomeščajo na različne načine - z dokupom sena, žit, pesnih rezancev, močne krme, na najbolj prizadetih območjih pa so tudi nekoliko zmanjšali stalez živine.

Seno je na trgu zelo drago, oziroma predrago, tako v primerjavi s ceno mleka in mesa, kot tudi v primerjavi z drugo krmo (npr. žiti). Kvaliteta kupljenega sena je največkrat tudi slaba. Vedeti moramo, da je 1 kg koruznega šrota po hranilni vrednosti približno enak 2 kg sena srednje kvalitete. Zato je smotrnejše izpad krme nadomestiti z žiti, pesnimi rezanci in beljakovinskimi krmili.

Gorenjske občine in država Slovenija so že ali pa še bodo omogočile nakup večjih količin koruze po ugodni, regresirani ceni. Tako kupljene koruze je toliko, da bo na marsikateri kmetiji pomembno vplivala na

sestavo osnovnega obroka. Koruza pa je zelo enostransko, predvsem energetsko krmilo. To pa pomeni, da če želimo dobro izkoristiti energijo v koruzi, moramo obvezno krmiti tudi določene količine beljakovinske krme, kot so npr. sončnične tropine, sojine tropine ali beljakovinski superkoncentrat pripravljen v mešalnici.

Ta krmila so tudi nekoliko dražja od žit, to pa zato, ker vsebujejo bistveno več beljakovin. Na primer v enem kilogramu koruze je beljakovin za proizvodnjo 1 litra mleka, v sončničnih tropinah za 4,5 litra, v sojinih tropinah pa kar za 6,5 litra mleka.

Za popolno izravnavanje hranil v obroku je potreben izračun ob poznavanju količine in kvalitete posamezne krme. V splošnem lahko damo le nekaj navodil za krmljenje, pri čemer imamo v mislih delno nadomeščanje voluminozne krme s koruzo:

● Naenkrat kravi lahko damo

do 2,5 kg koncentrata. To pomeni, da če krmimo dvakrat na dan, kot je pri nas običajno, lahko pokrmimo dnevno do 5 kg koncentratov.

● Več ko je koruzne silaže v obroku, več beljakovinskega koncentrata moramo dodati!

Kot vidimo, se dodatku beljakovinskega koncentrata nikakor ne moremo izogniti, ne smemo pa pozabiti tudi na polkladanje mineralnovitaminske mešanice (npr. Bivisal, Kravimin, Vitasalz) - 10 dekagramov dnevno po kravi.

Primer dnevnega obroka za kravo s 17 l mleka:

Koruzna silaža	13,0 kg
seno - srednje kvalitete	6,0 kg
koruza	3,0 kg
sojine tropne	1,7 kg
kravimin 3	0,1 kg
apnena moka	0,06 kg
sol	0,04 kg

Pri nas prevladujeta dva tipa zimskih obrokov - brez, oziroma s koruzno silažo.

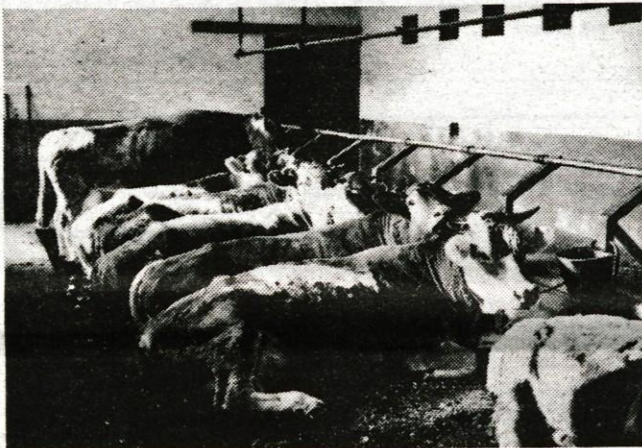
Če imamo v obroku molznice tudi znatne količine koruzne silaže, potem koruzo kombiniramo z beljakovinskimi krmili v razmerju 1,5 : 1 (npr. 3 kg koruze + 2 kg sončničnih tropin).

Če pa imamo na voljo le mrvo ali pa še travno silažo, potem je dodatek beljakovinskega krmila manjši. Koruzi dodajamo le 20 do 25 odstotkov beljakovinskega krmila za izravnano obroka (npr. 4 kg koruze in 0,8 kg sojinih tropin).

Za mlado živino samo koruzo tudi ni primerna dopolnilna krma, zato ji primešamo do 30 odstotkov tropin. S tem smo izboljšali preskrbo z beljakovinami, ki jih našim teletom in mlajšim pitancem običajno primanjkuje.

Presušenim kravam in brejim telicam žit ne dajemo v obrok. Koruza bi povzročila prekomerno zamastitev teh živali, s tem pa težke porode, manjšo ječnost po porodu ter večjo nevarnost prehranskih in plodnostnih motenj.

Kmetijska svetovalna služba:
Franc Pavlin, dipl. inž.

Nizka stopnja samooskrbe

V izrednih razmerah tudi lakota?

Stopnja samooskrbe s krušnimi žiti, sladkorjem in oljem je pri nas med najnižjimi v Evropi in ne zagotavlja zadovoljive prehranske varnosti. Po oceni kmetijskega ministrstva bi se v izrednih razmerah lahko soočili tudi z lakoto.

Čeprav se na ministrstvu pri izdelavi prehranske bilance Slovenije ubadajo s težavami, ki jih povzroča predvsem pomanjkanje podatkov o porabi na kmetijah in prodaji na domu ter o izvozu in uvozu kmetijskih pridelkov, pa je kljub temu mogoče prepoznati osnovne značilnosti. Slovenija ima v primerjavi z zahodno Evropo nizko stopnjo samooskrbe; če upoštevamo velik uvoz krme, samo 78-odstotno. Po podatkih za leto 1991 sama "pridelava" le 55 odstotkov potrebnih žit, nekaj več kot 5 odstotkov olja, okrog 21 odstotkov sladkorja, 78 odstotkov vina, 86 odstotkov govejega mesa, 82 odstotkov prašičjega mesa, 91 odstotkov zelenjave in 99 odstotkov potrebnega sadja. Krompirja pridelata 3 odstotke več od lastnih potreb, pomembne presežke pa ima pri hmelju, perutninskem mesu in mleku, ki ga pridelata 29 odstotkov več, kot ga rabi za prehrano prebivalstva.

Stopnja samooskrbe se je v primerjavi z 1981. letom povečala pri vseh kmetijskih pridelkih, najbolj pa pri krušnih žitih in perutninskem mesu. ● C. Z.

Zadružni poslovni sistem se širi

Še letos zadružna zavarovalnica?

Zadružna zveza Slovenije, ki združuje 86 zadrug, že četrto leto širi in izpopolnjuje svoj poslovni sistem. Pred tremi leti je ustanovila Slovensko zadružno kmetijsko banko, leto kasneje turistično agencijo Vas in zadružno kmetijsko družbo, zadnje čase pa se pripravlja predvsem na ustanovitev zadružne zavarovalnice in službe, ki bo opravljala revizijo poslovanja zadrug in zadrugnih podjetij.

Kot poudarja Leo Frelj, predsednik Zadružne zveze Slovenije, so se za ustanovitev lastne zavarovalnice odločili zato, da bi kmetijam, zadrugam in zadrugnim podjetjem zagotovili najbolj konkurenčno zavarovanje z nižjimi premijami, kot so bile doslej v kmetijstvu, in da bi se dohodek zavarovalnice vračal nazaj v kmetijstvo. Ker so se priprave na ustanovitev zavarovalnice začele že na lanskem občnem zboru, na katerem so imenovali posebni odbor, so po oceni Lea Frelja realne možnosti, da bi jo ustanovili še letos. Nova zavarovalnica naj bi zajela vse premoženje, s katerimi gospodarijo kmetije, zadruge in zadrugna podjetja in ki je zdaj pod različnimi pogoji zavarovano v različnih zavarovalnicah. Na vprašanje, kdo bo prevzel pozavarovanje rizika, Frelj odgovarja, da je za predlog zadružne zveze precejšnje zanimanje med italijanskimi in avstrijskimi zavarovalnicami. ● C. Z.

Čebelarstvo nazaduje

Poklicnih čebelarjev je malo

Ljubljana - V Sloveniji se s čebelarstvom ukvarjajo ljudje domala vseh poklicev, še zlasti pa starejši ljudje. Poklicnih čebelarjev je malo, nazaduje pa tudi število kmetov čebelarjev.

Po (nepopolnih) podatkih republiškega ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je pri nas okrog 10 tisoč čebelarjev s približno 150 tisoč čebeljimi družinami. Jedro predstavlja 75 odstotkov čebelarjev, ki ima do dvajset družin. Pridelki so dokaj nizki, v nadzorovanih panjih je bilo v zadnjih štirih desetletjih povprečno 16 kilogramov medu na leto. Razlogi so slabo izkoriščanje gozdne paše (le desetina čebelarjev prevaža čebele na pašo), tehnološka čebelarjenja, v zadnjih letih pa tudi bolezn (varroza, poapnela zalega). Na ministrstvu ocenjujejo, da slovenski čebelarji pridelajo na leto od tisoč do dva tisoč medu. Na trg ga pride 400 do 600 ton, poleg tega pa tudi do 25 ton cvetnega prahu, dve toni mlečka, ena do dve toni propolisa in okoli osem tisoč matic. ● C. Z.

Izrečeno ali zapisano

Vsak dan več podtikanj in laži

Alojzij Suštar, ljubljanski nadškof in metropolit (v božičnem pogovoru za Kmečki glas): "O vračanju gozdov cerkvi je v javnosti vsak dan več podtikanj in laži. Pogledajte, kaj je zdaj spravljen na tisti gozdar iz Nazarij, da bomo vse gozdove podarili pa-pežu. Vse to seveda razburja ljudi. Nam gre samo za to, da bi z gozdovi znova pametno zagospodarili in da ustvarjeni dobiček ne bi šel še naprej v žepe tistih, kamor je odhajal petinštirideset let, ampak za tiste namene, za katere so bili ti cerkveni gozdovi določeni. Velikokrat sem poudaril, da cerkvi ne gre za to, da bi postala velepodjetnik, ampak za to, da bi pošteno gospodarili z nekdanjim cerkvenim premoženjem in da bi priznali to lastnino. Preskusni kamen naše demokracije je prav v tem, ali hočemo pošteno rešiti tudi to vprašanje ali pa cerkvi še naprej podtikati najrazličnejše namene."

Prof. dr. Jože Osterc z Biotehniške fakultete, v Peterletovi vladni ministru za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano: (na posvetu kmetijske svetovalne službe na Bledu): "Dr. Patera z Dunaja je pred nedavnim ob obisku v Sloveniji povedal, da je v evropskem nemško govorečem prostoru dvanajst univerzitetnih inštitutov, ki se ukvarjajo z zadružništvom. Studij zadružništva je v Evropi pomembno raziskovalno in izobraževalno področje. Kaj pa pri nas? Najbrž je skrajni čas, da se ga lotimo in ga začnemo temeljito študirati. Prav gotovo pa nimamo časa, da bi z izobraževanjem učiteljev odlašali. Najprimerneje je povabiti tujo ekipo, ki bo usposobila ducat ali dva Slovencev, da bodo učili našo kmečko mladino in kmete. Le ustrezno izobraženi kmetje bodo v novonastalih zadrugah znali vzeti stvar v svoje roke. In le z ustrezno izobraženimi kmeti bo zadružna zakonodaja meso postala."

Slavko Gliha, direktor Kmetijskega inštituta Slovenije (v zborniku Organizacijsko in lastninsko preoblikovanje v kmetijstvu in živilstvu): Formalna stopnja izobrazbe ni vedno objektivno merilo opredeljevanja znanja neke populacije. V Sloveniji ima po popisu iz leta 1991 samo tri odstotke aktivnih na kmetijah tudi formalno kmetijsko izobrazbo, stopnja tehnološke ravni na naših kmetijah pa je mnogo večja, kot bi sodili po tem podatku."

ZA LJUDI,
KI CENIJO
KVALITETO

SPORT
WORLD

Pristavka c. 77, 64290 Tržič
Tel. (064) 57 713

Novo iz našega programa:

• športno perilo **EXOTEX**

• smučarski puliji iz polar

• velurja **HUSKY**

• planinske športne jakne iz dvojne polar velurja

HUSKY

UREJA: VILMA STANOVNIK

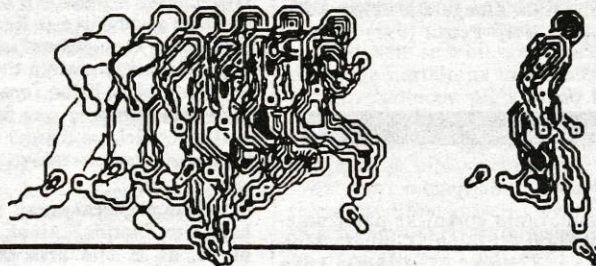
GLASOVA STOTINKA

Prijetno branje
Vam želi

SPORT
carman

ČARMAN IVO

ŠKOFJA LOKA
SVETI DUH 38

HELENA

PARFUMERIJA

Pri Hotelu Transturnist v Škofji
Loki, Titov trg 4/B

NUDIMO VAM

• dekorativno kozmetiko
• kozmetiko za nego telesa in
obrazu
• kolekcije parfumov

SVETOVNO
ZNANIH
PROIZVAJALCEV

V MARIBORU VSE PRIPRAVLJENO ZA ŽENSKI TEKMI SVETOVNEGA
POKALA

TRIDESETA ZLATA LISICA BO ŠE POSEBEJ SLOVESNA

Na jubilejni tekmi so zbrane najboljše smučarske sveta, nekdanje
zmagovalke pa se bodo med seboj pomerile med odmorom jutrišnje
slalomske tekme - Tudi naše mlade reprezentantke niso brez možno-
sti za visoke uvrstitve.

Maribor, januarja - Z včerajšnjo svečano otvoritvijo v dvorani Ta-
bor v Mariboru se je uradno začele letošnje jubilejne, XXX. tekmo-
vanje za svetovni pokal na Pohorju. Marsikdo se še spominja prve
zmagovalke pohorske strmine, Marielle Goitschel, ki je bila tudi
olimpijska zmagovalka, še več pa je tistih, ki se spominjajo nasto-
pov Hanni Wenzel, Erike Hess in seveda naših Mateje Svet in Na-
taše Bokal. Prav Nataša si je obetala, da bo letos "lovila" jubilejno
Zlato lisico, žal pa jo je poškodba noge postavila ob progo, med
gledalce in goste, ki bodo prav gotovo tudi letos množično spodbu-
jali tekmovalke.

Lani je bila med našimi lisicami najboljša Urška Hrovat, ki si tudi
letos obeta dobro uvrstitev.

Devetindvajset tekem sve-
tovnega pokala je gotovo šte-
vilka, na katero bi bili ponosni
vsaki organizatorji. In Mari-
borčani prav gotovo so. Prav
nobene od dosedanjih tekem
niso odpovedali, čeprav so se v
minulih tridesetih letih morali
petkrat seliti na drugo tekmo-
vališče: enkrat na Jahorino, en-
krat v avstrijski Badgastain in
trikrat v Kranjsko Goro. Toda
letošnje, jubilejne tekme niso
prepuščali naključju. Že leta
1984 so začeli graditi zasneže-

valni sistem na Pohorju, danes
pa so ga dogradili do te mere,
da so v treh dneh (seveda ob
primernih temperaturah) spo-
sobni zasnežiti tako velesla-
lomsko kot slalomsko progo.
In tudi zato je Maribor včeraj
lahko pripravljen pričakal naj-
boljše smučarke sveta.

Težko je napovedovati, ka-
tera od odličnih tekmovalk je
favoritinja v lovu na jubilejno
Zlato lisico, v boju za prva me-
sta pa bodo gotovo Pernila Wi-
berg, Anita Wachter, Deborah

Danes je v Mariboru na spo-
redu veleslalomski tekma, ki
se bo začela ob 10. uri, jutri
ob 9.30 pa bo na sporedu pr-
vi tek slaloma. Po prvem sla-
lomskem teku bo na sporedu
tekma nekdanjih zmagovalk
za nagradni sklad 10 tisoč
DEM nato pa bo še drugi
tek. Poleg slavnostnih raz-
glasitev organizatorji že ves
teden pripravljajo Lisičkin
zabavo ter koncert, gostom
pa bodo pokazali Vinogovo
klet, Vinoteko na Lentu in
ostale mariborske znamen-
itosti.

Compagnoni, Carole Merle,
Katja Seizinger... in še bi lahko
našteli. Žal med tekmovalka-
mi po hudem padcu ne bo
Škofjeločanke Bokalove, ven-
dar pa mlada ekipa, na čelu s
Pretnarjevo in Hrovatovo, ter
Sitarjevo, Suhadolčev in Ri-
baričev, še kako računa na
točke svetovnega pokala. ● V.
Stanovnik

Škofjeločanka Lea Ribarič je zmagala na pokalu
Krke

SPOSOJENI PANCERJI NISO BILI OVIRA

Škofja Loka, januarja - Mlada škofjeloška smučarska repre-
zentantka, članica naše B ekipe Lea Ribarič, je v nedeljo zma-
gala na FIS veleslalomu za Pokal Krke v Črmošnjicah nad No-
vim mestom. Za seboj je pustila vse naše članice A ekipe in
potrdila pravilno odločitev trenerja Jar. Kalana, ki jo je izbral
v ekipo za nastop na veleslalomski tel ni za Zlato lisico. Še
preden pa je odpotovala v Maribor, pa: no jo poprosili za po-
govor.

Kako si pripravljena za pomembno
tekmo svetovnega pokala na doma-
čih tleh, na smučišču, kjer si lani os-
vojila kolajno na mladinskem sve-
tovnem prvenstvu?

"Pod vodstvom trenerja B ekipe
Stojana Puhja smo kar dobro treni-
rali in kljub težavam z vremenom
na poletnih pripravah smo uspele v
zadnjih tednih marsikaj nadokna-
diti. Posebej decembra so bili treni-
ngi zelo naporni, trenirale smo
dvakrat na dan, večina v Mariboru.
Le po dan ali dva smo bile doma,
tako da sem kar utrujena, vendar
zlasti v veleslalomu, v zelo dobri

formi."

Torej računaš, da boš na Lisici lahko štartala tudi v drugem ve-
leslalomskem teku?

"Štartam seveda na to, da se bom uvrstila v drugi tek in
odpeljala tako, kot znam. Čeprav bom imela visoko številko,
mislim, da okoli šestdeset, računam, da bo proga dobra in bo
vzdržala. Tako lahko sodim po zadnjih treningih in če bo šlo
po načrtih se finalna vožnja ne bi mogla izmuzniti."

Ti je uspeh na FIS tekmi pomagal, da razmišljaš o točkah sve-
tovnega pokala?

"Seveda sem zadovoljna, da sem na tej tekmi zmagala, po-
sebnost, ker sem doma pozabila pancerje in sem morala nasto-
piti v izposojenih. Naprej sem za čevlje posile enega od ži-
čničarjev, vendar so bile tako velike, da nisem mogla niti
zaviti in sem jih imela le za ogled proge. Na srečo sem si nato
sposodila manjše in sem uspela zmagati." ● V. Stanovnik

Ustanovljen Slovenija Formula racing club

ZAMAN IN GORIŠEK V FORMULI FORD

V naslednji sezoni avto moto športov bo kar nekaj naših tekmo-
valcev tekmovalo tudi v mednarodnih tekmovanjih, med njimi
tudi odlična kartista Mitja Zaman in Matej Gorišek, ki se bo-
sta pomerila v Formuli Ford na tekmah tako imenovanega sred-
njeevropskega pokala.

Slovenija bo z nanovo ustanovljenim Slovenija Formula
racing klubom tako prvič imela svoje moštvo v tej zvrsti avto-
mobilističnega športa. Formula Ford je sicer najmanjša for-
mula, vendar pa je bila v svojem 25- letnem obstoju odskočna
deska za mnoge uspešne dirkače, mnogi od njih pa so končali
tudi v Formuli 1. Enosedeljni dirkalniki so opremljeni s for-
dovim 1,6-litrskim in po novem tudi z 1,8-litrskim pogonskim
agregatom, kar zagotavlja hitrost preko 220 kilometrov na
uro, pospeški pa so skoraj takšni kot pri bolidih formule 1.
Slovenska ekipa bo tako tekmovala z dvema voziloma pod
tehničnim vodstvom Avstrijca Hansa Morija. Zaman in Gori-
šek naj bi vozila 17 dirk v srednjeevropskem pokalu, prvi treni-
ngi pa so pokazali, da ob primerni tehnični in finančni pod-
pori oba sposobna dosegati vrhunske rezultate. Najzahtevnej-
ša pa bo prav finančna plat, saj stroški za eno vozilo znašajo
kar okoli 200.000 mark, zato bo mlada zagnana ekipa potre-
bovala tudi pomoč sponzorjev. Načrtov pa seveda ne manjka,
saj v moštvo prevladuje želja, da bi slovenski predstavniki
čimprej začeli voziti tudi v formuli Opel Lotus. ● M. G.

Danes tretje kolo II. dela hokejskega prvenstva

BLED V LJUBLJANO, ACRONI S CELJEM

Jesenice, 5. januarja - V dvorani Tivoli in v dvorani Podmeža-
kija se bo danes nadaljevalo državno hokejsko prvenstvo. Olimpi-
ja Hertz bo ob 18. uri gostila trenutno drugouvršeni Bled,
prav tako ob 18. uri pa Jeseničani doma pričakujejo goste iz
Celja, ki so trenutno na četrtem mestu in so v prvem kolu uspeli
iztržiti točko na Bledu. Favoriti na obeh tekmah so domačini,
gostje pa lahko presenetijo.

Sicer pa se je prejšnji terek z drugim kolo II. dela nada-
ljevalo vse bolj zanimivo hokejsko prvenstvo. V Celju je bila
tekma med Celjem in Olimpijo Hertz, po pričakovanju pa so
zmagali gostje, ki so ugnali solidno ekipo Celja z rezultatom
4 : 7 (0:3, 2:3, 2:1). Nekaj več kot dva tisoč gledalcev pa je
spremljalo tudi gorenjski derbi na Bledu, kjer sta se pomerili
domača ekipa in Acroni Jesenice. Tekma je bila zanimiva in
tudi precej izenačena. V prvi tretjini sta dala gola Anžorov za
Bled in Marko Smolej za Acroni Jesenice, tako da je bil rezul-
tat 1 : 1. Edini strelec v drugi tretjini je bil Malgin, ki je pope-
ljal Jeseničane v vodstvo. Potem ko je ob koncu tekme kaza-
lo, da bo rezultat nizek, pa je domač gol še enkrat zatresel
Marko Smolej ter tik pred koncem še Kvartalnov, tako da je
bil rezultat 1 : 4 (1:1, 0:1, 0:2).

Pred današnjim tretjim kolo na lestvici vodi Olimpija
Hertz z osmimi točkami (štiri iz prvega dela in štiri iz druge-
ga), pred Bledom s štirimi točkami (tri iz prvega dela in ena iz
drugega dela), Acroni Jesenice s tremi točkami (ena iz pr-
vega dela in dve iz drugega dela) in Celjem s tremi točkami
(dve iz prvega dela in ena iz drugega dela). ● V. S.

SMUČARSKI SKOKI

Skakalci bodo jutri zaključili novoletno turnejo

V VODSTVU AVSTRIJCI, NAŠI ŠESTI

Najpomembnejše športno tekmovanje med novoletnimi prazniki je
vsakoletna skakalna turneja, ki se je začela z uvodno tekmo v
Oberstdorfu prejšnjo sredo in se bo jutri končala v Bishofshofnu.
Na treh dosedanjih tekmah so najboljše pripravljenost pokazali
skakalci Avstrije in Japonske, pa tudi naši so vselej osvojili kakšno
točko.

Tako je v Oberstdorfu slavil Nemec Duffner, od naših pa je
prve točke dobil mladi Matjaž Kladnik, ki je bil osmi. Odlično je
skakal tudi Matjaž Zupan, ki se je na koncu uvrstil na 10. mesto
in tudi ostali trije Gostiša, Petek in Franc so se uvrstili v finalno
serijo.

Na prvi novoletni dan so se skakalci pomerili v Garmisch-
Partenkirchenu, najboljši pa je bil Japonec Kasai. S sedmim me-
stom je točke ponovno osvojil Matjaž Zupan, Petek pa je za las
zgrešil petnajsterico, saj je bil šestnajsti.

Tretjo preizkušnjo novoletne skakalne turneje je na skakalnici
v Innsbrucku dobil Andreas Goldberger, med našimi pa si je no-
ve točke zaslužil Franci Petek, ki je zlasti odlično skočil v prvi se-
riji, ko je bil celo šesti.

Pred jutrišnjo, zadnjo tekmo novoletne turneje v Bishofshof-
nu ekipno vodi Avstrija pred Japonsko in Nemčijo, naši pa so na
šestem mestu. Med posamezniki je na prvem mestu turneje Gold-
berger, drugi je Kasai, tretji pa Sakala. ● V. S.

ŠAH

BOŽIČNI TURNIR MIRANU ZUPETU

V soboto je bilo v Brnci (Frntiz) na avstrijskem Koroškem
božični hitropotezni turnir. Med 96 udeleženci je bilo tudi 14
Slovencev. Njihov nastop je bil zelo uspešen, saj so zasedli prva
štiri mesta, med deset pa sta se uvrstila še dva. Vrstni red: 1. Mi-
ran Zupe (Maribor, 12,5), 2. Zoran Veličkovič (Maribor, 12), 3.
Edvard Ule (Medvode, 11), 4. Oskar Orel (Škofja Loka, 10,5), 5.
Josef Steiner (Beljak, 10,5), 8. Silvo Simončič (Bekštein, 10,5), 9.
Peter Kovačič (Kranj, 10), 10. Anton Milneritsch (Bekštein, 9,5),
itd...

PRVENSTVO OBČINE KRANJ V ŠAHU ZA OSNOVNOŠOLCE

Program Občinskih tekmovanj v šahu za posameznike je na-
slednji: mlajši dečki in deklice: OŠ Lucijan Seljak v Stražišču, 9.
januarja 1993 ob 9., starejši dečki in deklice: OŠ Matija Čop
Kranj, 16. januarja 1993 ob 9. uri. Pravico nastopanja imajo v
konkurenci mlajših, rojeni 1981 in mlajši, po 7 iz vsake šole v
kranjski občini. Pri starejših imajo pravico nastopa rojeni 1978 in
mlajši, po 7 iz vsake šole v kranjski občini. ● Aleš Drinovec

KEGLJANJE

POKAL GORENJSKE

Odigrana je bila osmina finala in četrtfinale za Pokal Gorenjske v kegljanju. V osmini finala je S. Jenko premagal Elan z rezultatom 1 : 7 (4851 : 5036), rezultati četrtfinala pa so: Kranjska Gora - Ljubelj 2 : 6 (4799 : 4958), Lubnik - Sava 5 : 3 (5077 : 4987), Triglav - Adergas 7 : 1 (5089 : 4897). ● T. Bolka

NOVOLETNI TURNIR ADERGASU

Kegljaški klub Adergas je na kegljišču Janče v Srednji vasi organiziral novoletni turnir v borbenih igrah. Zmagala je ekipa Adergas I. (474), drugi je bil Elan (455), tretji Petrol (391) in četrti Adergas II. (379). ● T. Bolka

NAMIZNI TENIS

V VODSTVU KRIŽE 2 IN EGP

Konec decembra je bilo v nadaljevanju gorenjske namiznoteniške lige odigrano 10. kolo v A skupini. Rezultati: Gumar - Merkur 7 : 3, Jesenice 2 - Predoslje 9 : 1, Križe 2 : EGP Škofja Loka 2 : 9 : 1. Vodijo Križe 2 s 17 točkami, pred Murovo s 13 točkami, Jesenicami 2 z 12 točkami in Gumarjem z 8 točkami.

V skupini B je bilo odigrano 9. kolo. Rezultati: Jesenice 1 : Sveti Duh 4 : 6, Križe 1 : Odisej 3 : 7, EGP Škofja Loka : Križe 3 : 7 : 3. V vodstvu je EGP I s 14 točkami, pred Odisejem z 12 točkami, Križe 1 in Sv. Duh pa imata po 6 točk. ● V. S.

DOBRA UDELEŽBA V OBČINSKI LIGI

Škofja Loka, decembra - Z eno najbolj množičnih tekmovalnih občin je Škofja Loka v namiznem tenisu za ekipe, se je v škofjeloški občini začela namiznoteniška sezona 1992/93. Občinsko ligaško tekmovalništvo je razdeljeno v tri skupine.

Tako v A skupini nastopajo najboljše ekipe. Poleg lanskoletnega prvaka lige Partizan EGP I, še Partizan EGP 2, Domel, Partizan EGP 3, ŠD Kondor II, Domel II, Poljane in ŠD Kondor I.

V skupini B je devet ekip, poleg favorizirane Obrtne zbornice še Tehnik, Kondor 3, ŠD Polet 1, Karlovca, Lontgra in Partizan EGP 5, 6 in 8.

V C skupini, skupini pionirjev nastopajo lanskoletni prvak Kondor III, Partizan EGP 4, 7, 9, 10, ter Brode in Polet III.

V okviru občinskih tekmovalnih bodo klubi organizirali še občinska prvenstva za člane, deklice, mladince in mladice, katerih organizator bo Partizan EGP.

ŠD Polet bo organiziral prvenstvo za veterane in občinsko prvenstvo za dvojice, ŠD Kondor pa občinsko prvenstvo za pionirje. Tako se v občini obeta bogata namiznoteniška sezona. ● Janez Starman

KOŠARKA

V SREDO ZAČETEK RAZIGRAVANJA

Kranj, januarja - V sredo se začne tekmovalništvo (nadaljevanje) v SBA ligi, kjer Triglav igra za uvrstitev od 9. do 13. mesta. Prvo tekmo igra v gosteh in to pri UKJ-SUBA ST. POLTENU. Prvo tekmo v domači dvorani pa v soboto, 9. januarja, ob 20. uri proti UBM WINTERTRURU.

Prav škoda je, da so v predtekmovalju izgubili nekaj pomembnih točk, ki bi jih lahko pripeljale v tekmovalništvo za uvrstitev od 1. do 8. mesta.

V sredo, 6. januarja, se bo nadaljevalo tekmovalništvo tudi v rdeči skupini. Kokra-Lipje ob 18. uri v športni dvorani gosti Elektro iz Velenja. ● J. Marinček

SMUČARSKI SKOKI

SKAKALCI TRIGLAV TELINGA USPEŠNI V AVSTRIJI

Zahomec - Na prvi tekmi za pokal Koroške so nastopili mlajši skakalci iz treh držav, Avstrije, Italije in Slovenije. V konkurenci 67 tekmovalcev so odlične rezultate dosegli Kranjčani. V vseh treh kategorijah, v katerih so nastopili, so zmagali. Rezultati: letnik 84: 1. Anže Brankovič, 2. Matic Zelnik, 3. Luka Koritnik (vsi Triglav Teling); letnik 82 - 83: 1. Marko Šmuc, 3. Gašper Čavlovič (oba Triglav Teling), 4. Mitja Znidaršič (Tržič), 5. Tahi Globačnik (Velenje). Letnik 80 - 81: 1. Klemen Jakopin, 3. Robi Kranjec, 4. Bine Norčič (vsi Triglav Teling), 6. Žiga Fic (Tržič).

Beljak - Tudi na drugi tekmi so največ uspeha imeli mladi skakalci kranjskega Triglav Telinga. Nastopilo je 53 tekmovalcev iz Avstrije in Slovenije. Rezultati: letnik 84: 1. Anže Brankovič, 2. Luka Koritnik, 3. Matic Zelnik, 7. Andrej Benedik (vsi Triglav Teling), letnik 82 - 83: 1. Marko Šimic, 4. - 5. Gašper Čavlovič in Primož Zupan Urh, 6. Andrej Jezeršek (vsi Triglav Teling); letnik 80 - 81: 1. Uroš Peterka, 2. Bine Norčič, 4. Luka Mohorič, 7. Aljoša Zelnik (vsi Triglav Teling).

Moravče, 3. januarja - V Moravčah so se v pokalu Slovenije pomerili mladi skakalci do 13. leta starosti. Nastopilo je 75 skakalcev iz vse Slovenije. Lep uspeh so dosegli predstavniki kranjskega Triglav Telinga z dvema zmagama, dvema drugima mestoma in enim tretjim mestom. Najboljši je bil pri dečkih do 13 let Uroš Peterka 175,7 točke, 2. Andrej Cuznar 174,7 točke, 3. Luka Mohorič (vsi Triglav Teling) 163,7 točke, 5. Anže Urevc (Stol Žirovnica), 6. Simon Šturm (Alpina Žiri), 8. Primož Delavec (Triglav Teling), 10. Boris Oblak (Alpina Žiri). Pri dečkih do 12 let je ravno tako zmagal Uroš Peterka, 3. Luka Mohorič (oba Triglav Teling), 6. Martin Romih (Tržič), 7. Robi Kranjec, 8. Bine Norčič (oba Triglav Teling), 10. Tilen Mandelj (Stol Žirovnica).

Planica, 3. januarja - SSK Stol iz Žirovnice je uspešno organiziral tretjo tekmo za pokal Slovenije za mladince do 18 let. Največ uspeha so imeli Gorenjci s 7 tekmovalci med deseterico. Nastopilo je 48 tekmovalcev iz vse Slovenije. Rezultati: 1. Zoran Zupančič (Alpina Žiri) 206 točk, 2. Anže Zupan (Stol Žirovnica) 204,8 točke 65 in 66 m, 3. Rok Polajnar 204,6 točke 65,5 in 66,5 m, 4. Tadej Žvikart (oba Triglav Teling) 201,2 točke, 66 in 65,5 m, 5. Jure Radelj (Ilirija Center) 196,9 točke, 63 in 65 m, 6. Gregor Martinjak 195,6 točke 64 in 65 m, 8. Gregor Eržen (oba Triglav Teling), 10. Marko Bogataj (Alpina Žiri).

Ekipno za pokal Slovenije vodi Triglav Teling 386 točk, 2. Ilirija Center 227 točk, 3. Alpina Žiri 119 točk, 4. Velenje 113 točk, 5. Tržič 73 točk. ● Janez Bešter

NAŠI NAJBOLJŠI TENIŠKI IGRALCI DVA NASLOVA SVETOVNE MLADINSKE PRVAKINJE

SKLEDA POMARANČ ZA BARBARO

Tik pred novim letom se je z neuradnega svetovnega mladinskega teniškega prvenstva v Miamiu vrnila zmagovalka, 18-letna Kranjčanka Barbara Mulej - Potem ko je naslov svetovne prvakinja osvojila med posameznicami, je zmagala še v dvojici s hrvaško reprezentantko Murićevo - Lepa promocija Slovenije in našega športa.

Kranj, 2. januarja - Zadnji konec tedna v letu 1992 je gotovo eden najsrečnejših v dosednji karieri mlade tenisačice Barbare Mulej. 18-letna gimnazijka iz Kranja je namreč postala zmagovalka turnirja Rolex Orange bowl in s tem mladinska svetovna teniška prvakinja. Hkrati je postala tudi prvakinja v dvojicah, s čimer je le še potrdila svojo odlično formo in zaslužen uspeh. Toda Barbara, ki ima v tem letu predvsem željo, da se povzpne čim višje na svetovni teniški lestvici, po uspehu ni dolgo počivala, temveč je praznične dni izkoristila za treninge.

S kakšnimi pričakovanji si odhajala na Florido? Ali si, glede na to, da si bila prva nosilka turnirja, načrtovala takšen uspeh?

"Ko sem odhajala na turnir, še nisem vedela, da bom prva nosilka. Šele tam sem to videla in mi je bilo najprej kar malo "zoprno", saj biti prva nosilka pomeni kar precejšno odgovornost. Veš namreč, da ni dobro, če kmalu zgubiš. V začetku sem bila s tem res kar malo obremenjena, težave sem imela v prvem kolu. Toda nato se je "odprlo" in kasneje na to, da sem favoritinja, nisem več mislila. Normalno sem igrala naprej in gledala zgolj na to, da vsako igro pač igram najbolje, kar je mogoče."

Kaj pa ostale naše igralki? O njih je bilo v času turnirja bolj malo slišati.

"Poleg mene sta med dekleti nastopili še dve. V konkurenci do 16 let je Radanovičeva iz Velenja izgubila v prvem kolu glavnega turnirja, Remškarjeva pa je izgubila že v prvem kolu kvalifikacij."

Glede na to, da si stara osemnajst let, si letos zadnjič nastopila na mladinskem svetovnem prvenstvu.

"Ja in zelo sem zadovoljna, da sem ravno v svojem zadnjem nastopu v tej konkurenci zmagala."

Kako pa si se sicer počutila na Floridi, si uspela početi kaj drugega kot igrati tenis?

"V Miami sem prišla štiri dni pred začetkom turnirja. Ker sem že prej dvakrat nastopala tam, nisem porabila veliko časa za ogled, bila sem le v morskem akvariju. Tako sem največ časa do začetka turnirja porabila za trening. Tisti teden, ko sem igrala, pa je bil zelo "natrpan". Igrala sem posamično, nato še v dvojicah in šele zadnji dan, preden sem šla domov, sem se lahko šla kopat v morje. Sicer pa je bilo vreme ves čas kar lepo in dobro sem se počutila."

Barbara Mulej je na Floridi postala svetovna mladinska teniška prvakinja, s svojim nastopom pa je ponosno predstavljala našo državo in šport.

Ob novem letu bi se rada zahvalila za pomoč vsem, posebej pa sponzorju Merkurju in gospodu Brkoviču iz Relaxa v Kranjski Gori, ki so mi šli v minulem letu in mi še gredo na roke, mi pomagajo z denarjem in z dvorano.

Ste bili tekmovalci zadovoljni z organizacijo turnirja?

"Na tem turnirju je, mislim da, nastopilo okoli petsto tekmovalcev. Tako se organizatorji seveda niso mogli kaj dosti posvečati vsakemu posebej, vendar pa je bilo ob koncu kar lepo, dobro so poskrbeli za slovesen zaključek."

Za nagrado si dobila skledo pomaranč (prvenstvo se pač imenuje Rolex Orange bowl), najpo-

membnejši pa je gotovo naslov svetovne mladinske prvakinja?

"Veliko se govori o visokih denarnih nagradah v tenisu in tudi mene te dni mnogi sprašujejo, koliko sem zaslužila za zmago. Vendar pa moram povedati, da je bil na Floridi mladinski teniški turnir in edina nagrada, ki sem jo dobila, je bila skleda pomaranč. Pomemben je le naslov mladinske svetovne prvakinja in dejstvo, da sem dosegla svoj največji uspeh v karieri."

Kljub temu da si se komaj vrnila domov, že treniraš. Kaj te čaka prihodnje mesece, kakšna tekmovalništva in nastopi?

"Trenutno je v Evropi bolj "mrtva sezona", tako da bom naslednje tedne predvsem trenirala. Zaenkrat še ne vem natančno, na katere turnirje bom šla, vendar najbrž na te bližnje v Italiji in Avstriji."

Kaj pa novoletni načrti in želje?

"O tem nisem dosti premišljevala, kajti nerada načrtujem vnaprej. Pomembno je, da sem prišla domov zdrava, da se dobro počutim in da lahko naprej treniram. Z očetom in bratom se vsak dan vozimo na treninge v pokrito dvorano v Kranjsko Goro, kjer lahko brezplačno treniram. Moj letošnji cilj pa je, da se na turnirjih uvrščam čimbolje in čimvišje povzpnem na teniški rang listi, kjer sem trenutno okrog stoštiridesetega mesta."

Si ob uspehu dobila kaj čestitk?

"Kar precej jih je bilo, največ od prijateljev iz Kranja pa tudi od podpredsednika Zalkla, od direktorja Merkurja Piskernika in še nekaterih..." ● V. Stanovnik

ZAČETEK SMUČARSE SEZONE TUDI PRI NAJMLAJŠIH

PRVO TEKMOVANJE NA STAREM VRHU

Z veleslalomom v nedeljo na Starem vrhu se je začela letošnja tekmovalna sezona v alpskem smučanju tudi za otroške kategorije.

Sistem tekmovalništva v alpskem smučanju v Sloveniji v otroških kategorijah je enak kot v preteklih letih. Na nižji ravni tekmujejo otroci v treh regijah (vzhodni: Koroška, Maribor, Celje, Zasavje, osrednji: Ljubljana, Dolenjska, Notranjska; zahodna: Gorenjska in Primorska). Najboljši iz regij se uvrstijo na skupna slovenska tekmovalništva, kjer tekmujejo starejši dečki in deklice ter cicanke in cibanji za Pokal GORENJSKE, mlajše deklice in dečki pa za Pokal RADENSKE. Skupna tekmovalništva v Sloveniji se bodo začela 9. in 10. januarja.

V zahodno regijo, v kateri tekmujejo tekmovalci iz Gorenjske in Primorske, je vključenih 15 klubov iz Gorenjske in 9 klubov iz Primorske. Organizacija tekmovalništva v regiji vodi Športna zveza Radovljica. Za tekmovalništvo v letošnji sezoni so klubi prijavili 64 cicanek, 37 mlajših deklic, 29 starejših deklic, 86 cicanov, 67 mlajših dečkov, 65 starejših dečkov, to je skupno 348 tekmovalcev.

Pričakujemo, da se bo v mlajših kategorijah prijavilo še več tekmovalcev, posebej, če bodo snežne razmere, ki tudi v začetku letošnje sezone, kot v mnogih dosedanjih, niso ugodne. Posebej nas veseli, da je po nekaj letih ponovno oživelo delo na Jezerskem ter v nekaterih manjših smučarsko znanih krajih na Primorskem - Sežana, Ajdovščina.

V sezoni 92/93 bo v zahodni regiji organizirano po 11 tekmovalnih za starejše in mlajše deklice in dečke ter 8 tekmovalnih za cicanke in cibanje. Tekmovalništvo je pokalno s svojim sistemom točkovanja. V različnih kategorijah tekmovalci tekmujejo za pokale pokroviteljev.

Veleslalom na Starem vrhu

Kljub pomanjkanju snega je SK Alpetour organiziral na Starem vrhu prvo letošnje tekmovalništvo zahodne regije v veleslalomu.

Na dobro pripravljenih progah in ob odlični organizaciji tekmovalništva članov SK Alpetour, so tekmovalci potešili prvo tekmovalno nervozo, ki se je pojavljala po nekajmesečnih dokaj napornih pripravah. Rezultati: CIBANKE (rojene 1982, 1983 in 1984): 1. Maja Mohorič, SD Železniki, (42,36), 2. Nina Mulej, SK Ra-

dovljica (42,51), 3. Špela Pretnar, SK Radovljica (43,69), 4. Saša Mavčec, SK Kr. Gora, 5. Jana Kuhar, SK Alpetour, 6. Anja Meninger, SK Bohinj, 7. Taja Smolič, SK Triglav, 8. Sara Knap, SK Kr. Gora, 9. Katka Žbogar, SK Alpetour, 10. Špela Mitrovič, SK Jesenice. Nastopilo je 45 cicanek.

CIBANCI: 1. Mirko Jurjavčič, SK Rudar Idrija (43,26), 2. Martin Kuhar, SK Alpetour (44,25), 3. Igor Lipušček, SK Matajur Tolmin (45,35), 4. Matic Ramuš, SK Kr. Gora, 5. Manuel Kalman, SK Kr. Gora, 6. Jure Luskovec, SK Alpetour, 7. Matej Bradašnja, SK Matajur, 8. Aleš Pisk, SK Rudar, 9. Klemen Dolžan, SK Jesenice, 10. Juš Budič, SK Jesenice. Nastopilo je 72 cicanov.

MLAJŠE DEKLICE (rojene 1980 in 1981): 1. Urška Čadež, SK Tržič (1:10,37), 2. Katarina Sivec, SK Matajur (1:12,68), 3. Neža Osovnikar, SK Alpetour (1:14,34), 4. Daša Troha, SK Rudar, 5. Ana Mesarič, SK Rudar, 6. Jana Konstantin, SK Alpetour, 7. Nina Jerala, SK Alpetour, 8. Lea Dabič, SK Bohinj, 9. Polona Zupanc, SD Železniki, 10. Seni Pegan, SK Gorica. Nastopilo je 35 tekmovalk.

MLAJŠI DEČKI: 1. Andi Višar, SK Gorica (1:10,11), 2. Boštjan Križaj, SK Tržič

(1:11,10), 3. Žiga Ravnik, SK Radovljica (1:11,55), 4. Jan Antonič, SK Alpetour, 5. Miha Znidaršič, SK Alpetour, 6. Rok Hajdarovič, SK Radovljica, 7. Blaž Erjavšek, SK Jesenice, 8. Borut Božič, SK Rudar, 9. Boštjan Notar, SK Alpetour, 10. Domen Dolinar, SK Alpetour. Nastopilo je 63 tekmovalcev.

STAREJŠE DEKLICE: letnik 1978 in 1979: 1. Lidija Bijol, SK Bled 1:03,61, 2. Lea Hren, SK Alpetour 1:05,22, 3. Barbara Kalan, SK Alpetour 1:05,56, 4. Polona Filipič, SK Radovljica, 5. Andreja Sinkovec, SK Alpetour, 6. Nina Bernik, SK Kr. Gora, 7. Andreja Gašperin, SK Blej. Dobrava, 8. Noele Narišar, SK Tržič, 9. Maja Anžel, SK Alpetour, 10. Polona Polajnar, SK Bohinj. Nastopilo je 28 tekmovalk.

STAREJŠI DEČKI: 1. Mitja Valenčič, SK Triglav (1:03,41), 2. Andrej Jerman, SK Tržič (1:03,46), 3. Grega Mandelj, SK Radovljica (1:03,80), 4. Jaka Marn, SK Alpetour, 5. Peter Draksler, SK Triglav, 6. Izotk Petrač, SK Alpetour, 7. Samo Židan, SK Kr. Gora, 8. Domen Grah, SK Jesenice, 9. Jernej Rener, SK Tržič, 10. Luka Hren, SK Alpetour. Nastopilo je 54 tekmovalcev. ● Janez Šolar

Torek, 5. januarja 1993

V TEKAŠKEM KLUBU KRANJ SKRBIJO TUDI ZA NAJMLAJŠE TEKMOVALCE

LETOS PONOVRNO NAČRTUJEJO SKUPNO ZMAGO MED SLOVENSKIMI KLUBI

Kranj, januarja - Sezona se je za smučarje tekače začela, vendar pa skromna snežna odeja v dolini onemogoča treninge blizu doma. Ti pa so za kranjski tekaški klub še kako pomembni, saj v njihovih vrstah trenirajo mnogi mladi, ki si želijo napredka in uspehov v tej garaški smučarski disciplini. Kakšni pa so načrti kluba, smo se pogovarjali s predsednikom, Francem Rutarjem.

Andreja Grašič in Tomaž Globočnik sta prvi imeni Tekoškega kluba Kranj, za njima pa prihajajo mladi tekmovalci.

Kljub slabim zimam imate v klubu precej načrtov in mladih tekmovalcev.

"Pred dvema letoma je iz Tekoškega smučarskega kluba Triglav in smučarske sekcije pri Športnem društvu Kokrica nastal Tekoški klub Kranj. Razlog združitve je bilo predvsem pomanjkanje denarja na področju športa, pa tudi krize, ko sta oba kluba začela stagnirati.

Z združitvijo pa je naš klub med tekaškimi smučarskimi klubi v zadnjih dveh letih najbolj v državi, obete za uspehe v naslednjih letih pa nam daje delo z mladimi, saj delamo z vsemi selekcijami - od mlajših dečkov in deklic do članov in članic. Za mlajše kategorije je naš trener Franc Ažbe, ki skupaj s tremi bivšimi tekmovalci (Andrej Ažbe, Iztok Tepina, Sašo Rutar) trenira učence od

2. do 4. razreda osnovnih šol. S to mlado generacijo začenjamo s ciljem, da bi čez deset, petnajst let, dobili enega ali dva uspešna tekmovalca v članski kategoriji. Za starejše kategorije pa imamo profesionalnega trenerja iz Češke, Jana Žaka.

Kranjski klub je znan tudi po tem, da vsako leto organizira katero od tekaških tekem.

"Ker smo pač dobro organiziran klub nam je letos zaupana organizacija drugega državnega prvenstva v tehik, ki jo bomo najverjetneje, zaradi pomanjkanja snega v Kranju, izvedli na Pokljuki od 23. do 27. marca. Smo tudi organizatorji ene tekme za pokal Žita in ene za pokal Emone. Na koncu sezone računamo, da bi bili z vsemi selekcijami, med najboljšimi klubi v Sloveniji ali zopet najboljši. V pionirskih kategorijah, v tekmovalstvu za pokal Žita računamo na uvrstitev med najboljše tri, prav tako pa tudi v tekmovalstvu za pokal Emone."

Letošnja vaša glavna aduta v članski kategoriji sta Grašičeva in Globočnik, nekaj dobrih tekmovalcev pa imate tudi med mladimi?

"Naša najboljša tekmovalca sta poleg Grašičeve in Globočnika še Anka Mohorič in Gregor Mali, ki sta kandidata za nastop na mladinskem svetovnem prvenstvu, poleg teh pa imamo tudi nekaj dobrih posameznikov v ostalih kategorijah."

Snowboard vse bolj navdušuje

KRANJSKOGORSKI »DESKARJI« PRIPRAVLJENI

Snowboard ali deskanje na snegu so »izumili« v ZDA, kjer so se razvili tudi preostali alternativni športi, kot sta deskanje na vodi in gorsko kolesarjenje. V Evropi se je Snowboard začel uveljavljati pred dvajsetimi leti, pred sedmimi leti je začel dobivati privrženca v Sloveniji, vedno več ljubiteljev tega športa pa je tudi v Kranjski Gori.

Sprva so delovali kranjskogorski snowboarderji v domačem društvu »Alternative«, jeseni leta 1991 pa so odšli na svoje in ustanovili Snowboard klub Kranjska Gora. V klubu deluje 20 članov, od katerih je aktivnih pet fantov in eno dekle: Dejan Košir, Marko Šimenc, Grega Perdič, Miha Ront, Igor Cornacchini in Miran Pesteršek. Vsi omenjeni so tudi uspešni tekmovalci. Predsednik kluba je sicer bivši smučarski reprezentant Grega Benedik, ki pa za klub postori manj, kot je obljubljal ob prevzemu dolžnosti. Čeprav klub deluje že dobro leto, pa še vedno nimajo pokrovitelja, kljub temu da imajo v svojih vrstah uspešne in obetavne tekmovalce. Dejan Košir je bil v sezoni 1991-1992 državni prvak Slovenije, uspešen pa je bil tudi na tekmovaljih v tujini. Z uspehi pa ne zaostajajo tudi ostali. Praktično so čisto bos, saj nimajo niti osnovnih sredstev, kot so količki, prevoz in strokovni kader. Kljub temu pa so zelo dejavni. Že pred ustanovitvijo kluba so organizirali eno prvih tekmovalj v snowboardu v Sloveniji, sicer ne ravno uspešno, vendar z množično udeležbo in občinstvom. Ko je klub že deloval, so v sezoni 1991 - 1992 pripravili drugo prvenstvo Kranjske Gore v gorskem kolesarstvu, saj se nekaj članov ukvarja tudi z gorskim kolesarstvom. Kranjskogorski »deskari« so tudi člani zveze Slovenija Snowboarding, pohvalijo pa se lahko, da v njihovih vrstah deluje prvi profesionalni član Dejan Košir, ki v letošnji sezoni nastopa v ekipi NITRO TEAM in bo v sezoni 1992-93 že tekmoval za World pro Tour. Dejanovi sponzorji so Zeiner, Kastinger, Casino Kranjska Gora in Eurospekter Ljubljana. Drugi najbolj v klubi, ki pa še ni profesionalen, je Marko Šimenc in bo tudi letos tekmoval na številnih tekmovaljih doma in deloma tudi v tujini. Marko uporablja Snowboard »F 2«, ki so mu jih kupili pri RTC Žičnice Kranjska Gora. Tako kot ostali člani kluba, bi si tudi Marko rad pridobil še kakšnega sponzorja. Kranjskogorski tekmovalci so se pripravljali na tekmovalno sezono na ledeniku Mölltal na avstrijskem Koroškem.

Največ poudarka bodo posvetili tekmovaljem v Sloveniji, računajo pa tudi na nastop na svetovnem prvenstvu, ki bo od 5. do 11. januarja 1993 v Ischglu v Avstriji in na evropsko prvenstvo, ki bo od 11. do 14. marca 1993 v Siera Nevada v Španiji. Snowboard klub Kranjska Gora pa vabi v svoje vrste tudi mlajše ljubitelje tega športa.

Lojze Kerštan

Pokal mest v podvodnem ribolovu

BLEJCI ENAJSTI

Mali Lošinj, 30. decembra - Kljub hudi burji so organizatorji na Malem Lošnju uspeli pripraviti 32. novoletni pokal mest v podvodnem ribolovu. Tekmovalja se je udeležilo 27 ekip iz Hrvaške, Slovenije, Italije in San Marina, največ uspeha pa so imele domače ekipe, saj je zmagala ekipa Banjol pred Suskom in Zagrebom. Dobri so bili tudi slovenski predstavniki. Ekipa Sežane (Podgoršek, Mevlja), ki je zasedla peto mesto, ekipa Bleda (Boris Tuhačev, Mitja Klinar) pa je bila enajsta.

Potapljači so na prvenstvu skupno ulovili okrog 90 kilogramov rib, največji je bil 12-kilogramski ugor, najkvalitetnejša riba pa je bil 2,6 kilograma težak brancin. L. Legat

LOVRO, TVOJE SMUČINE SO V GORJAH ŠE SVEŽE

Za ta zapis sem se odločil zato, ker so gorjanski mladinci - smučarski tekači dosegli na Pokljuki decembra lani (1992) odlične rezultate v biatlonu.

Lovro Žemva je bil odlični smučar tekač že v letih pred drugo svetovno vojno, saj je že takrat dosegal tudi prva mesta, tako v domačih kot tujih smučinah. Po vojni je bil nekaj let aktiven tekmovalac in tudi državni prvak, nakar je tekmovalje opustil in se ves predal vzgoji in nastopom mladih v smučinah. Tako je v Gorjah vzgojil vrsto vrhunskih tekačev v članskih in mladinskih vrstah, ki so polnili smučarske vrste v državni reprezentanci in dosegli lepe uspehe doma in v tujini.

Nekaj let po vojni je bila tekaška smučarija dokaj množična, posebej se je to odražalo v Gorjah, kar vse je bilo delo trenerja in učitelja tekaškega smučarskega športa Lovra Žemve. Tudi sam sem bil takrat med temi tekači in se spominjam, da nas je startalo na meddruštveni tekaški tekmi članov, članic in mladincev več kot 150 in vsa prva mesta so ostala v Gorjah. Med boljšimi tekači - mladinci je bil tudi obetavni Marjan Jakopič, ki pa je preminil v prometni nesreči in v spomin nanj je bilo v Gorjah vsako leto tekaško temovanje za »Marjanov memorial«, po Lovrovi smrti pa je odbor društva sklenil to preimenovali v »Memorial Lovra Žemve in gorjanskih tekačev«. To tekmovalje organizira društvo TVD Partizan iz Gorij vsako leto, če pa v Gorjah ni snega, kar se dogaja že nekaj zim, se tekmovalje izvede na Pokljuki.

Še za časa svojega življenja je Lovro že uvajal v trenerske veščine svojega učenca, odličnega mladinskega in članskega tekmovalca in reprezentanta Pavla Kobliča, ki je društveni trener še danes. Ta uspešno nadaljuje delo pokojnega Lovra, uspehi pa se odražajo v belih smučinah. Jože Ambrožič

Robert Kerštajn, reprezentant v smučarskih tehik

PRED ODLOČILNIMA SEZONAMA

Kranj, decembra - Tudi smučarji tekači so decembra štartali na prvih tekmah svetovnega in alpskega pokala. Naši na začetku niso posegli po vidnejših uvrstitvah, ki sta si jih obetala zlasti Joško Kavalari in v ženski konkurenci Andreja Grašič. Vendar bo sezona še dolga in do svetovnega prvenstva v Falunu bo moč še marsikaj popraviti. Ob začetku sezone pa smo za kratek pogovor poprosili Roberta Kerštajna, petindvajsetletnega kranjskogorčana, člana ŠD Planica, ki je član naše reprezentance že od leta 1983.

Kako pripravljen začenjaš letošnjo sezono?

"Prav za letošnjo sezono nisem imel nobenih posebnih priprav, vse izhaja še iz lanske. Letošnja sezona je nekako vmesna med lansko olimpiado v Albertvillu in olimpiado v Lillehammerju naslednje leto. Tako tudi rezultatov ne pričakujem posebnih, na vsak način pa bi morali biti boljši od lanskih."

Kaj zate pomenijo "boljše uvrstitve", če vemo, da se slovenski tekači le s težavo prebijate med trideseterico najbolj na svetu?

"Absolutno ne smem s formo pasti ravno na najpomembnejši tekmi, tako kot je bilo lani v Albertvillu. Ne bi sicer rekel, da je bila tista tekma zame tragedija, ni pa bilo daleč od tega.... Letos je svetovno prvenstvo v Falunu in skušal bom, vsaj na 30 kilometrov klasično, biti čimboljši. Do takrat pa bom moral še marsikaj spremeniti tako v pripravljalnem obdobju, kot nato na sami tekmi."

Glede na to, da si najstarejši v naši članski reprezentanci, je bilo pred sezono slišati, da si celo razmišljaš o zaključku svoje tekmovalne poti, čeprav je znano, da tuji tekmovalci pri tvojih letih še začenjajo z vrhunskimi rezultati. Bil pa si tudi bolan.

"V začetku novembra sem bil nekaj časa bolan na pljučih, sedaj je s tem bolje in je že vse normalno. Glede razmišljanj o zaključku tekmovalne poti pa je res to, da dokler nimam rešenega socialnega statusa, marsikaj premišljuješ in tudi obupavaš. Sam trenutno dobivam 8 tisočakov štipendije od občine Jesenice. Obeta se mi sicer služba na policiji in upam, da bo to v kratkem rešeno. Sicer pa nameravam v naslednjem šolskem letu tudi diplomirati na Fakulteti za šport."

Bo torej ta sezona odločilna v tvoji športni karieri?

"Če bodo načrtovani rezultati, bom prav gotovo še vztrajal, če pa rezultatov ne bo, pa bo, če ne ta, pa prav gotovo naslednja sezona že odločilna." V. Stanovnik, foto: D. Gazvoda

JELOVICA

VEČ USPELJIH PRIREDITEV V ZALOGU PRI CERKLJAH

Zalog pri Cerkljah - Z otvoritvijo nove okrepčevalnice Marička v Zalogu pri Cerkljah v mesecu juliju lani, so se začele tudi nekatere športne aktivnosti oziroma športna dejstva v kraju. Zato imata največ zaslug lastnica okrepčevalnice Marija Škrabar in njen mož Rado.

Že v mesecu avgustu se je na dvodnevni MOPETOUR ZALOG podalo dvajset udeležencev z mopedi TOMOS, ki so imeli lahko le do 50 kubičnih cm prostornine, potekal pa je na relaciji Zalog - Jelovica - Bohinj. Najstarejši moped je imel letnico izdelave 1960. V mesecu oktobru so na kegljišču pri Jančetu v Srednji vasi pri Senčurju pripravili kegljanje za prehodni pokal okrepčevalnice Marička, udeležilo pa se ga je več kot 50 tekmovalcev, ki so bili razdeljeni v tri skupine. Konec meseca oktobra v začetku meseca novembra so v Zalogu pripravili zelo uspešno tekmovalje v streljanju z zračno puško. V finale se je med stotimi udeleženci uvrstilo deset strelcev, zmagal pa je s 73 zadetki - krogi Jože Drobun iz Cerklj. V mesecu decembru pa so pripravili šahovski turnir, na katerem je nastopilo 20 šahistov iz vasi pod Krvavcem, zmagal pa je Jani Lončar iz Podboršta pri Komendi pred Ivanom Kernom iz Pšate in Borisom Šornom iz Zaloga. Mojsirski kandidat Brane Deželak pa je odigral simultanko z desetimi najboljšimi na turnirju in premagal vse nasprotnike. Kot pravi Rado Škrabar, bodo v zimskem času pripravili več šahovskih turnirjev, spomladi pa želijo pripraviti več rekreativnih pohodov oziroma tekmovalj. Janez Kuhar

klub **Kokrica**

Novoletna bera vlomilcev

Kranj, 5. januarja - Živžav, ki ga s sabo prinašajo novoletni prazniki, so tudi tokrat izkoristili nepridipravi, ki so "obiskali" nekatere trgovine in stanovanja.

V noči pred Silvestrovim je neznanec vlomil v zasebno trgovino Ideja na Reginčevi v Kranju. Svoja stara oblačila, ki se jih je očitno naveličal, je pustil kar v trgovini, v "zamenjo" pa pobral hlače, bunde, puloverje, majice, kratka, za približno 27 tisočakov blaga.

Nekdo je očitno dobro vedel, da med novoletnimi prazniki v enem od stanovanj na Je-

senicah nikogar ni doma. V dneh od 1. do 3. januarja je nepovabljen vstopil skozi okno in si nabral za okrog 220.000 tolarjev deviz ter zlatnine.

V najdaljši noči, med osmo zvečer in drugo zjutraj, pa je neznanec razbil steklo na balkonskih vratih v četrtem nadstropju hotela Park na Bledu. Iz sobe je ukradel biserno ogrlico, uhane in zapestnico ter nekaj denarja. Gosta, državljana Italije, ki je silvestroval na Bledu, je oškodoval za 210 tisočakov.

V isti noči je nekdo vlomil tudi v kiosk na C. svobode 4 na Bledu. Iz njega je pobral več ur, vžigalnikov, žvečilcev, pišma, znamke in nekaj denarja,

vsega skupaj za okrog 24.000 tolarjev.

Voznik, ki je 2. januarja popoldne pustil avto pred gostilno na Vidmu v Poljanah in v njem denarnico z vsemi dokumenti, si bo obisk gostilne bržčas za vselej zapomnil. Denarnico in dokumente, med njimi tudi 30 čekov, mu je namreč iz avta speljal za zdaj še neznan tatec.

Starejši mladoletnik B. Ž. iz tržiškega konca se je v novoletnem jutru vračal iz Škorpiljona. Med potjo ga je zamakala vido kamera goldstar, vredna 130 tisočakov, v izlozbi trgovine Elektrotehna. Razbil je steklo in jo zmaknil. Vendar ni prišel daleč. Na begu pred tržiškimi policisti jo je odvrnil, kmalu so prišli tudi njega. ● H. J.

Nasilni Tržičan

Tržič - 26-letni Tržičan Janez P. je 30. decembra okrog enajstih zvečer potkal pri znanki in ji dal v varstvo pištolo. Namenjen je bil v lokal Robinson, pištolo se je želel znebiti, da ne bi z njo zagodel kakšne neumnosti.

Kasneje se je tudi znanka odločila, da gre ven. Vzela je pištolo, šla v Robinson in poklicala ven Janeza P., da bi mu orožje vrnila. Za vsak primer je opazil, jo začel zmerjati, tepsti, daviti, lotil se je tudi znanca, ki je prišel mimo. Njegovo nasilnost so šele po kakšnih dveh urah pomirili policisti. Sledi kazenska ovadba zaradi suma kaznivega dejanja nasilniškega obnašanja. ● H. J.

Na letališču Brnik spet zasegli heroin

Dragoceni pošiljki iz Istanbula

Kranj, 5. januarja - Kranjski policisti in kriminalisti so decembra prestregli štiri pošiljke heroina (skupaj blizu deset kilogramov), ki so s temnopoltimi potniki pripotovali z letali Adrie Airways iz Istanbula na brniško letališče.

O prvih dveh policijskih akcijah smo že poročali, danes pa je Janez Rihar iz urada kriminalistične službe UNZ Kranj obelodanil še zadnja dva primera. 27. decembra ob 14.30 je z letalom AA pripotoval iz Istanbula na Brnik 32-letni državljani Tanzanije Hassan Emily. V njegovem nahrbtniku so policisti pri mejni kontroli našli skritega približno dva kilograma heroina. Enako količino mamila so zasegli tudi pri 27-letnem državljanu Gambije Papa Comma, ki je z isto letalsko linijo pripotoval na brniško letališče dva dni kasneje, 29. decembra, ob 20.30. Heroin, vreden okrog 600.000 mark, je imel v potovalni torbi.

Oba tihotapca je zaslišal preiskovalni sodnik, v priporu sta se pridružila trem "kolegom", ki so jih zasačili v prvih dveh akcijah. Kam je mamilo namenjeno, bo bržčas pokazala šele nadaljnja preiskava, očitno pa so količine za slovenski trg prevelike. ● H. J.

Konec bordela pri Cerkljah

Čedne Rusinje morale iz Slovenije

Kranjski policisti so več ali manj edini, ki uspešno stopajo na prste prepovedani najstarejši obrti na svetu, prostituciji.

Kranj, 5. januarja - Prejšnji torek, 29. decembra, ponoči so gorenjski inšpektorji, kriminalisti in kranjski policisti s sodnim dovoljenjem preiskali nočni bar vila Carmen na Praprotni polici pri Cerkljah, za katerega zidovi naj bi se po njihovih sumnjah že kakšna dva meseca dogajale "čudne reči". V baru so našli pet čednih Rusinj, ki so se očitno ukvarjale s prostitucijo. Sodnik za prekrške jih je že poslal iz Slovenije, pred njim pa se bosta zaradi suma omogočanja prepovedane obrti morala zagovarjati tudi ljubljancina Zoran Glišič in Aleksander Krebs.

Omenjena najemnika hiše na Praprotni polici (v verigi je tudi Milan Kos iz Ljubljane) bodo vzeli v roke tudi inšpektorji, saj je lokal obratoval na črno, brez vseh dovoljenj.

»Lokal smo opazovali že dalj časa, videli, da so ga preuredili, namestili table, vedeli smo, da dela na črno, med ljudmi pa se je o njem govorilo marsikaj spetakljivega. Ponoči so tja vozili takšne kombije, avtomobili so odpeljali, ljudje pa ostali. Kaj naj bi se v vili točno dogajalo, nismo vedeli, policisti so poskušali vstopiti, trkali na vrata, dobili so odgovor, da lokal ni odprt, da ne obratuje,« je povedal komandir kranjske policijske postaje Jože Mencin.

Kljub zaprtim vratom so policisti bar še naprej opazovali. Čudnih prevozov je bilo vedno več, za lokal so kupovali hrano, skratka, policisti so posumili, da je v njem bodisi organizirana prostitucija bodisi igralnica. Vstop vanj je bil mogoč le s posebno klubsko izkaznico, izkaznice so veljale za izbrane goste iz Ljubljane, ki so bili na posebnem seznamu.

»Naši sumi so se potrdili,« nadaljuje pomočnik komandirja Jože Kuzma, ki je bil navzoč pri nočni akciji v baru vila Carmen. »V lokalu je bilo pet Rusinj in nekaj gostov. Goste smo samo legitimirali, nakar so odšli domov. Ruska dekleta so prišla v Slovenijo zakonito, s prehodnimi vizumi, ki pa so jim že pretekla, zadnji 20. novembra. Lokal je opremljen tako, da je njegova namembnost očitna. Spodaj je bar z nekakšno dnevno sobo, zgoraj klubski prostor z velikim televizijskim ekranom, video s porno kasetami, tri sobe so bile za silo že opremljene.«

Ljudmila, Lilijana, Irina, Valentina in Lena, stare 20 do 24 let, so izbrancem prodajale ljubezen. Tega sploh niso zanikale. Po pripovedih policistov so bila dekleta čedna in lepo urejena, precej bolj kot "plesalke" iz Romunije, ki so jih silili v prostitucijo v taverni nad Starim Mayrjem. Vedele so, zakaj so prišle v Slovenijo. Rusinje so bile drage tešiteljice spolne sle. Za uro naslade v vili Carmen je bilo treba odšteti 200 do 300 mark (za toliko denarja se v Nemčiji dobi že zelo dober celonočni seks), dobivale so tudi odstotke od pijače, od ene "runde" so dekleta sto mark plačevala za najem sobe. Glede na sanitarno-higienske razmere (umazane rjuhe) krepko preveč. Iz hiše niso šle, njihovi potni listi so bili "skrbno" spravljeni pri podjetnih ljubljanskih "menedžerjih". ● H. Jelovčan

Na cestah dokaj mirno

Kranj, 5. januarja - Kljub izredno živahnemu prometu med novoletnimi prazniki je bilo na gorenjskih cestah relativno mirno. Od 28. decembra do včeraj je bilo pet hujših prometnih nezgod, v katerih je bilo ranjenih šest ljudi. Nezgode so bile v vseh občinah, razen loški, in sicer dve v kranjski, v ostalih treh pa po ena. Prevelika hitrost, alkohol, nepravilno obnašanje pešcev so bili tudi tokrat najpogostejši vzroki.

Po nezgodi za šank

Podljudelj - V soboto, 2. januarja, ob dveh ponoči je 27-letni Max Sefkend iz Bistrice pri Trziču z BMW 318 I vozil po magistralni cesti od Podljudelja proti Trziču. V Podljudelju je v desnem nepreglednem ovinku zapeljal desno s ceste na usek. Po grmovju in drevu je vozil 52 metrov, nakar je avto obstal v jarku potoka na desnem boku. Voznik je bil lažje ranjen, prav tako njegova sopotnica Maja L. iz Radovljice. Sefkend nezgode ni prijavil, temveč je odšel v bližnji lokal TGT, naprej pil, sopotnica pa je prišla v tržiški zdravstveni dom. Policisti so za nezgodo zvedeli šele nekaj pred četrto zjutraj, voznika so našli očitno pijanega v TGT, zavrnil je pregled krvi in urina. Očitajo mu kar štiri prekrške.

Zbil pešca

Naklo - V nedeljo, 3. januarja, ob 17.50 je 46-letni Jože Draksler od Sv. Duha z audijem 80 peljal po regionalni od Podbrezji proti Kranju. Približno deset metrov naprej od zaznamovanega prehoda za pešce pri gostilni Marinšek je zbil pešca Frančiška Lipovca, roj. 1934, iz Radovljice, ki je prečkal cesto z njegove leve proti desni strani. Hudo ranjenega pešca so odpeljali v UKC, kjer je ostal na zdravljenju. ● H. J.

Kranjskogorski hoteli so bili razprodani že zdavnaj pred prazniki, največ pa je bilo gostov iz Italije in Avstrije.

Petarda odnesla prsta

Koprivnik - 21-letni Igor Z. iz Radovljice je s prijatelji pričakoval novo leto v gostišču J&B na Koprivniku nad Gorjušami. Nekaj po polnoči so pred lokalom pokali s petardami. Igor je imel v desni roki detonator, z levo roko pa je vžigal zažigalno vrstico. Ker je menil, da vrstica ne gori, je vžigalnik spravil v žep in vrstico prižgal s cigareto. Tedaj je detonator eksplodiral in mu odnesel sredinec ter prstanec na desni roki, poškodoval pa še palec. Novoletno veseljačenje se je zanj klavarno končalo v jeseniški bolnišnici.

MENJALNICA
D-D PUBLIKUM
☎ 217-960
NAJMANJ TOLARJEV
ZA NAJVEČ MARK

Požar v kleti

Radovljica - Na Silvestrovo je zagorelo v kleti stanovanjskega bloka na Gorenjski cesti 31 v Radovljici. Ogenj se je razbohotil zaradi dotrajanosti dimnika. Na srečo škoda ni bila velika (okrog 15.000 tolarjev), saj so požar pravočasno pogasili gasilci.

S sankami v brunarico

Kr. Gora - 2. januarja popoldne se je osemletni Davide D. G. iz Trbiža v očetovem varstvu sankal po vznožju smučišča pod starim Vitrancem v Kranjski Gori. Med enim od spustov je otroka na sankah zaneslo v desno in se je zaletel v vogal brunarice. Pri tem si je močno poškodoval koleno in zobe, pomagali so mu najprej v zdravstvenem domu, nato pa še v jeseniški bolnišnici.

Charles Webb

77

DIPLOMIRANEC

Prevedle
kranjske gimnazije
pod mentorstvom
prof. Mihe Mohorja

"Kaj?"
"Zakaj, hudiča, mi pa tega nisi povedala?"
"Zato ker se to tebe nič ne tiče."
"Praviš, da se me nič ne tiče!"
"To sem rekla."
"No, za božjo voljo, Elaine!" Zopet je sedel. "Koliko jih je pa to že storilo?"
"Me zaprosilo za roko?"
"Ja."
"Ne vem," je odgovorila.

"Hočeš reči, da te ni samo on."
Pokimala je.
"Koliko?"
"Ne vem, Benjamin."
"No, bi se poskusila spomniti? Šest? Sedem?"
Pokimala je.
"Me vlečeš?"
"Ne, sploh ne."
"Trdiš, da te je dejansko šest ali sedem fantov vprašalo, če se hočeš poročiti z njimi?"
"Benjamin," je rekla, "mislim, da se te to prav nič ne tiče."
"Kdaj pa je to storil?"
"Kaj?"
"Carl. Kdaj te je zaprosil?"
"Ko sem ga zadnjič videla."
"Tistega dne, ko sem se seznanil z njim? Tistega dne v žival-skem vrtu?"
"Benjamin, zakaj se tako razburjaš?"
"Kako je to izpeljal?"
"Kaj?"
"Je padel na kolena? Upam, da ni padel na kolena."
"Ne, Benjamin."
"No, kaj pa je rekel? Je kar planil z vprašanjem? Ali se boš poročila z mano, Elaine?" je tako rekel?
"Ja kaj je narobe s teboj?"
"Radoveden sem."
Pogledala ga je izpod čela in odkimala. "Rekel je, da misli, da bi bila midva kar v redu ekipa."
"O, ne!" je vzkliknil Benjamin.
"Kaj?"
"To da je rekel?"
"Ja, to je rekel!"
"Da bi bila kar v redu ekipa? V resnici je..."

"O Bog, Benjamin! Kaj je narobe s teboj?"
"Kaj pa je pravzaprav on?" je vprašal Benjamin. "Študent?"
"Študent medicine."
"Kateri letnik?"
"Zadnji."
Benjamin je pokimal. "In kje te je zaprosil? V svojem avtu? Pri večerji?"
Elaine je vstala. "To se tebe nič ne tiče," je rekla.
"Kje te je zaprosil?"
"V svojem stanovanju."
"Ja si z njim v njegovo stanovanje?"
"Ja, Benjamin."
"Ampak nisi... hočem reči, da nisi..."
"Ne, Benjamin. Nisem čez noč ostala pri njem."

Benjamin se je nenadoma začel režati. "Torej", je rekel, "stari Carl te je popeljal gor v stanovanje in potegnil na dan korenjaka, kajne?"
"Na svidenje, Benjamin!"
"Pa je pred tem kaj vključil glasbo? Ali je..."
Elaine je zmajala z glavo in odšla do vrat. Benjamin ji je sledil.
"Kam pa greš?"
"Učit se grem," je rekla. Odprla je vrata in zakoračila navzdol po stopnicah.
"Ali se bova jutri poročila?"
"Ne", je rekla.
"Pojutrišnjem?"
Odprla je vhodna vrata. "Ne vem," je rekla, ko je stopila skozi vrata. "Mogoče se bova, mogoče pa ne." Vrata so se zaloputnila za njo.
Naslednji dan popoldne je Benjamin kosil v šolski samopostrežni. Potem je odšel do Elaineinega doma in jo dal poklicati.

MALI OGLASI

217-960

HALLO
242-274
PIZZADELOVNI ČAS:
VSAK DAN OD 8⁰⁰ - 22⁰⁰
NEDELJA OD 11⁰⁰ - 22⁰⁰

Predvčerajšnjim, 3. januarja, so v HALLO PIZZA izmed kuponov izžrebali:

1. kupon 013318 - nagrada: videorekorder
2. kupon 013783 - nagrada: vikend v Kranjski Gori
3. - 52. kuponi (okusna piz-za);

013901 • 014047 • 012049 • 014284 • 012949 • 015438 • 013482 • 013303 • 013088 • 013484 • 015000 • 013716 • 013493 • 012436 • 011701 • 015547 • 014496 • 013233 • 014684 • 013157 • 012827 • 011840 • 014449 • 011693 • 013481 • 015641 • 014455 • 011872 • 012699 • 013022 • 013792 • 012306 • 011653 • 011617 • 011888 • 015094 • 015186 • 015591 • 013874 • 013552 • 015648 • 012155 • 012331 • 015648 • 013875 • 013751 • 014656 • 014357 • 014237 • 013441

53. - 57. kuponi (knjižna nagrada Gorenjskega glasa):

013441 • 014049 • 012336 • 013752 • 014358 • 015501

APARATI STROJI

VIDEORECORDER s štirimi glavami, nov, prodam. ☎ 633-488 3

OVERLOCK PFAFF, nov, nerabljen, z garancijo, ugodno prodam. ☎ 215-650 19739

Zamrzovalno SKRINJO in PRALNI STROJ Gorenje prodam. ☎ 215-135 19747

GR. MATERIAL

SNEGOLOVE, 150 komadov, iz nerjaveče pločevine, prodam. ☎ 217-146 26

MENJALNICA
D-D PUBLIKUMKRANJ, Bleiweisova 16
od ponedeljka do petka
9. - 16.30 ureREZERVACIJE, INFORMACIJE:
(064) 217-960, 218-463

UGODNOST = PRILOŽNOST

IZOBRAŽEVANJE

INŠTRUIRAM matematiko za vse srednje šole. ☎ 213-644, Matjaž 28

Organiziramo TEČAJE ANGLEŠKEGA JEZIKA za vse razrede OŠ. Pokličite vsak delovnik od 9. do 16. ure ☎ 214-341 19651

KUPIM

STANOVANJE, 1.5-sobno, GARSONJERO ali vikend HIŠICO, vse, živo, v Kranjski gori, kupim. ☎ 214-314 9

TRAKTOR Štore 402 kupim. ☎ 45-368 11

SVEČO za kiper prikolico tri ali štiri stopnje kupim. ☎ 58-142 17

ŠTEDILNIK 2 plin, lahko pokvarjen električni del, kupim. ☎ 41-878 22

MOTOR za Wartburg (dvotaktni) kupim. ☎ 217-754 23

Kupim BIKCA simentalca. ☎ 061/613-116 51

LOKALI

Oddamo KLETNE PROSTORE (12 kvad. m in 18 kvad. m) za ureditev pisarne ali mirne obrti. Inf. za ogled ☎ 327-072 27

NAJAMEMO več poslovnih prostorov in lokalov na Gorenjskem. APRON nepremičnine, ☎ 064/214-674 31

OBVESTILA

PIŠČANCE sveže zaklane ugodno prodajam. ☎ 48-648 43

OSTALO

GOBELIN jelen, košuta in dva mladiča, prodam. ☎ 712-019 18

Več uokvirjenih GOBELINOV ugodno prodam. Mohorič, Hraše 56, Smlednik 19834

PRIDELKI

Semenski KROMPIR Desiree in Rezi prodam. ☎ 70-204 15

PREKLIC

Preključim obtožbe, ki sem jih izrekel Valjavec Jožu 15.12.1992. PRISLAN TOMO 6

POSESTI

PRODAMO več hiš na Gorenjskem. Takoj KUPIMO novejšo enodružinsko hišo z vrtom v Kranju in Radovljici. APRON NEPREMIČNINE, ☎ 064/214-674 32

PRIREDITVE

PLESNA ŠOLA KRANJ vabi srednješolce v maturantske plesne tečaje. ☎ 41-581 13

PLESNA ŠOLA KRANJ - Delavski dom Kranj vpisuje v nove tečaje. ☎ 41-581 14

STAN. OPREMA

Prodam dva BOJLERJA 80 in 10 litrska. Vardič, Kriška 5, Kranj Dru- lovka 49

Računalniško oblikovanje vseh vrst teksta (diplomske naloge, reklame, oglasi, izdelava celostnih podob firm...) priprava na tisk, laserski izpis. TEL.: 872-095

Želite spremeniti svoj videz? Hočete novo pričesko?

Vsaki vaši želji lahko ugodimo v salonu za oblikovanje ženskih in moških pričesk

Dodatne informacije po tel.: 310-172
Pot v Bitnje 64

OBVESTILO

Male oglase, označene »POD ŠIFRO«, so oglaševalci naročili za objavo tako, da zanje malooglasna služba Gorenjskega glasa zbira pisne ponudbe interesentov. Zato Vam naslova oglaševalca ne moremo posredovati. Stik z njim navežite tako, da na naslov Gorenjski glas Kranj posredujete pisno ponudbo z Vašimi podatki v zaprti kuverti, nanjo pa obvezno dopišete šifro, na katero se Vaša ponudba nanaša. Veliko uspeha Vam želi GORENJSKI GLAS in se priporoča!

ŠPORT

Več parov smuč, palic, pancerjev in očal, prodam. ☎ 70-506 44

STORITVE

J & J SERVIS vam nudi popravila TV, VIDEO, HI-FI naprav vseh proizvajalcev. Smledniška 80, Kranj, del. čas: 9. do 17. ure, ☎ 329-886 2

Na računalnik VODIM POSLOVNE KNJIGE obrtnikom za okolico Škofje Loke, Poljanske Doline. ☎ 65-505 21

PIŠLJAR SERVIS TV, VIDEO, AV-DIO - popravilo vseh proizvajalcev! Smledniška 37, Kranj, ☎ 323-159 19717

CINKANE SMETNJAKE na kolesih in ŽEBLJE izdelujemo. Prebačevo 32/a, ☎ 326-426 19839

ROLETE, ŽALUZIJE, LAMELNE ZAVESE nudimo. Kvalitetno in ugodno. Roletarstvo BERČAN, ☎ 061/342-464 ali 061/342-703 19842

Računalniško oblikovanje vseh vrst teksta (diplomske naloge, reklame, oglasi, izdelava celostnih podob firm...) priprava na tisk, laserski izpis. ☎ 872-095 19901

IZDELUJEM in prodajam smetnjake. ☎ 324-457 19939

STANOVANJA

GARSONJERO na Bledu prodam najboljšemu ponudniku. ☎ 78-991 29

Takoj KUPIMO 3 ali 4-sobna ter dva 2 in 1 sobna stanovanja v Kranju. ZAMENJAMO 2+2 za 2 sobno v Kranju. APRON NEPREMIČNINE, ☎ 064/214-674 33

STANOVANJE na Planini III, 2.5-sobno, 76 kvad. m, cena po dogovoru, prodam. Možno obročno odplačevanje. Prodajam tudi staro HIŠO v Ljubnem pri Posavcu. ☎ 326-836 19777

STANOVANJE na Bledu, 2.5-sobno, prodam. ☎ 78-983 19816

ITALIJANŠČINA • ANGLEŠČINA

JEZIKOVNI TEČAJI
INSTRUKCIJE • PREVODI
za odrasle in mladino. Metoda intenzivne konverzacije, 600 - 700 besed v enem tečaju.
Do sedaj več kot 400 zadovoljnih strank
VLASTA (064) 221-013

VARSTVO

Iščem občasno VARSTVO za 2.5-letnega in 15 mesecev stara fantka. ☎ 326-814 19776

VOZILA DELI

CITROEN AVTOODPAD, rabljeni deli za vozila Citroen in odkup nevozni vozil Citroen. ☎ 692-194 19820

VOZILA

GOLF JX Diesel, letnik 1988, prodam. ☎ 621-076 12

YUGO 45, letnik 1989, prodam. Vo- klo 47 16

ZASTAVO 101, karambolirano, celo ali po delih, prodam. Zorman, Gorica 16, Radovljica 20

YUGO 55, letnik 1991, prodam. ☎ 632-562 24

JUGO 55 GV, letnik 1988 prodam. Smolko Zdenka, Grosova 25, Korkica pri Kranju 45

JUGO 45 A, letnik 1987 prodam. Smolko Zdenka, Grosova 25, Korkica pri Kranju 46

ZAPOSLITVE

Zaposlim DELAVCA pri strojih za brizganje plastičnih mas. Prednost imajo delavci kovinske stroke. Humer, ☎ 41-153 8

Zaposlim KV mizarja. MIZARSTVO SITAR, ☎ 41-532 37

Zaposlim delavca na žagi. ☎ 58-094 38

ŽIVALI

Delovno KOBILO prodam ali menjam za klavnega konja. Luže 19, Visoko 10

PRAŠICA prodam. Trboje 54, Kranj 19

PRAŠICA 130 kg domača krma, prodam. ☎ 422-673 30

TELIČKO simentalco, staro 6 tednov prodam. Sr. Bela 36, Preddvor 34

Prodam 8 tednov stare PUJSKE. Erzar Janez, Sp. Gameljne 9 a, Šmartno pod Šmarno goro 35

ODOJKE-PRAŠICE za zakol ali rejo prodam. Krivic, Zgoša 22, ☎ 733-232 36

BIKCA 110 kg prodam in kupim 10 dni starega telička. ☎ 64-207 39

MESO mladega bika prodam. ☎ 64-298 42

Kvalitetne domače PRAŠICE od 120 do 160 kg, po izbiri prodam. Rus Milan, Mota 25, Ljutomer, ☎ 069/82-065 47

Nemške OVČARJE z rodovnikom, stare 8 tednov, prodam. Frelih, Demšarjeva 16, Šk. Loka, ☎ 631-092 50

AGAPORNIŠE, ROZELO, plesoče MIŠI, HRČKE, NIMFE in RIBICE prodam. ☎ 76-342 19782

PRAŠICE, krmljene z domačo krmo, prodam. Rus Milan, Mota 25, Ljutomer, ☎ 069/82-065 19808

Pritlikave HRČKE ter SKAKAČE prodam. ☎ 324-457 19855

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame, stare mame in tašče

FRANČIŠKE ČEBAŠEK

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, posebej Jelki Pirc, znancem za izrečeno sožlje, podarjeno cvetje in sveče, in vsem, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Saječevu, patronažni sestri Marti Šolar, Onkološkemu inštitutu Ljubljana za zdravljenje, pevcem iz Trboja in g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: Vsi njeni

Trboje, 28. decembra 1992

ZAHVALA

V 63. letu starosti nas je v petek, 18. decembra 1992, zapustila mama in stara mama

FRANČIŠKA DOLENC

roj. Tavčar

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, za podarjeno cvetje, sveče ter spremstvo na njeni zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Dolencu, zdravstvenemu osebju Golnika in UKC Ljubljana. Hvala sodelavcem iz Alples, Nika, Zdravstvene postaje Železniki in kolektiva Loka. Zahvaljujemo se tudi gospodu župniku za opravljen obred, kvartetu Mlin ter cerkvenim pevcem.

Žalujoci: Vsi njeni

Praprotno, 22. decembra 1992

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame in sestre

CILKE ŠTULAR

iz Sp. Dupelj 87

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje in podarjeno cvetje. Posebna zahvala dr. Bavdku za dolgoletno zdravljenje in tovarni IBI. Vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: Vsi njeni

Duplje

ZAHVALA

Ob boleči in prerani izgubi naše ljubljene hčerke, žene, mame, babice, sestre, tete in tašče

IVANKE SIRC

roj. Zupan

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste lajšali našo bolečino. Najlepša hvala vsem dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem za izrečeno sožalje, denarno pomoč, darovano cvetje ter spremstvo na zadnji poti. Iskreno se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju Inštituta Golnik in Onkološkemu inštitutu Ljubljana, kolektivu Živila Delikatesa Kranj, Iskra Kibernetika - vzdrževanje in tekstilni galanteriji Bučan. Zahvaljujemo se duhovščini za lepo opravljen pogrebni obred ter pevcem iz Trstenika. Vse še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci: mož Alojz, hčerka Ivica in sinova Janko in Zdravko z družinami, ata, brat Jože z družino ter sestra Nežka

Trstenik, Babni vrh, Struževo, 19. decembra 1992

Sporočamo žalostno vest, da nas je tragično zapustila draga

REGINA SMREKAR

iz Kropce

Pogreb drage pokojnice bo v družinskem krogu.

Vsi njeni

ZAHVALA

*Delo, skrb, trpljenje
tvoje je bilo življenje.
Utihnili so tvoj glas,
obstalo je tvoje srce,
ostali so sledovi tvojih pridnih rok
in kruto spoznanje,
da se ne vrneš več.*

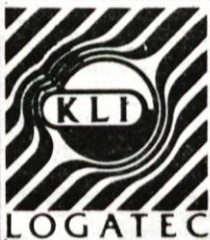
Ob smrti naše drage

MARIJE BIZJAK

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste nam izrekli sožalje, kakorkoli pomagali in ji darovali cvetje. Zahvala gospodu župniku, pevcem in Francki za poslovlilni govor, in vsem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat hvala.

Žalujoci: Vsi njeni

Studor, 24. decembra 1992

PODJETJE ZA LESNO
IN STROJNO
PROIZVODNJO,
TRGOVINO IN
INŽENIRING p.o.
61370 LOGATEC
Tel.: (061) 741-711 fax
(061) 741-279IZREDNA PRILOŽNOST
ZA NAKUP STAVBNEGA
POHIŠTVA IZ PROGRAMA KLI
LOGATEC

V ČASU OD 10. 12. 1992 DO 15. 1. 1993.

- redni program s posebno ugodnimi plačilnimi pogoji in popustom
- opuščeni domači in izvozni program do 50 % popusta

INFORMACIJE:

PRODAJNI SALON KLI LOGATEC tel. (061) 741-711

Smučali smo na Črnem vrhu nad Cerknem

Smučarski center za dve regiji

Da znajo Primorci pripraviti dobro smuko, so že dokazali na Kaninu, sedaj pa Gorenjcem ponujajo tudi umetno zasnežena smučišča na bližnjem in lahko dostopnem Črnem vrhu.

Vse kaže, da nam (smučarjem) tudi letošnja zima vsaj na Gorenjskem s snegom ne bo najbolj naklonjena, zato smo lahko vsake možnosti, da uživamo na snegu, čeprav umetnem, lahko veseli. Ker so naprave za zasneževanje draga investicija, se pri nas bolj počasi uveljavljajo, če pa nas Gorenjce presenetijo s tovrstno ponudbo Primorci, je to zagotovo vzrok, da si to poglobimo ogledamo.

Ponovoletna sobota zagotovo ni bil dan, ki bi bil za uživanje smučarskih radosti najbolj privlačen, pa ne zaradi posledic novejše noči, pač pa zaradi temperatur kar krepko pod desetimi stopinjami pod lediščem in vetra, ki tudi v nižinah ni prizanašal. Kazalo se je torej dobro obleči. Da nadmorska višina med 950 in skoraj 1.300 metri - na teh višinah namreč smučajo na smučarskem centru Cerkno - ni od muh so pokazala ta dan bolj prazna smučišča in skoraj nemogoča gneča v sicer velikem Planinskem domu na Črnem vrhu, kjer se je večina zatekla pred strupenim mrazom. Pa tudi sicer se je poznalo, da so smučarji raje izbrali tisti del smučišča, ki so bila bolj v zavetrju.

Smučarski center Cerkno je začel z obratovanjem v sezoni 1982 - 83 z dvema vlečnicama, v letih 1986 in 87 pa sta bili zgrajeni še sedežnice. Tedaj se je razvoj zaradi vrste zelenih zim ustavil in hkrati je tako stanje pripomoglo k razmišljanju o umetnem zasneževanju. Letos so na platoju blizu vrha Črnega vrha zgradili umetno jezero s približno 5.000 kubičnimi metri vode (vodo prečrpavajo iz zaježenega jezera ob spodnji postaji sedežnice Brdo) in na več kot polovici smučišča postavili hidrantno omrežje, ki napaja 6 zmogljivih švedskih topov za umetni oz. tako imenovani kompaktni sneg. Tako je z umetnim snegom omogočena smuka na približno 5 kilometrih prog, ki obsegajo približno 25 - 30 hektarjev smučišča. Seveda je tudi za umetni sneg potreben vsaj

mraz, zato so nizke temperature zasnežitev in s tem ugodno smuko omogočile šele v zadnjih štirinajstih dneh. Sicer pa je načrt obratovanja naslednji: center naj bi začel z delom v začetku decembra in deloval do konca marca, kar pomeni, da bi se sezona glede na povprečje zim, ko je bil naraven sneg, podaljšala za 20 dni do enega meseca.

Posebnost smučarskega centra Cerkno je zagotovo dostop iz dveh regij: Severnoprimske iz smeri Idrije ter Tolmina prek Cerknega in Gorenjske po Poljanski dolini in Cerknega ter po Selški dolini prek Davče. Prav izgradnja in asfaltiranje ceste v Davčo omogoča dober dostop do smučišča, saj je ostalo makadama le nekaj sto metrov neposredno pred parkiriščem, pa tudi pot se je kar občutno skrajšala: od Škofje Loke do spodnje postaje žičnice je le 30 kilometrov. Dogovor s Davčarji, ki vzdržujejo cesto, zagotavlja, da bo dostop vseskozi mogoč.

Na smučiščih so uspeli zagotoviti tudi za smučišča skoraj standardno ponudbo: izposoja smučarske opreme, smučarsko šolo, šolo deskanja na snegu (snowboard), izposoja ležalnikov, ponudbo pijač in "hitre hrane", v planinskem domu pa je tudi samopostrežna restavracija z dvesto sedeži. Naj ob tem povemo, da je smučarski center v upravljanju Podjetja Hotel Cerkno, ki je bil nekdanji del (šedanes) uspešne tovarne Eta Cerkno, ki je s svojimi vlaganji docela spremenila podobo Cerkljanskega. Ta povezava tudi omogoča uporabo nekaterih

vrst ponudbe omenjenega hotela, kjer se npr. lastniki dnevnih smučarskih kart lahko za polovično ceno privoščijo tudi kopanje v bazenu hotela, savno, masazo itd. Seveda je mogoče zgodbo tudi obrniti: smučarski center je del bogate ponudbe tega 10 kilometrov oddaljenega hotela.

Direktor Hotela Cerkno Miran Ciglič nam je povedal, da je z naložbo v zasneževanje smučarski center v pretežni meri zaokrožen saj ima kljub zimskim muham narave vse možnosti za delo, kot se je uveljavilo v večini tovrstnih centrov v Evropi. Dejstvo pa je, da so zmogljivosti med tednom preslabo izkoriščene, zato razmišljajo o izgradnji nastanitvenih kapacitet - na južnem delu Tuškovega griča. V načrtu imajo izgradnjo naselja s približno 100 enotami oz. 400 ležišči.

Sicer pa naj povemo, da imajo dve dvosedežnici in štiri vlečnice skupno zmogljivost nekaj nad 5.500 smučarjev na uro, kar pomeni ugodno smuko brez čakanja za nekaj več kot 2.000 smučarjev. Na platoju

na vrhu hriba, kadar je dovolj naravnega snega, uredijo tudi 1,5 kilometra dolgo tekaško progo in že razmišljajo, kako bi tovrstne možnosti še povečali.

Še o cenah: dnevna smučarska karta za odrasle stane 1.200 tolarjev, za otroke do 14. let pa 800 tolarjev, poldnevna pa 800 oz. 600 tolarjev. Posebnost cerkljanskega cenika so popusti za starejše: za moške med 60 in 65 leti in ženske med 50 in 55 leti velja polovična cena, za tiste, ki pa naštetih zgornjih meje presegajo pa je smuka celo zastoj. Za šolske počitnice pripravljajo poseben (cenovno ugoden) paket, ki poleg dnevne smučarske karte vsebuje še enolončnico (velja tudi za odrasle) in bo veljal manj kot 1.000 tolarjev tako, da utegne biti to skupaj z vožnjo ceneje od dnevne smučarske karte v naši bolj znanih smučiščih.

Kdor je bil v teh dneh dovolj odporen ali zaščiten proti mrazu, se je v smučarskem centru Cerkno dobro nasmučal. ● Š. Ž.

Kljub skromni snežni odeji so se žičničarji letos potrudili in pripravili lepe trenutke za goste in dnevne smučarje, ki so jih bila polna tako Kranjska Gora kot ostala gorenjska turistična središča.

Na Starem vrhu je sneg iz topa podaljšal smučarjijo

Kmetje in žičničarji uresničili skupne načrte

Čeprav je smučišče na Starem vrhu eno naših najnižjih in je bilo brez snega zadnja leta prisiljeno životariti, se domačini niso vdali v usodo in ob podpori žičničarjev ter s pomočjo občine začeli uresničevati načrt zasneževanja.

Stari vrh, januarja - "Neugodne zime so nas prisilile, da smo začeli razmišljati, kako bi vsaj turistom omogočili smuko na našem smučišču. Že pred več kot letom smo delali načrte, kako bi smučišče na Starem vrhu zasnežili, vendar smo hitro odnehali, saj denarja ni bilo. Ogledovali smo si, kako so se zasneževanja lotevali drugje, doma in v tujini, na koncu pa smo se odločili, da bi bilo najprimerneje zasnežiti Grebljico, smučišče ob vlečnici Kopa, ki je primerno za družinsko smuko. Naredili smo bazen z vodo in prejšnjo nedeljo smo na smučišče pripeljali prvi snežni top," pravi Matej Demšar, ki ima na svoji kmetiji prostora za 22 gostov, turisti, ki prihajajo na njihovo kmetijo pa so tako domačini kot tuji.

Resnejši pogovori o zasneževanju smučišča so se začeli prejšnjo pomlad, vendar je kazalo, da snežnih topov to sezono še ne bo. Nova zima brez snega pa bi za starovrški turizem in zaposlene na žičnici pomenila še eno katastrofalno leto, zato se je pet takmajšnjih kmetov odločilo, da se povežejo s podjetjem Šport in rekreacija, ki skrbi za smučišče. "Domačini iz Zapevala in Četene Ravni smo se povezali, zgradili smo bazen za vodo na lastne stroške, seveda v soglasju z žičničarji. Povabili smo tudi strokovnjake, ki so povedali, da je smučišče, kljub temu da leži precej nizko, primerno za zasneževanje in da ni ovir glede

varstva okolja. Potem ko smo dali izdelati predračun, smo na Stari vrh povabili člane škofjeloškega izvršnega sveta, ki so nas v naših prizadevanjih podprli in obljubili pomoč. Zapršili smo za kredit pri Hranilno kreditni službi Kmetijske zadruge Škofja Loka in dobili za 65 tisoč nemških mark denarja pod ugodnimi kreditnimi pogoji, saj obrestno mero subvencionira občina in je tako le devet odstotnih točk. Kreditni malec je sicer podjetje Šport in rekreacija, pet kmetov pa nas je subgarantov v enakem deležu s hipotekami na kmetije, vsak v višini okoli 13 tisoč mark," je povedal Matej Demšar.

Žičničarji in kmetje, ki so tako prišli do zagonskega denarja, so nato zaprosili za pomoč še škofjeloški izvršni svet, ki je kmetom odobril 700 tisoč tolarjev nepovratnih sredstev za razvoj turizma. S tem denarjem so nato kupili snežni top in opremo, tako da že od prejšnje nedelje naprej dodatno zasnežujejo smučišče. V načrtu pa imajo, da bi do prihodnje zime ku-

pili še vsaj en ali dva topova, s čimer bi lahko ob primernih temperaturah v nekaj dneh zasnežili smučišče ob vlečnici Kopa na Grebljici. Zato pa sedaj iščejo sponzorje in za novost navdušujejo okoliške kmete, da bi pristopili k projektu in tako s skupnimi močmi omogočili preživetje kmečkega turizma na Starem vrhu in ne nazadje tudi smučanje dnevnim obiskovalcem. ● V. Stanovnik

Skrbni očka je navadno prvi in najvztrajnejši smučarski učitelj. Pa tudi njegova ročna vlečnica mnogokrat pride prav.

Jutri, v sredo, ob 17. uri

javno žrebanje

nagradne križanke KOVINOTEHNA v blagovnici Fužinar na Jesenicah

Vabljeni

Naša ponudba - tudi za letošnje leto

Celoletna naročnina

V zadnji lanske številki Gorenjskega glasa smo Vam našli možnosti glede plačila celoletne naročnine na Gorenjski glas za letošnje leto. Ker je tako v sredo kot zatem še na silvestrovo in večer zelo veliko naročnic in naročnikov že sporočilo takšno odločitev, tokrat le še na kratko: Tudi za leto 1993 lahko za vseh 12 mesecev plačate naročnino na običajen način (z računom na poštah PIT podjetja Kranj oziroma s polonizico na drugih plačilnih mestih). Račun za znesek 3.500,- tolarjev Vam bomo poslali na Vaš naslov, če nam boste do vključno 20. januarja sporočili, da boste namesto trimesečnega plačevanja naročnine rajši izbrali kar celoletno. Ker vemo, da je januarja tudi drugih izdatkov precej, bo na računu napisan rok za plačilo 10. februar - do takrat velja ugodnost celoletne naročnine. Vplačila seveda sprejemamo tudi v malooglasni službi Gorenjskega glasa (Bleiweisova 16 v Kranju), v pisarni Turističnega društva Cerklje in Turističnega društva Škofja Loka. Če ste se odločili za celoletno plačilo naročnine - pokličite nas po telefonu (064) 218-463 ali (064) 217-960, lahko pa nam pošljete pismo sporočilce. Vsekakor to storite do 20. januarja - po tem datumu bomo začeli običajni trimesečni obračun naročnine.

Kar precej naših bralk in bralcev nas je v dneh pred novim letom "zadolžilo", da Gorenjski glas pošljemo na določen naslov - kot novoletno darilo temu naslovniku. Skupaj z naročilom oziroma darilom so poravnali celoletno naročnino - ideja pokloniti časopis pa je morda uporabna še za koga. Le pokličite nas in se bomo dogovorili!

Gorenjski glas

"G. G."

DENARJA NI - DENAR JE!

Daljši prazniki ali počitnice, kakršni so bili božično novoletni dnevi, so za večino čas počitka. A ne za vse - med tistimi, ki jim prazniki pridejo vselej prav, so vlomilci. O njihovem prazničnem inkasu po Gorenjskem - pišemo v kroniki.

Ob gorenjskih vlomilskih dosežkih pa še dva državna rekordna supervloma: zadnje lanske nedeljo zjutraj je bilo stanovanje v Ljubljani (Bežigrad) revnejše za 48.000,- DEM, 1.000,- CHF, 25.000,- ATS in kilogram zlatine. Tolikšen plen je namreč odnesel spretni neznanec. Še bolj produktiven je bil njegov kolega, ki je dan pred silvestrovim iz sobe v samskem domu v Ljubljani (Moste) odnesel devize v skupni tolaški protivrednosti 4,4 milijone. (Če vam preračun dela probleme: nekako 70.000,- DEM bi to zneslo).

Vsem, ki smo za praznične nakupe dobobra spraznili denarnice oziroma iz meseca v mesec ugotavljamo, da plača ali pokojnina mimogrede skopni, se ob takih zneskih in vlomilskih plenih poridijo različne misli. Denarja je očitno (vsaj pri nekaterih) več kot dovolj, če doma v stanovanju ali v samski sobi hranijo debelih 50.000 mark.